

ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଲୋକପ୍ରିୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଯେଉଁଥିରୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୨୦ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ପାଠକ ଉପହୃତ ହେଲେଣି

ଅନାମାୟ ସମ୍ବଳନାୟ

ଇଂରାଜୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶିଖିବା ଲାଗି ସହଜ ଓ ସରଳ ପଣାଳୀ

ରେପିଡେକ୍ସ ଇଂଲିଶ ଟିଚିଂ କୋର୍ସ

ରେପିଡେକ୍ସ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ବିଶେଷତ୍ବ—

- ୦ ଏଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ପୂରା ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଓ ଶବ୍ଦ ଚୁକ୍ତିକୁ ଓଡ଼ିଆ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।
- ୦ ପ୍ରାୟ ୨୫୦୦ ଟଙ୍କା ଟଙ୍କା ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦ ଓ ପ୍ରାୟ ୨୫୦୦ ସାଧାରଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା (କମ୍ପୋଜିସନ୍) ଲାଗି ଉପଯୋଗୀ ଛୋଟ ଛୋଟ ଭାଷା ଦିଆଯାଇଛି; ଯାହା କି :
- ୦ ଘର ବା ଦୁଆରରେ, କଲେଜ ବା ସ୍କୁଲରେ, ଛୋଟା ବା ଘରା ସମିତିରେ...
- ୦ ପ୍ରେମିକ-ପ୍ରେମିକା, ପତି-ପତ୍ନୀ, ଅପସର-କର୍ମଚାରୀ, ବ୍ୟବସାୟୀ-ଗରାମୀ, ଛୋଟ-ବଡ଼ ସହ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକେ...
- ୦ ପ୍ରେମାଳାପ, ଶିକ୍ଷାବାଚ, ଅଭିବାଦନ, ସମ୍ବନ୍ଧନା, ନିମନ୍ତ୍ରଣ, ପ୍ରଶଂସା ଅଥବା ସାନ୍ତ୍ବନା...
- ୦ ମନୋରଞ୍ଜନ, ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ, ଖାଦ୍ୟପେୟ, ବେଶଭୂଷା ତଥା ସାମାଜିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ...
- ୦ ଟେଲିଫୋନରେ, ସଭାସମିତିରେ ବା କୌଣସି ବିଶେଷ ଅବକାଶରେ ଅଥବା କୌଣସି ଏକ ବିଷୟରେ ବିତର୍କର ସମ୍ପର୍କରେ...
- ୦ କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀର ପୁରୁଷ ବା ମହିଳାମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯିଏକତାର ସମ୍ପର୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତା ସମୟରେ କୁହାଯାଇ ଥାଏ ।
- ୦ ପଦ୍ମ ପଦ୍ମ ଶିଖିବା ଓ ବୁଝିବା ଲାଗି ଏକ ସହଜ, ସୁଗମ ଓ ନୂତନ ପ୍ରଣାଳୀ... ଯେପରି ଛୋଟ ପିଲାଟିଏ ଲେଖି 'ପତି ନ ତାଣି ବି ଶୁଖିଶୁଖି ତଥା କହିବା ଭଳି ଶିଖିବୁ' ।
- ୦ ପୂରା ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ କଥାବାର୍ତ୍ତାର ତତ୍ତ୍ୱ ଯେପରି ମୁହଁମୁହିଁ କଥୋପକଥନ ଭଳି ।

ଏବେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ମିଳୁଛି

୧୧ ପାଇଁ ୩୮୪ ପୃଷ୍ଠା

ପ୍ରାଣିକ ଲାମିନେସେଡ୍ ବହୁ ଉପାଦାନ ସହଜ

ମୂଲ୍ୟ
24/- ଟଙ୍କା
କାଗଜ
4/- ଟଙ୍କା

ଏପରି ସୁବନ୍ଧ ସୁବନ୍ଧୀ....

ପ୍ରଭୁଷ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯେଉଁ ମାନେ—

- ୦ ଗ୍ରାହକ ଏହି ପୋକ ମଧ୍ୟ ଇଂରାଜୀ ଚିଠିକତା ସାହାଯ୍ୟ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ୦ ଶେଷଭାଗରେ ବିଦ୍ୟା ଦୂରନ୍ତି ଓ କଲ ଚାଲିବା ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ୦ କଲେଜ ଛାତ୍ର ସଂସଦ ବା କୌଣସି ଅଧିକ ଉଚ୍ଚିତମାନ ପିଲାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ନିକାମିତା କରି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ୦ ଶିକ୍ଷିତା ଗୃହିଣୀ ପୋକ ବି ପଡ଼ୋଶୀ, ବୁଦ୍ଧିଆ ଓ ଅନ୍ୟ ଅଧିକ ପରିଚାରିତ ଲୋକଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ କେତେକେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ନିଜିନିଶି କରି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ଅଥବା ଇଂରାଜୀ ମାଧ୍ୟମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢୁଥିବା ନିଜର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଠପଢ଼ାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ କି ସେମାନଙ୍କୁ ଯୋଗ୍ୟ କରି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ୦ ବ୍ୟବସାୟୀ ବା ଯୋଜନା ପୋକ କୌଣସି ଅତିସରଳ ସଂସ୍ଥିରେ ନିର୍ଭୟରେ କଥାକାନ୍ଧା କରି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ; ଶିକ୍ଷିତ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ କରି ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଯଥାସାଧି କାମ ହାସଲ କରି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ୦ ମୋଟାମୋଟି କହିବାକୁ ଚଳେ ତୀବ୍ରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେହିମାନେ ପଛେଇ ପାଆନ୍ତି ।

ମୂଲ୍ୟ ଫେରସ୍ତ ଦିଆଯିବ

ଅପଣ ରେପିଡେକ୍ସ କୋର୍ସ ପଢ଼ି ସମସ୍ତ ନ ଦେଲେ ପରେ କହିବି ଫେରସ୍ତା ତାଙ୍କର ପଠାଇ ଦେଲେ, ତାଙ୍କର କଟାଯାଇ ଅବଶିଷ୍ଟ ପୂରା ଦାନ ଫେରସ୍ତ ଦିଆଯିବ ।

ରେପିଡେକ୍ସ କୋର୍ସ ସତ୍ୟେକ ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରେତା, ରେଳ ଷ୍ଟେସନ, ସେ ଷାଓ ଓ ବିମାନ ଘାଟିରେ ସଫିଷ୍ଟିତ ବୁକ୍ ଷଲରେ ମଧ୍ୟ କିଣିବାକୁ ମିଳୁଛି । ପୁସ୍ତକ ଭି.ପି.ପି. ଦ୍ୱାରା ମଗାଇବା ଠିକଣା—

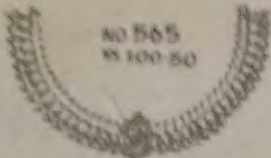
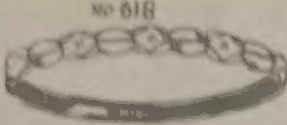
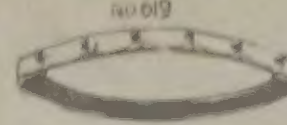
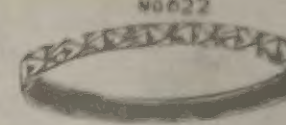
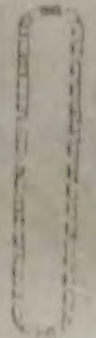
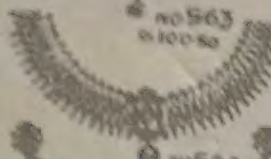
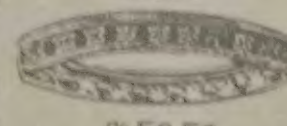
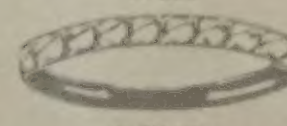
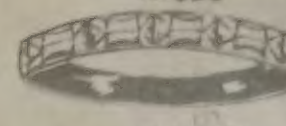
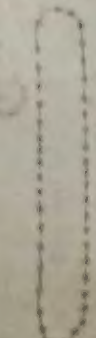
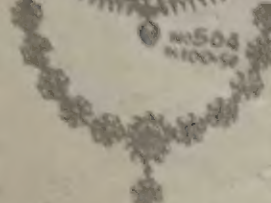

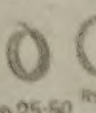
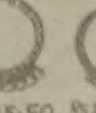
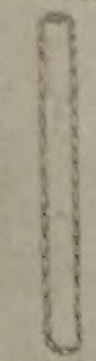
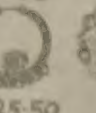
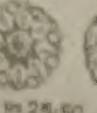
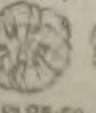

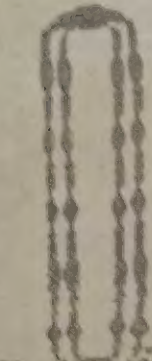
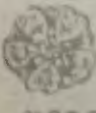

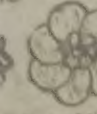
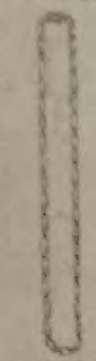

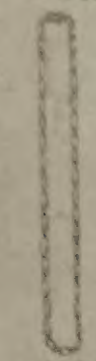
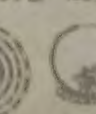
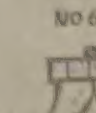
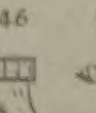
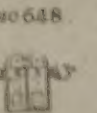
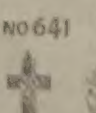
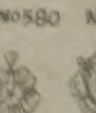
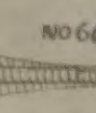
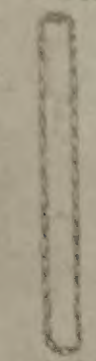
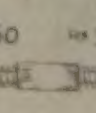
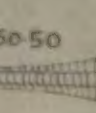

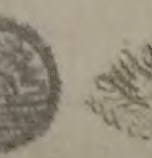
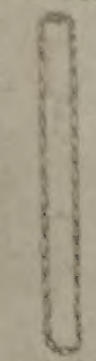
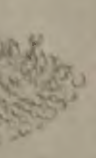

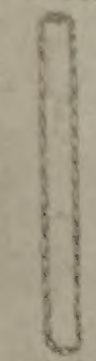

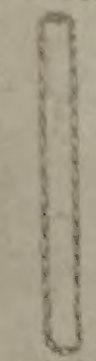
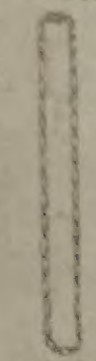

PUSTAK MAHAL (CM) KHARI BAOLI, DELHI-110006

मुफ्त ! मुफ्त !! मुफ्त !!!

हमारी कंपनी ने पूरे हिंदुस्तान में बहुत नाम कमाया है. पांच साल गारंटी का माल पहले पहल हमने ही बनाया है. पंद्रह साल की कोशिश और तजुर्बे के बाद हमने यह माल बनाया है. हिंदुस्तान की तमाम कंपनियों में हमारी कंपनी एकदम बड़ी है. हमारी कंपनी के समस्त जेवरों की सूची तथा उनके मूल्य आप घर बैठे ही मुफ्त भंगा सकते हैं. हमारे बहुमूल्य कैटलॉग को देखकर आप अपनी मनपसंद चीज सिर्फ नंबर लिखकर बी.पी.पी. द्वारा भंगा सकते हैं.

पूरे हिन्दुस्तान में हमें अनुभवी एजेंटों की जरूरत है

NO 565 Rs 100-50	NO 618 Rs 50-50	NO 619 Rs 35-50	NO 622 Rs 35-50	NO 547 Rs 100-50
NO 563 Rs 100-50	NO 624 Rs 50-50	NO 627 Rs 50-50	NO 626 Rs 50-50	NO 573 Rs 100-50
NO 564 Rs 100-50	NO 612 Rs 25-50	NO 607 Rs 25-50	NO 590 Rs 25-50	NO 595 Rs 25-50
NO 581 Rs 100-50	NO 593 Rs 25-50	NO 517 Rs 25-50	NO 524 Rs 25-50	NO 520 Rs 25-50
NO 574 Rs 200-50	NO 507 Rs 20-50	NO 515 Rs 25-50	NO 518 Rs 25-50	NO 599 Rs 25-50
NO 581 Rs 100-50	NO 594 Rs 25-50	NO 598 Rs 25-50	NO 592 Rs 30-50	NO 597 Rs 25-50
NO 581 Rs 100-50	NO 591 Rs 15-50	NO 646 Rs 25-50	NO 648 Rs 35-50	NO 641 Rs 25-50
NO 581 Rs 100-50	NO 580 Rs 20-50	NO 638 Rs 25-50	NO 660 Rs 50-50	NO 636 Rs 25-50
NO 581 Rs 100-50	NO 633 Rs 25-50	NO 632 Rs 25-50	NO 662 Rs 100-50	NO 651 Rs 50-50
NO 581 Rs 100-50	NO 663 Rs 50-50	NO 653 Rs 25-50	NO 645 Rs 35-50	NO 631 Rs 25-50
NO 581 Rs 100-50	NO 635 Rs 25-50	NO 630 Rs 25-50	NO 581 Rs 100-50	NO 581 Rs 100-50

सभीसूचना हिन्दी अथवा अंग्रेजी में लिखनी

MERI GOLD COVERING WORKS. (Estd: 1963)
 P.O. BOX 1405, 14, RANGANATHAN STREET
 T. NAGAR MADRAS-600 017 INDIA

ନନ୍ଦ ମାୟା

ସଂସ୍କାରକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି'

ସଂସ୍କାରକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡୀ

ଅନେକ ସମୟରେ ଆମ ପାଠକମାନେ ପୁରୁଣା 'ଚନ୍ଦ୍ରମାୟା'ରେ ପ୍ରକାଶିତ କାହାଣୀମାନ ପଢ଼ିବାକୁ ମନ ବଳାଇଥାନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଏ ସଂଖ୍ୟାରେ ବହୁ ବର୍ଷ ତଳର କେତୋଟି ଶକ୍ତ ପୁନଃ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା । ଏ ସଂଖ୍ୟାରେ “ବେତାଳ କଥା” ମଧ୍ୟ ମୂଳ ବେତାଳ ପଞ୍ଚବିଂଶତି ଭାଗରେ ଆଧାରିତ ।

ଅମରବାଣୀ

ନନ୍ଦ ସ୍ଵପ୍ନାନ ମାତ୍ରମ୍ୟ ଶକ୍ତିମୟ କର୍ଷକଃ ।

ସ ଏବ ପ୍ରତ୍ୟୁତଃ ସ୍ଥାନାତ୍ ଶୂନାପି ପରିଭ୍ରମତେ ॥

[ସ୍ଵପ୍ନାନରେ ଥାଇ ବୁଝିବ ହାତ ଭଲ ପ୍ରାଣୀକୁ ବ ଓଟାଇ ନେଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ନିଜ ସ୍ଥାନରୁ ବିରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ମୂଳକୁ ଆସିଗଲେ ବୁଝିବିଏ ମଧ୍ୟ ତାକୁ କାନ୍ଦୁ କରଦେଇ ପାରେ ।]

ବର୍ଷ : ୧୭

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୮୩

ଅଙ୍କ : ୩

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଣ : ଟ. ୨-୦୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୨୪-୦୦

ଜହ୍ନମାମୁଁ ସମ୍ବାଦ

ଅଗାଧ ମମୁଦ୍ରା ଗର୍ଭରୁ

୧୯୨୨ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଆମେରିକାର ଫ୍ଲୋରିଡା ଉପକୂଳରେ ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷ ଝଟି ଉଠିଥିଲା । ଫଳରେ ଦୁଇଟି ଗୋଡ଼ ଜଳମଗ୍ନ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ୩୦ ଜଣ ନାବିକ ପ୍ରାଣ ଦେଇଥିଲେ । ସମୁଦ୍ର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଜାହାଜ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେହିନ ଜଳମଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାୟ ଦୁଇ-ଶହ କୋଟି ଡଲର ମୂଲ୍ୟର ସୁନାର ଏକ ଦଶମାଂଶ ଉଦ୍ଧାର କରି ହୋଇଛି ।

ମରୁଭୂମିରେ ତମିମାଛ !

ଭୁଗର୍ଭରୁ ତୈଳ ସନ୍ଧାନ କରୁଥିବା ଦଳେ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଫରମା ସାହାଯ୍ୟ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ତମିମାଛର ସନ୍ଧାନ ପାଇଛନ୍ତି । ରୁମ୍ବୀରର କନ୍ୟାଦଂଶ ମଧ୍ୟ ବାଲୁକାବର୍ଣ୍ଣ ଭିତରୁ ମିଳିଛି । ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ କିଏ ଅଗତରେ ସାହାରା ମରୁଭୂମି ସମୁଦ୍ରର ଅଂଶ ବିଶେଷ ଥିଲା ।

ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. ଗୋଆର ପ୍ରାଚୀନ ନାମ କ'ଣ ?
୨. ଆହା ନଗରର ନାମକରଣ କପରି ହେଲା ?
୩. ଦାଜିଲିଂ ନଗରର ନାମକରଣ କପରି ହେଲା ?
୪. କାଶୀର ନାମ କାଶୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାରିଶୀ କାହିଁକି ?

୫. ଏସିଆର ବୃହତ୍ତମ ଗୋଲ୍ଡମ ବଗିଚା କେଉଁଠି ?
୬. ପୃଥିବୀରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ରେଳ ଷ୍ଟେସନ କେଉଁଠି ?
୭. ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଶଙ୍ଖ-ମଲମଲ ପ୍ରସ୍ତର ନିର୍ମିତ ମସଜିଦ୍ କେଉଁଠି ?

(ଉତ୍ତର ପୃଷ୍ଠା ୨୪ ରୁ ପାଇବେ)

ସଜା ସମ୍ପଦ

ପ୍ରାଚୀନ କାଳର କଥା । ଅମରବତୀ
ରାଜ୍ୟରେ ସେତେବେଳେ ରାଜୁତ
କରୁଥିଲେ ରାଜା ବିଜୟସେନ ।

ରାଜାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ବହୁ ରାଜକର୍ମଚାରୀ
ଥିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ସୁଖଦୁଃଖ ବୁଝିବା
କଥା । ପ୍ରୟୋଜନ ହେଲେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ସମସ୍ୟା
ରାଜାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିବା କଥା । କିନ୍ତୁ ରାଜା
ସେମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ନଥିଲେ ।
ସେଥିପାଇଁ ଛଦ୍ମବେଶ ପକାଇ ସେ ନିଜେ
ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯାଇ
ବୁଲୁଥିଲେ । ରାଜ୍ୟର ହାଲ୍‌ଗୁଲ୍ ନିଜେ
ଦେଖୁଥିଲେ ।

ଦିନେ ଛଦ୍ମବେଶୀ ରାଜା ବଣ ରାସ୍ତା ଦେଇ
ଯାଉଛନ୍ତି, ଅଦୂରରୁ ମଧୁର ବଂଶୀଧ୍ୱନି
ଶୁଭଲ, ରାଜା ସେ ସ୍ୱର ଅନୁସରଣ କରି କିଛି
ବାଟ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଜଣେ ଗାଈଁଲ ଟୋକା

ବଂଶୀ ବଜାଉଛି । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଖି
ହସିଦେଲା । ରାଜାଙ୍କର ଧାରଣା ହେଲା, ସେ
ତରୁଣଟି ବଡ଼ ସହ ଓ ସରଳ । ତା’
ତେହରାରେ ବି ଏକପ୍ରକାର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଓ
ଲବଣ୍ୟ ଥିଲା—ଯାହା ରାଜାଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କଲା ।

ତରୁଣଟିର ନାମ ସଦାଶିବ । ରାଜା ତା’
ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ।
ତାକୁ କହିଲେ, “ତମେ ମୋ ସହ ଯଦି
ସହରକୁ ଯିବ, ତେବେ ତମକୁ ଭଲ ଚାକିରୀ
କରାଇଦେବି । ଭଲ ଘରେ ରହିବ । ଭଲ
ଖାଇବାକୁ ପିଇବାକୁ ମିଳିବ ।”

ତରୁଣଟି ଥିଲା ଗଣ୍ଡବ ଓ ବାପମା’ ଛେଉଣି ।
ଦୁନିଆରେ ତା’ର ନିଜର ବୋଲି କେହି ନାହିଁ
କହିଲେ ତଳେ । ତେଣୁ ରାଜାଙ୍କର ଏ
ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜି
ହୋଇଗଲା । ତା’ର ସେଇ ଏକମାତ୍ର ସମ୍ବଳ

ବନ୍ଧା ଓ ଶକ୍ତି କମ୍ବଳ ନେଇ ସେ ଛଦ୍ମବେଶୀ
ରାଜାଙ୍କ ସହଚର ଚାଲିଲା ।

ସହରରେ ପହଞ୍ଚିବା ଉତ୍ତର ସେ ବୁଝିଲା,
ଯିଏ ତାକୁ ନେଇ ଆସିଲେ ସେ ସ୍ୱୟଂ ରାଜା ।
ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲା । ରାଜା
ସଦାଶିବ ପାଇଁ ରାଜନବର ସାଲଗ୍ନ ଅତିଥି
ଭବନରେ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ । ସେ ଯେପରି
ପାଠଶାଳା ପଢ଼ିବ, ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେବା
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା' ଶିଆସିଆ ଓ ପୋଷାକ
ପରିଚ୍ଛଦ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ
କରିଦେଲେ ।

ସଦାଶିବ ମନଦେଇ ପାଠ ପଢ଼ିଲା । ଦୁଇ
ବର୍ଷ ପରେ ରାଜା ତାକୁ କହିଲେ, “ଯେତକ

ଲେଖାପଢ଼ା ଶିଖିଲୁଣି, ସେତକ ଯଥେଷ୍ଟ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ କାମ କର । ପ୍ରସ୍ତୁତ ?”

“ହଁ ମଣିମା । ଆପଣ ଯେଉଁ କାମ ଦେବେ,
ସେ କାମ କରିବି । କାମରେ ଯୋଗଦେବା
ପୂର୍ବରୁ ମୋତେ ଥରେ ମୋ ଗାଁରୁ ବୁଲି
ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ ।”
ସଦାଶିବ କହିଲା ।

ରାଜା ଆନନ୍ଦରେ ଅନୁମତି ଦେଲେ ।

ସଦାଶିବ ଗାଁକୁ ଯିବା ମାତ୍ରେ ଗାଁ ଲୋକେ
ତାକୁ ବହୁତ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କଲେ ।
କେଡ଼େ ଭାଗ୍ୟବାନ ହେଲେ ଜଣେ ରାଜାଙ୍କ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସ୍ନେହଦୃଷ୍ଟିରେ ପଡ଼ିପାରେ ! ସମସ୍ତେ
ଏଇକଥା କହିଲେ ।

ସଦାଶିବ ନିମ୍ନ ଭାବରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହିଲା,
“ଆପଣମାନେ ମୋତେ ଭାଗ୍ୟବାନ ବୋଲି
କହୁଛନ୍ତି । ଧନ୍ୟବାଦ । କିନ୍ତୁ ମୋ ଦୃଷ୍ଟିରେ
ଆପଣମାନେ ଭାଗ୍ୟବାନ !”

ଲୋକେ ତା' କଥାକୁ ଭୁଜା ବିନୟ ବୋଲି
ମନେ କଲେ ।

ସଦାଶିବ ଯଥା ସମୟରେ ସହରକୁ ଲେଉଟି
ଆସିଲା । ରାଜା ତାକୁ କହିଲେ, “ତୁ ରାଜ-
କେଶର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନେ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କର ।”

ସେ ପଦଟି ସାଧାରଣତଃ ରାଜାଙ୍କର
ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବିଶ୍ୱସ୍ତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ମିଳୁଥାଏ ।
ରାଜକେଶରେ ପୁରୁଷ ପୁରୁଷର କେତେ ଧନ
ସମ୍ପଦ ରହିଗଣି ସାଇତା ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ଜଣେ ସାଧାରଣ ଲୋକ ସେସବୁର କିଛି ଆମ୍ଭସାଧୁ କରବାର ଲୋଭ ସମ୍ଭରଣ ନ କରିପାରେ ।

ସେଥିପାଇଁ ବହୁତ ଦିନର ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବା, ବୟସ୍କ ଓ ଜଣାଶୁଣା ଲୋକ ହାତରେ ରାଜକୋଷର ଭର ଦିଆଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଏଇ ଅଜ୍ଞତକୁଳଶୀଳ, ଅବାଚୀନ ତରୁଣଟି ହାତରେ ହଠାତ୍ ରାଜକୋଷର ଭର ସମର୍ପଣ କରିବା ପଛରେ ରାଜାଙ୍କର କି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଛି କେହି ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ସଦାଶିବକୁ ସେ ପଦଟି ମିଳିବାରୁ ଦରବାରର ଅନେକ ଅମାତ୍ୟ ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ । କିନ୍ତୁ କେହି କିଛି କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ରାଜା ବିଜୟସେନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର କନକସେନ ସିଂହାସନରେ ବସିଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସଦାଶିବ ବରୁଦରେ ଅଭିଯୋଗ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ରାଜକୋଷରୁ ସମସ୍ତ ଆମ୍ଭସାଧୁ କରୁଛି ବୋଲି ଅମାତ୍ୟମାନେ ରାଜାଙ୍କୁ ଗୋପନରେ ଜଣାଇଲେ ।

“ପ୍ରମାଣ ?” ନୁଆ ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ମଣିମା ! ଗୋଟିଏ କୁହକା ଥିଲା, ତା’ ଦେହରେ ରତ୍ନ ଲାଗିଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଥିରେ ରତ୍ନ ନାହିଁ ବୋଲି ଆମେ ଜାଣୁ ।” ଅମାତ୍ୟମାନେ କହିଲେ ।

ରାଜା ଦେଖିଲେ ବାସ୍ତବିକ ସେଥିରେ ରତ୍ନ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଜଣାଗଲା, ରାଜା

ବିଜୟସେନ ସେ ରତ୍ନଟି ଖୋଲିନେଇ ତାଙ୍କ ନିଜ ତରବାସରେ ଲଗାଇଥିଲେ ।

ଏହାପରେ ଅମାତ୍ୟମାନେ କହିଲେ, “ଆପଣ ରାଜକୋଷରେ ଥିବା ସବୁ ବସ୍ତୁର ଗୋଟାଏ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ସଦାଶିବକୁ କହନ୍ତୁ । ପୁରୁଣା ତାଲିକା ସହ ତାକୁ ମିଳାଇ ନିଜେ ରାଜକୋଷ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଦେଖନ୍ତୁ—ସବୁ ଜିନିଷ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ।”

ରାଜା ତାହାହିଁ କଲେ । ଦୁଇ ତାଲିକା ଏକାପ୍ରକାର ଥିଲା । ରାଜକୋଷ ଭିତରେ ରାଜା ସପରବାରେ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେଉଁ ଜିନିଷ ଯେଉଁଠି ରହିବା କଥା ଯେଉଁଠି ଅଛି ।

ହଠାତ୍ ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ ଗୋଟାଏ କାନ୍ଥ ଆଲ୍ ମିଶ୍ର ଆଡ଼କୁ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରି ତାଙ୍କ କାନରେ କିଛି କହିଲେ, “ଏହାର କବାଟ ଆପଣ ଖୋଲିବାକୁ କହନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ଦେଖିଲେ ବାସ୍ତବିକ ସଦାଶିବ ସବୁ ଆଲ୍ ମିଶ୍ର ଉତ୍ସାହ ସହକାରେ ରାଜାଙ୍କୁ ଖୋଲି ଦେଖାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ କାନ୍ଥ ଆଲ୍ ମିଶ୍ର ବିଷୟରେ ସେ କିଛି ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଇ ନାହାନ୍ତି । ରାଜାଙ୍କ ମନରେ ଅଳ୍ପ ସନ୍ଦେହର ଉଦ୍ବେଗ ହେଲା ।

“ସଦାଶିବ ! ଏଥିରେ କ’ଣ ଅଛି ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ମଣିମା, ମୋ ନିଜର ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦ । ତା’ ସହ ରାଜକୋଷର କୌଣସି ସମ୍ପଦ ନାହିଁ ।” ସଦାଶିବ କହିଲା ।

ଅମାତ୍ୟମାନଙ୍କ ମୁହଁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶିଲା । ରାଜାଙ୍କ ମୁହଁରେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ ପରିସ୍ପଷ୍ଟ

ହେଲା । ରାଜା କହିଲେ, “ମୋର ଆଦେଶ, ଏହାକୁ ଖୋଲ ।”

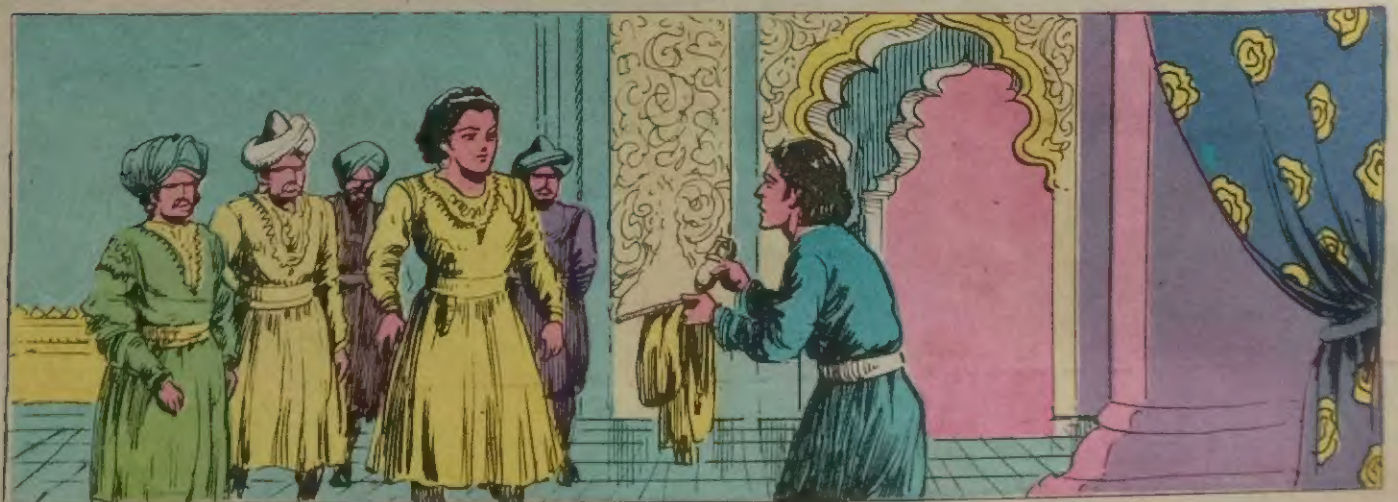
ସଦାଶିବ ଚାଲି ଖୋଲି ଦେଲେ । ଭିତରେ ଥିଲା ପୁରୁଣା ବଂଶୀଟିଏ, ଶକ୍ତି ଏ ଛୁଣ୍ଡା କମ୍ବଳ ଓ ହଳେ ପୁରୁଣା ଜୋତା ।

“ଇଏ କ’ଣ ? ତମର ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦ କାହିଁ ?” ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

“ମଣିମା ! ଏହାହିଁ ମୋର ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦ । ମଣିଷ କାମ କରେ ଶାନ୍ତି ପାଇଁ । ମୋତେ ଆପଣ ବହୁତ ଦରମା ଦେଉଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏ ଇର୍ଷା-କାତର ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୁଁ ଶାନ୍ତି ପାଇ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ମୋର ସମ୍ପଦ ବୋଇଲେ ଏଇଆ ଥିଲା, ସେତେବେଳେ ମୋ ମନରେ ଶାନ୍ତି ଥିଲା ।” ସଦାଶିବ କହିଲେ ।

ରାଜା ଲଜ୍ଜା ଅନୁଭବ କଲେ । ଅମାତ୍ୟମାନଙ୍କ ମୁହଁ କଲା ପଡ଼ିଗଲା ।

ପରଦିନ ରାଜା ସଦାଶିବଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ପଦକୁ ଉନ୍ନୀତ କଲେ ।

[୩]

[ପିଙ୍ଗଳର ସହାୟତାରେ ପଦ୍ମପାଦ ସରୋବରରୁ ଦୁଇଟି ବୁମ୍ବୀରବଜା ହସ୍ତଗତ କରି କଲକୁ ଆସିଲା । ସେ ପିଙ୍ଗଳକୁ ତା' ସହୃଦ ଭଣ୍ଡୁକୁ ପଟତଳୁ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ ଜଣାଇଲା । ପିତାଙ୍କ ବୃଦ୍ଧ ଗୁରୁଠାରୁ ମହାମାୟ ନାମକ ତାନ୍ତ୍ରିକର ଯେଉଁ କାହାଣୀ ସେ ଶୁଣିଥିଲା, ପିଙ୍ଗଳକୁ ସେ ସେହି କାହାଣୀ ଶୁଣାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।]

ଗୁରୁ କହିଥିଲେ : “ଭଣ୍ଡୁକୁ ପଟତର ଘାଟି ସେ ଦେଖି ପାରିବ । ଦ୍ଵିତୀୟ ହେଲା ଗୋଟିଏ ଭିତର ଦେଇ ଯେଉଁ ନଦୀ ପ୍ରବାହିତ, ଅଭୁତ କୁଶଳା । ସେଥିରୁ ବଜ୍ର ଭଳି ଶକ୍ତି ସେ ନଦୀ ଭିତରେ ରହିଛି ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର । ନିର୍ଗତ ଦୁଃ—ଯାହା ଫଳରେ କି ପ୍ରବଳ ସେ ମନ୍ଦିର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ମହାତାନ୍ତ୍ରିକ ଶସ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ନିହତ ହେବ । ତୃତୀୟ ବସ୍ତୁ ମହାମାୟଙ୍କର ସମାଧି ରହିଛି । ସେଠାରେ ହେଲା ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନିର୍ମିତ ଗୋଲକଟିଏ । ତାକୁ ତନୋଟି ଅମୂଲ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଅଛି । ଗୋଟାଏ ହେଲା ଅଧିକାର କରିବା ବ୍ୟକ୍ତି ତାକୁ ବୁଲାଇ ପୁଣି । ତାକୁ ଯିଏ ପିନ୍ଧିବ, ଭୁଗର୍ଭର ସମ୍ପତ୍ତି ଯେଉଁ ଦେବରେ ରାଜା ହେବାକୁ ସେ ମନ

“କଳ୍ପମାର୍ମ୍ମ”

ଏହା ଜଣାଇ ଆମ ତନିଙ୍କ ଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କଲେ । ଶୁଦ୍ଧ ସରୋବରରେ କୁମ୍ଭୀର ରୂପେ ରହୁଥିବା ମହାମାୟୁଙ୍କ ଶିଷ୍ୟକୁ କପରି ଅଧୀନ କରିବାକୁ ହେବ, ଏହା ଘଟି ନପାରି ମୁଁ କାଂକର୍ଷିତ୍ୟବମୁଦ୍ଧ ହେଲି ।

ମୋର ଅନ୍ୟ ଦୁଇଭାଇ ମଧ୍ୟ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ବସି ରହିଲେ । ପିତୃ-ଗୁରୁ ପୁଣି କହିଲେ, “ମହାମାୟୁଙ୍କ ଶିଷ୍ୟକୁ ଅଧୀନକୁ ଆଣିବା ଦିଗରେ ଧୀବର ପିଙ୍ଗଳ ତମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରେ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ତମର ଜୀବନ ବିପନ୍ନ ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ ପ୍ରଥମରୁ ସାବଧାନ କରିଦେଲି ।”

ଆମ ତନିଭାଇଙ୍କ ଭିତରୁ ପ୍ରଥମେ ମଣ୍ଡନ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା, ଏ ଦିଗରେ ଜୀବନ ବିପନ୍ନ କରି ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ମୁଁ ପ୍ରସୂତ ରହୁଛି । ବାପା କେତେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଅଧ୍ୟବସାୟ ସହକାରେ ତନ୍ତ୍ର ସାଧନା କରୁଥିଲେ । ସେ ଅନେକ ସମୟ ଓ ଶକ୍ତି ସେ ଦିଗରେ ବ୍ୟୟ କରିଛନ୍ତି । ସେ ରଖିଯାଇଥିବା ତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥର ରହସ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ । ଭୁଗର୍ଭରେ ପ୍ରୋଥୁତ ସମ୍ପଦ ମୁଁ ଯେମିତି ହେଲେ ହସ୍ତଗତ କରିବି ।”

ବଡ଼ ଭାଇର ଏକଥା ଶୁଣି ଆମ ଦୁହେଁଙ୍କର ଉତ୍ସାହ ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଗଲା । ଆମେ ବି ସେ ଦିଗରେ ପ୍ରାଣପାତ କରି ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ପ୍ରସୂତ ବୋଲି କହିଲୁ । ତୁମ ଦ୍ଵାରା ତାତ

କରିବ, ଅତିରେ ସେ ଦେଶର ରାଜା ହୋଇ ପାରିବ ।

“କିନ୍ତୁ ମହାମାୟୁଙ୍କର ସେ ତନିତନି ହସ୍ତଗତ କରିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ଶୁଦ୍ଧ ସରୋବରରେ କୁମ୍ଭୀର ରୂପେ ସ୍ଥିତ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟକୁ ନିଜ ଅଧୀନକୁ ଆଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେପାଇଁ ପିଙ୍ଗଳ ନାମକ ଜଣେ ଧୀବରର ସହାୟତା ଲେଉଟା । ଯିଏ ଏ ତନି ବସ୍ତ୍ର ହାସଲ କରିପାରିବ, ସେ ତମମାନଙ୍କ ପିତା ରଖିଯାଇଥିବା ତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ ଦ୍ଵାରା ଲଭିବାନ୍ ହୋଇ ପାରିବ ।”

ଗୁରୁ ଯାହା କହିଥିଲେ ପଦ୍ମପାଦ ସେକଥା କହିସାରି କହିଲା : ଆମ ପିତୃ-ଗୁରୁ ଆମକୁ

ମୋର କାନ୍ଦୁ ଯେତେବେଳେ ମୋର ମାଆ ମୋର ପାଖରେ
 ଉଠିବେ, ମୋର ମାଆ ମୋର ପାଖରେ ଉଠିବେ
 ମୋର ମାଆ ମୋର ପାଖରେ ଉଠିବେ

ପିଙ୍ଗଳ ମୁଣ୍ଡ ଡଳାଇ କହିଲା, “ନା ବାବୁ ।
 ମୋର ଯେତେବେଳେ ମୋର ମାଆ ମୋର ପାଖରେ
 ଉଠିବେ । ମୋତେ ଯେତେବେଳେ ପଇସା
 ମିଳିବା ତଥା ମିଳିଯାଉ । ମୁଁ ଭଲକୁ
 ପକାଇ ଯିବୁ । ମୋର ମାଆ ମୋର ପାଖରେ
 ପକାଇ ଯାଇ ଫେରିବା ବେଳକୁ ମୋ
 ମା’ ମୋ ବାଟ ଗୁଣ୍ଟି ଗୁଣ୍ଟି ସେତେବେଳେ
 ମରଯିବ ।”

ପଦ୍ମପାଦ କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ନାସକ ରହିଲା ।
 ତା’ପରେ ପିଙ୍ଗଳ ଯିବା ପାଇଁ ଚାଲିଲା ।
 କହିଲା, “ପିଙ୍ଗଳ ! ଦେଖୁଛି ତମେ ବଡ଼
 ଭରସା । ବସ୍ତାସ ରଖ, ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ
 କଲେ ତୁମର ବହୁତ ଶୁଭ ହେବ । ମହାମାୟା
 ଯେଉଁ ଖଲୁ ମନର ଭିତରେ ସମାଧି ପ୍ରାପ୍ତ
 ହେବେ, ତାହାକୁ ମୋର ମାଆ ମୋର ପାଖରେ
 ଉଠିବେ ।”

“ମୋର କୌଣସି ଅନ୍ତସ୍ତ ହେବ ନାହିଁ,
 ମୋର ମାଆ ମୋର ପାଖରେ ଉଠିବେ ।”
 ପିଙ୍ଗଳ ପଚାରିଲା ।

ପଦ୍ମପାଦ କହିଲା, “ମୁଁ ସେକଥା ଶପଥ
 କରି କହିପାରେ ।”

ପିଙ୍ଗଳ ଟିକିଏ ଚିନ୍ତା କରି କହିଲା,
 “ମୋର ମାଆ ମୋର ପାଖରେ ଉଠିବେ ।”

“ଦୁଇମାସ ଲାଗିବ । ତମେ ସେଠାକୁ
 ଫେରିବା ବେଳକୁ ତୁ ସମାଧି ପାବରୁଟିଏ
 ହୋଇ ରହି ନଥିବ । ତମକୁ ଦୁନିଆ ବାଟରେ
 ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଧନୀ ବଳାଇଦେବ—
 ଜବାବ ଦେଉଛି ।” ପଦ୍ମପାଦ କହିଲା ।

ପିଙ୍ଗଳ ହସିଲା ଓ କହିଲା, “ହଁ, କେବେ
 ଦୁନିଆରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଧନୀ ହେବ—ତେବେ
 କଥା କଲୁନା କର ଶୁଣି ହେବାର ଅବସ୍ଥା
 ମୋର କାହିଁ ? ତମେ ଜଣନା, ମୋର
 ସମସ୍ତ ବୋଲ କିଛି ନାହିଁ । ମୁଁ ଏକା ନୁହେଁ ।
 ମୋ ମା ଓ ଦୁଇ ଭାଇ ମୋ ସେତେବେଳେ
 ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ କରନ୍ତି । ଦୁଇମାସ କାଳ
 ମୁଁ କାନ୍ଦୁ ଯେତେବେଳେ ମୋର ମାଆ ମୋର ପାଖରେ
 ଉଠିବେ ।”

କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ? ଯଦି ଯଥେଷ୍ଟ ପରିସାଧନ
 ସେମାନଙ୍କ ଜମାରେ ଦେଇଯାଇ ପାରନ୍ତି,
 ତେବେ ଦୁଏତ ସେମାନେ କୌଣସି ମତେ
 ନେବା'ନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା
 ମୋ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ନା,
 ଭାଇ, ମୁଁ ତମର ଦୁଃସାହସିକ ଅଭିଯାନରେ
 ଭାଗନେଇ ପାରିବି ନାହିଁ । ସମା କର ।”

ପିଙ୍ଗଳ ଘୋଡ଼ା ଦେହରେ ଲଟକା
 ହୋଇଥିବା ଥଳିଟି ଖୋଲି ହଜାରେ ମୋହର
 ବାହାର କଲ ଓ ପିଙ୍ଗଳ ହାତରେ ଦେଇ
 କହିଲା, “ତମ ମା ଜମା ଏ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିବ ।
 ବାସ୍ ! ଆଉ ଚନ୍ଦ୍ରା କ’ଣ ? ଆଶାମୀ କାଲି
 ଏତକ ଟଙ୍କା ଲାଭ କରି ଆମର ଭେଟ ହେଉ ।
 ହୁଏନ ?”

ପଦ୍ମପାଦଠାରୁ ଟଙ୍କା ଧରି ପିଙ୍ଗଳ
 ଆନନ୍ଦରେ ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ
 ବେଳେ ତା’ ଭାଇମାନେ ଘରେ
 ମା ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଥିଲେ ।
 ଖୁସି ହୋଇ ମା ଆଗରେ ମୋହରତଳ ଦେଇ
 ଦେବା ମାତ୍ର ମୋ ଅଭିଯାନର ବିବରଣୀ ଦେଲା ।
 “ପିଙ୍ଗଳ ! ଏତେ ଧନ ତୁ କେଉଁଠାରୁ
 ପାଇଲ ? ମୋତେ ବହୁତ ମଜା ଲାଗୁଛି ।”
 ସେ କହିଲେ ।

ପିଙ୍ଗଳ ସବୁ କଥା କହିଗଲା । ତା’ପରେ
 ମାଙ୍କୁ ସାନ୍ତୁନା ଦେଇ କହିଲା, “ମାତ୍ର
 ଦୁଇଟି ମୋହର କିମ୍ବା ତିନିଟି ମୋହର
 ଗୁଲିଯିବ ଓ ମୁଁ ପୁଣି ଆସି ତମ ଆଗରେ
 ଠିଆ ହେବି । ଚନ୍ଦ୍ରା କ’ଣ ?”

ମା ଦେଖିଲେ ପିଙ୍ଗଳକୁ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ବି ସେ ମାନିବ ନାହିଁ । ସେ କହିଲେ, “ତାଙ୍କିମାନଙ୍କ କାରବାର ଉପରେ ମୋର ମୋଟେ ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ । ତୁ କହୁଛି ପଦ୍ମପାଦ ବହୁତ ଭଲ ଲୋକ । ତାହା ସତ ହୋଇଥାଉ । ମୁଁ ସବୁ ଦେବତାଙ୍କୁ ସୁତ କରୁଛି; ତୁ କୁଶଳରେ ଫେରିଆ ।”

ପରଦିନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ପିଙ୍ଗଳ ଯାଇ ଶୁକ ସରୋବର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସରୋବର କଡ଼ରେ ପଦ୍ମପାଦ ଏକାକୀ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ତା’ କାଶରେ ଥଳିଟିଏ ଥିଲା । ଘୋଡ଼ା ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବାହନ ନଥିଲା ।

ପିଙ୍ଗଳ ତା ପାଖକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲା, “ପଦ୍ମପାଦ ! ତୁମେ ଘୋଡ଼ା କିଛି ନାହିଁ

କାହିଁକି ? ଏଠାରୁ କ’ଣ, ଗୁଲି ଗୁଲି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ?”

ପଦ୍ମପାଦ ହସି ଉଠିଲା । “ଗୁଲି ଗୁଲି ଶିଳେ କେବେ ପଡ଼ିଥିବା ? ଭଲ୍ଲୁକ ପକ୍ଷୀ ଏଠାରୁ ଦୁଇ ତିନିଶହ ମାଇଲ ଦୂରରେ । ଆଉ ଦୁଇଦିନ ପରେ ଗୋଟାଏ ପକ୍ଷୀଦିନ । ଆମକୁ ସେ ପକ୍ଷୀଦିନ ସୁଦ୍ଧା ସେଠାରେ ପଡ଼ିଥିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବାହନ ଦରକାର ତ ? ହେଉ, ଦେଖ ଆମ ବାହନ କେମିତିକା !” ଏହା କହି ପଦ୍ମପାଦ ଟିକିଏ ମାଟି ଉଠାଇ ନେଇ କ’ଣ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଭାଷଣ ଶବ୍ଦ କରି ମାଟି ଦୁଆଁ ବାହାରି ହୋଇଗଲା । ଅତି କକଶି ରୁଡ଼ି କରି ବାହାରି

ଆସିଲେ ଯୋଡ଼ିଏ ଗଧ । ପଦ୍ମପାଦ ଗୋଟାଏ
ଗଧ ଉପରେ ଶରୀର ଥିଲା ବସିଥିଲା । ସେ
କାହିଁକି ଗୋଟିଏ ଗଧ ? ସିନା କାହିଁ
କରିବ ଠିକ୍ କରି ନପାରି ଗୁଣ୍ଠିଆଏ ।

ପଦ୍ମପାଦ କହିଲା, “ପିଙ୍ଗଳ, ଦେଖୁଛ
କାହିଁ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ । ଗୋଟିଏ
ଗଧ । ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିବ । ବହୁତ ବାଟ ପିକାର ଅଛି !”

ପିଙ୍ଗଳ କହିଲା, “ହଁ, ଗୋଟିଏ ଗଧ
ଉପରେ । ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିବ । ବହୁତ ବାଟ ପିକାର ଅଛି !”

“କାହିଁକି ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ?
ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିବ । ବହୁତ ବାଟ ପିକାର ଅଛି !”

ସବୁକା ଦରକାର ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ଗଧ
ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିଆଇ ଦେବ । ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ
ମୁଁ ତମ ପାଖେ ଗୋଟିଏ ଗଧ । ଗୋଟିଏ
ପଦ୍ମପାଦ କହିଲା ।

ପିଙ୍ଗଳ ଆଉ ଦ୍ଵିଧା ନକରି ସେ ଗୋଟିଏ
ସବାର ହେଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
କରି ଦୁଇ ଗଧ ଛୁଟିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।
କେତେବେଳେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିବ । ବହୁତ ବାଟ ପିକାର ଅଛି !

ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିବ । ବହୁତ ବାଟ ପିକାର ଅଛି !
ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିବ । ବହୁତ ବାଟ ପିକାର ଅଛି !

ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିବ । ବହୁତ ବାଟ ପିକାର ଅଛି !

ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିବ । ବହୁତ ବାଟ ପିକାର ଅଛି !
ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗଧ
ପଡ଼ିବ । ବହୁତ ବାଟ ପିକାର ଅଛି !

କେତେ ଲୋକେ ଲୋକଙ୍କର ଦେଲେ ।
ତାଙ୍କର କି କି ଲୋକାଳୀ, ତାଙ୍କର କେତେ
ପ୍ରକାର କେତେ କିଛି କିଛି କିଛି ?
କିଛି କିଛି କିଛି କିଛି କିଛି ?

ତାଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ଉପକାର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରମୁଖ
କେତେ କେତେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ କିଛି କିଛି
କିଛି ଆଲୋଚନା କେତେ କିଛି କିଛି
କିଛି । କେତେ କିଛି କେତେ କିଛି କିଛି
କିଛି : “ମୋତେ କିଛି କିଛି କିଛି । ମୁଁ
ତୁମର ଉପକାର କରୁଛି ।...”

ପିଙ୍ଗଳ ଉପକାର କରୁଛି । ସେ ଏଣେ ତେଣେ
ଅନାଇ ଦେଖିଲା । ସମ୍ବେଦନାର ଗୋଟିଏ
ଜାରିରେ ଶକ୍ତି ଏ ଶିଳା ଦେହରେ ଗୋଟିଏ
ବିକୃତ ଚେହେରାବାଳା କେତେ ଜଣେ ବନ୍ଧା
ହୋଇ ରହିଛି । ପ୍ରଥମେ ପିଙ୍ଗଳ ଦୌଡ଼ି
ପଲାଇବାକୁ ମନ କଲା । କିନ୍ତୁ ତା’ପରେ ସେ
ଭାବିଲା, “ଏ ଜୀବ ତ ବନ୍ଧା ହୋଇଛି । ଭୟ
କ’ଣ ?” ସେ ପଲାଇ ନଯାଇ ଠିଆ ହୋଇ
ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ।

“ପ୍ରଭୁ ! ମୋ ହାତରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା
ଏ ଲଙ୍କର ଖୋଲି ଦେଇ ମୋତେ ରକ୍ଷା
କରନ୍ତୁ । ବଦଳରେ ଆପଣ ଯେପରି ସାହାଯ୍ୟ
କରିବାକୁ କହିବେ କରିବ ।” ଏହା କହି ସେ
ବନ୍ଧୀ କାତର ଧ୍ବନି କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସେତେବେଳକୁ ପିଙ୍ଗଳ ମନରେ ଦମ୍ଭ
ଆସି ଯାଇଥାଏ । ସେ ଧିରେ ଧିରେ ସେ

ବନ୍ଧୀ ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲା । ସେ ଯେତେକ
ଯେତେକ ତା’ର ନିକଟତର ହେଉଥାଏ, ସେ
ବନ୍ଧୀ ସେତେକ ଅଧିକ ଭୟଙ୍କର ହେଉଥାଏ ।
ତା’ ଆଖିରୁ ସତେ ଅବା ଅଳ୍ପ କିଛି
ବାହାରୁଥାଏ । ତା’ ଦେହର ରଙ୍ଗ ବାହାର
ମଞ୍ଚି ଉଠିଲା । ହାତୀ କାନ ଭଳି ପ୍ରକାଶ
ଦୁଇଟି କାନ ।

ପିଙ୍ଗଳ ଥର ଥର ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା ।

“ପ୍ରଭୁ ! ମୋତେ ରକ୍ଷା କର । ମୁଁ
ଆପଣଙ୍କର ଅନେକ ଉପକାର କରି ପାରିବି ।
ତନିଲେକରେ ଯୁଆଡ଼େ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁବେ,
ସେଆଡ଼େ ନେଇଯିବି ।” ସେ ଶ୍ରୀକ୍ଷଣକାର
ବନ୍ଧୀ କହିଲା ।

ପିଙ୍ଗଳ ଏଥର ପୁଣି ଦମ୍ଭ ଫେର ପାଇଲା
 ଓ କହିଲା, “ଭଲ ଲୋକ କାହିଁକି, ଆମକୁ ଚେତା
 ଭୁବନ ନେଇଗଲା ଭଳି ଶଯ ଆମ ପାଖରେ
 ରହିଛି । ତେବେ ତୁ ସେ ଶଯଙ୍କଠାରୁ ମଜବୁତ
 ଦେଖା ଯାଉଛି । ତୋ ନାମ କ’ଣ ?”

“ମୋ ନାମ ଭଞ୍ଜୁକକେତୁ ।” ସେ
 ବନ୍ଦୀ ବଳୟୀ କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ଆଜ୍ଞା, ଭଞ୍ଜୁକପଟ ବସୟରେ ତୋତେ
 କିଛି ମାଲମ୍ ଅଛି ?” ପିଙ୍ଗଳ ପଚାରିଲା ।

“ଭଞ୍ଜୁକ ପଟ ? ହାୟ !” ଏହା
 କହି ଭଞ୍ଜୁକକେତୁ ଅର୍ଥସୂକ୍ଷ୍ମ ଭାବରେ ହସିଲା
 ଓ ତା’ପରେ କହିଲା, “କିଛି କାଳ ମୁଁ ସେ
 ପଟର ଅଧିପତି ଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଜଣେ
 ଚାନ୍ଦିକ ଯୋଗୁଁ ମୋର ଆଜ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ।
 ତମେ ମୋତେ ମୁକ୍ତ କର । ଭଞ୍ଜୁକ ପଟର
 ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ମୁଁ ତମକୁ ସମର୍ପି ଦେବି ।”

ଭଞ୍ଜୁକକେତୁ ମୁହଁରୁ ଏହା ଶୁଣି ପିଙ୍ଗଳ
 ମନରେ ଡାକ ଲେଉଟି ଦେଲା । ଭଞ୍ଜୁକକେତୁ

ମାତ୍ର ଅଳ୍ପକାଳ ତା’ ମନେ କାନ୍ଦୁକି ଚାଲିଗଲା
 ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାର ତା’ର ହେଲା ।
 ତା’ର ଚେତା ଫେରିଆସିଲା କିନ୍ତୁ ତା’ର ମନ

ସେ କହିଲା, “ତୋ ଚାହିଦା ମୋ ଉପରେ
 କରିବେ, ପଚାରିବେ । କିନ୍ତୁ ମୋ ମନ
 ପଚାରିବ ତୁ ମୋତେ ଚାହିଦା କେତେ, ମୋ
 ସମ୍ପତ୍ତିର କିମ୍ପା କ’ଣ ?”

“ଆଜ୍ଞା, ମୋ ଉପରେ ତୋ ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧିକାର
 ଅଛି : ଯଦି ମୁଁ କେତେକ ଚାହିଦା ମୋର
 ଗୋଟିଏ ମୋ ମନ ଯାଚିବି । ତାହା ମୋର
 ରଖନ୍ତୁ, ଯଦି ତାହା ମୋ ମନେ ନୁହେଁ
 ହୋଇ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ କଥା କହି
 ପାରିବି ନାହିଁ ।”

ଭଞ୍ଜୁକକେତୁର ଏକାକୀ ଶୁଣି ପିଙ୍ଗଳ
 ମନରେ ବିଚାର ଆସିଲା । ସେ ଶୁଣିବା
 ପରେ ଖେଳି ଖେଳି ଅନ୍ତତଃ ହେଲା ।

ହଠାତ୍ ପଛରୁ ଶୁଣିଲା ଯେଉଁଠାର
 କହୁଥିଲେ : “ପିଙ୍ଗଳ ! ଛୁଡ଼ !”

ଅଳ୍ପୁତ ଆଚରଣ

ନିଶା ଶରଜୁଥାଏ । ତୁହାକୁ ତୁହା ବସ ।
ଦେଉଥାଏ । ଶୂନଶୂନ୍ୟର ରକ୍ତ
ସାଜକୁ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଗରିଶମାନଙ୍କ ଅଛଦାସ୍ୟ ।
କଳି ଆଲୁଅରେ ଦାଣ୍ଡିଯାଉଥାଏ ଭୟାବନ
ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ ନ ହୋଇ
ରଜା ବିହମାଳ୍ ପୁନଃବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ
ବୃକ୍ଷଟି ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ
ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତେ କରି ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ ।
ତା'ପରେ ଶବ୍ଦକୁ କାନ୍ଥରେ ପକାଇ
ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ ଶୁଶାନ୍ ପଥ ଅବସ୍ଥା କରିବାକୁ
ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦଟି ବେତାଳ
କହିଲା, “ରଜା ! ତମ ଆଚରଣ ଦେଖି
ମୋର ଖାଲ ମନେ ଦେଉଛି ଯେ ମଣିଷର
ଆଚରଣ ବୁଝିବା ବାସ୍ତବିକ ବଡ଼ କଷ୍ଟକର ।
ତୁମକୁ ଗୋଟାଏ ଉଦାହରଣ ଦେଉଛି ।

ବେତାଳ କଥା

ମନ ଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମସ୍ତର ଲଭବ
ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲ : ପ୍ରାଚୀନ କାଳର କଥା ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ରାଜୁଡ଼ କରୁଥିଲେ ରାଜା
ଗାରବାହୁ । ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ନଗରରେ
ଗୋଟାଏ ଦସ୍ୟୁ ଉପଦ୍ରବ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ
କଲ । ଦିନେ ନଗରର କେତେଜଣ ବଶିଷ୍ଠ
ସଙ୍କଳନ ଆସି ରାଜାଙ୍କୁ ଭେଟି କହିଲେ,
“ମହାରାଜ, ଆଉ କେତେଦିନ ଆମେ ଏ
ଦସ୍ୟୁର ଉପଦ୍ରବ ସହ୍ୟ କରିବା ? ଆପଣଙ୍କ
ନଗର-ରକ୍ଷାମାନେ କିଛି କରି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।
ସବୁ ସ୍ଥଳରେ ଚୋର ହେଉଛି । ଦସ୍ୟୁ ଶ୍ରାବଣ
କୌଶଳୀ । ଆପଣ ତାକୁ ଧରିବା ଦିଗରେ

କୌଣସି ସୂଚନା ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ସାଧାରଣ ନଗର-ରକ୍ଷାମାନେ ଏ
ଦିଗରେ କିଛି କରିପାରବେ ବୋଲି ଆମର
ବିଶ୍ୱାସ ହେଉନାହିଁ ।

ରାଜା ସେମାନଙ୍କୁ ଭରସା ଦେଇ କହିଲେ
କି ଅଳ୍ପ ଦିନ ଭିତରେ ଦସ୍ୟୁ ଯେପରି ଧରା
ପଡ଼ିଯିବ, ସେ ଦିନରେ ସେ ଯଥା ଦକ୍ଷତା
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ । ସଙ୍କଳନମାନେ ଚାଲିଯିବା
ଉତ୍ସୁକ ରାଜା ବଡ଼ ଚିନ୍ତାରେ ପଡ଼ିଲେ ।
ନଗର-ରକ୍ଷାମାନେ ସେ ଦସ୍ୟୁକୁ ଧରିବାକୁ
ତେଣୁରେ ଡୁଟି କରିନାହାନ୍ତି, ଯେକଥା ସେ
ଜାଣିଥିଲେ । ଦସ୍ୟୁ ବଡ଼ କୌଶଳୀ ବୋଲି
ଧରା ପଡ଼ୁନାହିଁ ।

ସେହିଦିନ ରାତିରେ ରାଜା ଜଣେ ସାଧାରଣ
ଲୋକର ବେଶ ଧରି କରି ବାହାର ପଡ଼ିଲେ ।
ଦେଖିଲେ ମନେ ହେବ ସେ ସତେ ଅବା
ଜଣେ ଚୋର । ପ୍ରକୃତରେ ରାଜାଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭଲ
ଅଭିନୟ କରି ଆସୁଥିଲା ।

ସେ ହଠାତ୍ ଜଣେ ଯୁବକକୁ ଦେଖିଲେ ।
ତାକୁ ଦେଖି ତାଙ୍କ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ହେଲା ।
କିନ୍ତୁ ସେ ଯୁବକଟିର ପାଖକୁ ଯାଇ ଏମିତି
ଅଭିନୟ କଲେ, ସତେ ଅବା ସେ ଡରିଯାଇ
ପଲଉଛନ୍ତି । ଯୁବକ ତାଙ୍କୁ ଧରି ପକାଇଲା ଓ
ପଚାରିଲା, “ତୁ ଚୋର ନିଶ୍ଚୟ !” ରାଜା
କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ଆପଣ
ଯେତେବେଳେ ସତକଥା ଜାଣି ପକାଇଛନ୍ତି,

ମୋତେ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ଓ ସ୍ଥଳ ଦିଅନ୍ତୁ ।
ଆଜି ରାତ୍ରେ ମୋତେ କିଛି ମିଳିନାହିଁ
କେବଳ ବହୁ ବିପଦ ଭିତରେ କୌଣସି ମତେ
ରକ୍ଷା ପାଇ ଚାଲି ଆସିଛି ।”

ଯୁବକ ରାଜାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି
କହିଲା, “ହଁ । ତୁ ଏଇ ସାହସ ‘ଓ ବଳ’
ନେଇ ଗୌରୀ କରବାକୁ ବାହାରିଛୁ ? ଶୁଣ ।
ତୋ ଦେଇ ଏ କାମ ହେବ ନାହିଁ । ବର
ଗୋଟାଏ କାମ କର । ମୁଁ ତୋତେ ଭଲ
ଦରମା ଦେବି । ବଣ ଭିତରେ ମୋର
ଗୋଟାଏ ଘର ଅଛି । ମେଠାରେ ମୋର
ଜଣେ ବୁଢ଼ୀମା ଛଡ଼ା କେହି ନାହିଁ । ତୁ ସେ
ଘର ଜଗିବୁ । ରାଜା ?”

“ହଉ ଆଜ୍ଞା !” ରାଜା କହିଲେ ।

ଯୁବକ ରାଜାଙ୍କୁ ବଣ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ
ଭୁଞ୍ଜି ଘରକୁ ନେଇଗଲା । ସେ ଘର
ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଓ ମେଠାରେ ଥିବା
ଜନପଥ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ରାଜା ବୁଝିଗଲେ
ସେ ମେ ଯୁବକ ହେଲା ଗୋଟାଏ ମସ୍ତକଡ଼
ଦୟା ‘ଓ ସେ ଘର ତା’ର ଗୌରୀ ମାଲ୍
ରହିବା ସ୍ଥାନ ।

ରାଜାଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ କୋଠାରେ ବସାଇ
ଦେଇ ଦୟା ଅନ୍ୟ କୋଠାକୁ ଯାଇଛି,
ସେଇକିବେଳେ ଜଣେ ବୁଢ଼ୀ ଆସି ତାଙ୍କୁ
କହିଲା, “ମୁଅ, ତୁ ଏଠି ରହିବୁ ପରା !
ତୋର ମଙ୍ଗଳ ହେଉ । କିନ୍ତୁ ସାବଧାନ ।

ଏଠିକା କଥା ଯଦି କେବେ କାହାକୁ କହିବୁ,
ତେବେ ପ୍ରାଣ ଯିବ ।”

ରାଜା ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସେଠୁ ବାହାରି
ପଳାଇ ଆସିଲେ । ସେ ଗୋଟିଏ ଦାସ
ସିପାୟୀ ଦଳ ନଗର ବାହାରେ ରଖିଥିଲେ ।
ସେମାନଙ୍କୁ ଧରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆସି ସେ
ଭୁଞ୍ଜି ଘର ଘେରୁଛ କଲେ । ଦୟା ପ୍ରତିହେତ
କଲା, କିନ୍ତୁ ଶେଷକୁ ଧରା ହେଲା ।

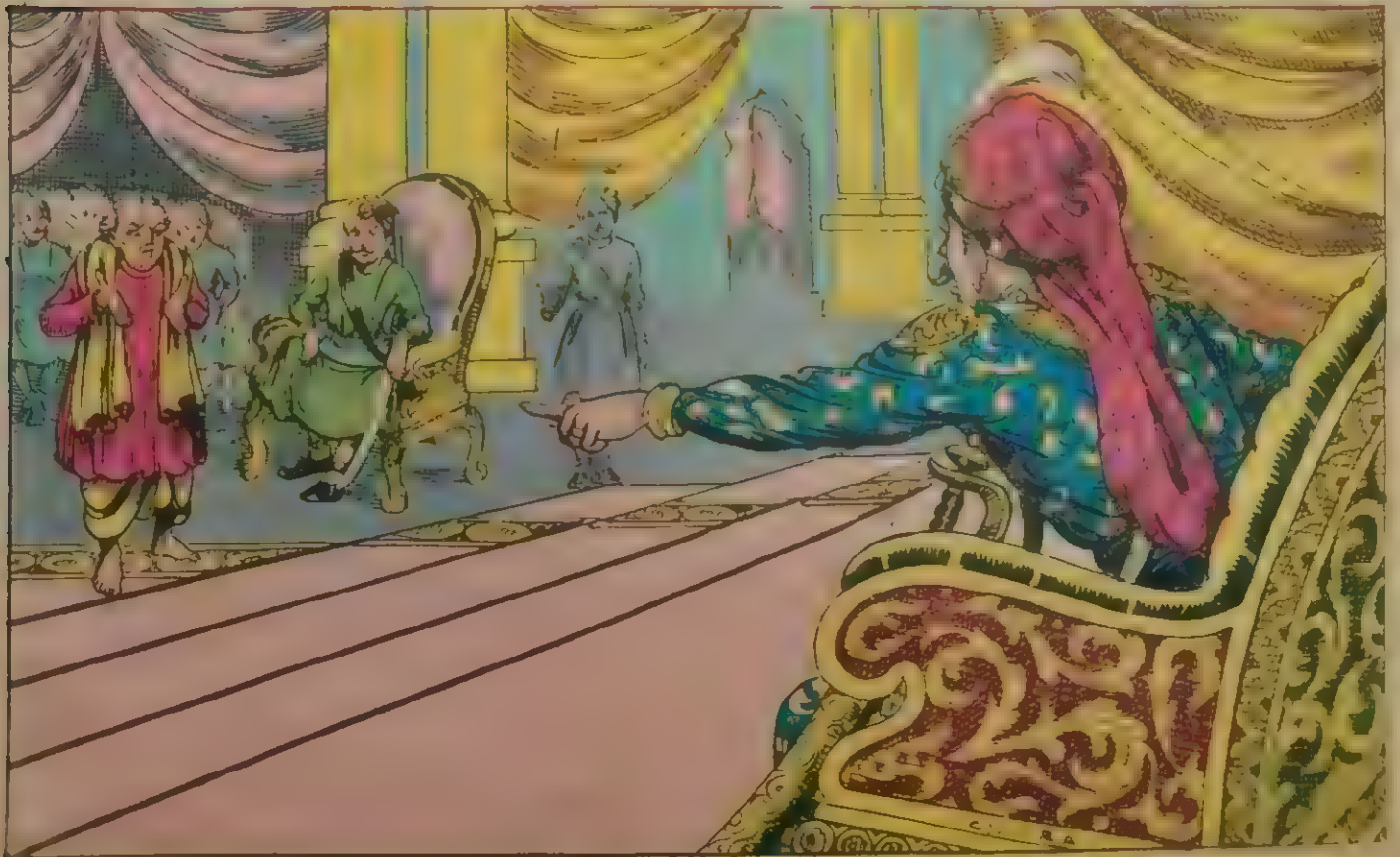
ପରଦିନ ସକାଳେ ନଗରବାସୀମାନେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେଖିଲେ, ଦୟା ହସ୍ତାକ୍ତରେ
ସାହାକୁ ଧରା ହୋଇଛି, ସେ ଆଉ କେହି
ନୁହେଁ, ନଗରର ଶେଷ ବାକି କିଛି କିଛି
ସହ କାଟିବାର କରୁଥିବା ଲୋକେବେ ନାହାନ୍ତି ।

ଜଣେ ଯୁବକ । ସେ ସବୁ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ
ଖବର ଜାଣୁଥିଲା । ତେଣୁ ସହଜରେ ଚୋର
କରି ପାରୁଥିଲା । ସେ ଧରା ହେବାରୁ ସମସ୍ତେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ରାଜା ତାକୁ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଆଦେଶ ଦେଲେ ।
ବଧୂ ଭୂମିକୁ ନେବା ବାଟରେ ସେ ଯୁବକଙ୍କୁ ଡର
ଘର ଆଗଦେଇ ଶଲା । ସେତକବେଳେ
ଗୋଟାଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶକ୍ତି ଅବସ୍ଥା ଦେଖା ଦେଲା ।
ଯୁବକଙ୍କୁ ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟା ସୁନ୍ଦରୀ
କନକଲତା କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ତା' ବାପାକୁ
କହିଲା, “ବିଶ୍ୱଦେବଙ୍କୁ ମୁଁ ବିବାହ ହେବ
ବୋଲି ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କରିଥିଲି ।
ମୋର ଭାଗ୍ୟ ଶରୀର ଯେ ସେ ଦୟାବୃତ୍ତି
କରି ଆଜି ବଧୂକୁ ଧରା ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି ।

ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ମନ ଶୁଣିବି ତାହା
ବରଣ କରିଛି, ସେହି ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟକାଳ
ପରକାଳର ସାଥୀ । ଆଜି ସେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ
କରୁଛନ୍ତି, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଶ୍ମଶାନୀରେ ତାଙ୍କ ସହିତ
ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ତାଙ୍କର
ଅବର୍ତ୍ତମାନରେ ମୁଁ ମୃତ୍ୟୁର ମାତ୍ର ପ୍ରାଣ ଧରି
ରହିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ ।”

କନକଲତାଙ୍କୁ ବିବାହ ହେବା ପାଇଁ କେତେ
ଦୟାଳୁ ଯୁବକ ମନ ବଳାଇଥିଲେ । କାରଣ
ଧନ, ଜନ, ସମ୍ମାନ ସହିତ ସେ ଥିଲେ
ଅସାମାନ୍ୟା ସୁନ୍ଦରୀ । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ
ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଦେଇଥିଲେ । ତା'ର ରହସ୍ୟ
ଯେ ଏଇଆ, ସେକଥା କୁହି ଯୁବକଙ୍କୁ ଯେତେ
ମର୍ମହତ ହେଲେ, ସେତକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଝିଅର ଏକଜନ୍ମିଆ ସ୍ୱଭାବ ସେ ଜାଣିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତ ତେଣୁ କରିବାକୁ ହେବ । କାରଣ ବିଶ୍ୱଦେବକୁ ସେ ଆଗରୁ ଶୁଣୁ ନେଇ କରୁଥିଲେ । ସେ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଦୟାକ୍ଷ ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ ବଦଳରେ ବିଶ୍ୱଦେବକୁ ଦଣ୍ଡରୁ ମୁକ୍ତି ଦିଅନ୍ତୁ ।”

“ସୁବର୍ଣ୍ଣଦତ୍ତ ! ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଯଦି ଅର୍ଥ ପାଇଁ ଏଭଳି ଦସ୍ୟୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବ, ତେବେ ମୋତେ ରାଜ୍ୟବାସୀମାନେ ଲେଉଟି ବୋଲି କହିବେ ।” ରାଜା ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ସୁବର୍ଣ୍ଣଦତ୍ତ ଝିଅକୁ ଯାଇ ଏକଥା କହିବା ମାତ୍ରେ ଝିଅ କହିଲା, “ବେଶ୍, ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ବିଶ୍ୱଦେବ ମୋତେ ବାହା ହେଉ । ତା’ପରେ ମୋ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମୁଁ ସ୍ଥିର କରିବି ।”

ସୁବର୍ଣ୍ଣଦତ୍ତ ଜନକଲତାକୁ ଧରି ବଧୂ-
ଭୂମିରେ ଯାଆନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ମୋତେବେଳକୁ
ବିଶ୍ୱଦେବକୁ ଦଣ୍ଡଦିଆ ସରିଲାଣି । ସେ
ଶେଷ ନିଃଶ୍ୱାସ ଡାଗ କରୁଛି ।

ସୁବର୍ଣ୍ଣଦତ୍ତ ତା’ କାନ ପାଖରେ କହିଲେ,
“ବିଶ୍ୱଦେବ, ତମେ ବୋଧହୁଏ ଜାଣ, ମୋ
ଝିଅ ତୁମକୁ ଭଲ ପାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେ
ତାକୁ ପତ୍ନୀ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କର ।”

ବିଶ୍ୱଦେବ ଆଖି ଖୋଲି ଅନାଇଲା ।
ତା’ପରେ ସେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଦେଲା । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ତା’ ଆଖରୁ ଧାର ଧାର ଲୁହ ବୋହିଗଲା ।
ପୁଣି ତା’ପରେ ସେ ହସିଲା ଓ ପ୍ରାଣ ଡାଗ କଲା ।

ତାକୁ ଶ୍ମଶାନରେ ଚିତାରେ ରଖିବା
ବେଳକୁ ଜନକଲତା ମଧ୍ୟ ଚିତାରେ ପ୍ରାଣ

ବିଚିତ୍ର ଦେବାକୁ ବସିଲା । ସରଳ ଆତ୍ମା
 ହିଅ ମୋର ଆତ୍ମାବିଜୟ ଆଶ୍ରୟ ଯେଉଁ
 ସମସ୍ତେ ପ୍ରମୁଦ ହୋଇଗଲେ । ହଠାତ୍
 କଳାବିଜୟ ଆବିର୍ଭାବ ହେଲା କହିଲେ,
 “ହିଅ, ତୋ ପତିଭକ୍ତ ମୋତେ ମୁଗ୍ଧ
 କରିଛୁ । ତ’ଣ ବର ଗୁହ୍ୟ କୁ ?”

“ମୋ ସ୍ବାମୀକୁ ବଞ୍ଚାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।”
 କନକଲତା କହିଲା ।

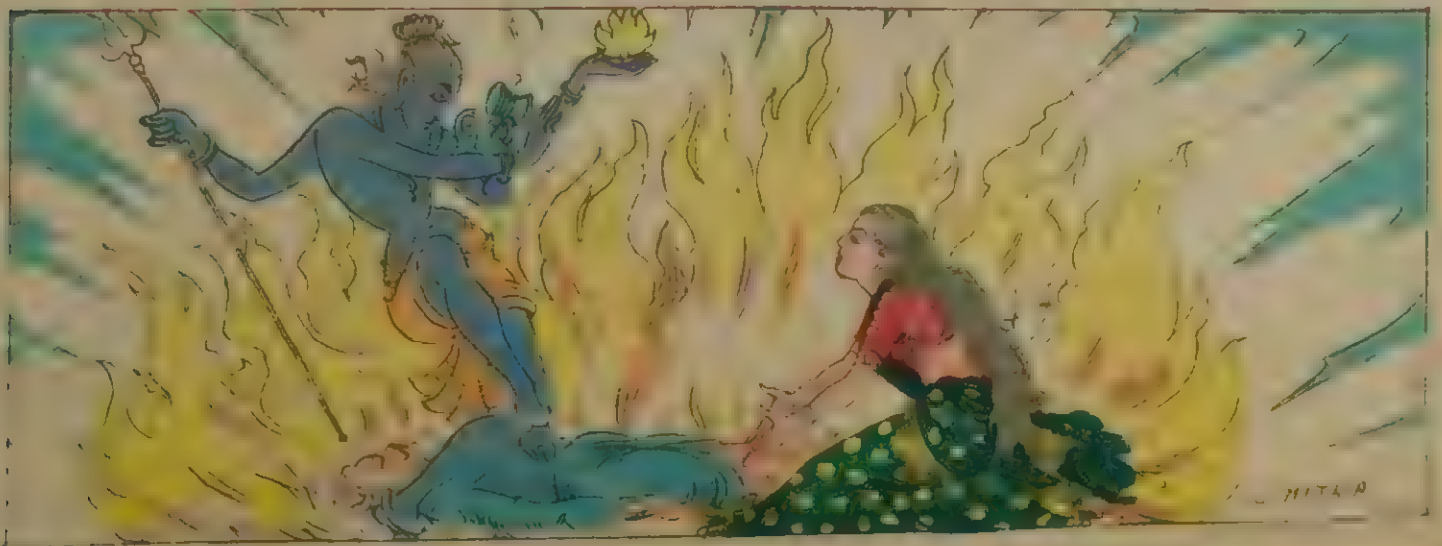
“ତୋ ସ୍ବାମୀର ମୃତ୍ୟୁ ସମୟ ହୋଇ
 ନଥିଲା । ଶାନ୍ତି ଜଣକର ଗହର ଶୁଭେଚ୍ଛା
 ମିଳିଲେ ତା’ ବିପଦ କଟିଯିବା କଥା ।
 ତୋ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଯଥେଷ୍ଟ ।” ଏହା କହି
 କଳାବିଜୟ ବିଶ୍ୱଦେବକୁ ଜୀବଦାନ
 ଦେଲେ ।

ରଜା ସବୁ ଶୁଣି ସେ ଦୁହିଁଙ୍କର ବିଧବଦ୍ଧ
 ବିବାହ ନିମନ୍ତେ ସୁବର୍ଣ୍ଣଦତ୍ତଙ୍କୁ ଅନୁମତି
 ଦେଲେ ଓ ବିଶ୍ୱଦେବକୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର
 ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ରୂପେ ଗୃହୀତ ଦେଲେ ।

ବେତାଳ କାହାଣୀଟି କହିମାରି ପରଲୋକ,
 “ରଜା ! ବିଶ୍ୱଦେବ କନକଲତା ଚୋରୁ କଥା
 ହେବାକୁ ଚୁହାନ୍ତି ଶୁଣି ପ୍ରଥମେ କାହିଁକି
 ଅଶ୍ରୁପାତ କଲା ଓ ପରେ କାହିଁକି ହସିଲା ?
 ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।
 ଉତ୍ତର ଜାଣି କରି ଯଦି ନୀରବ ରହିବ,
 ତେବେ ତମ ଶୀର ହେବ ସ୍ନାନଦ୍ରୁମ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନ କରି ରଜା
 ବିଶ୍ୱମାଳ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ପ୍ରଥମେ
 ବିଶ୍ୱଦେବ କନକଲତାର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ କଥା
 ମନେ କରି କାନ୍ଦିଲା । ତା’ପରେ ଯେତେ-
 ବେଳେ ବୁଝିଲା ଦୁହିଁଙ୍କର ପ୍ରେମର ପଦାବଳୀ
 ଏପରି ହୋଇପାରେ, ଏଭଳି ସାହସୀ ଓ
 ଦୃଢ଼ମନା ଜନ୍ୟା ଅଛନ୍ତି, ସେଥିଯୋଗୁଁ ସେ
 ହସିଲା ।”

ରଜାଙ୍କ ମୌନ ଭଙ୍ଗ ହେବା ମାତ୍ରେ ବେ
 ସତ୍ତ୍ୱ ବେପ୍ପିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଦୁ
 ଶପିଯାଇ ସୁନବାର ବୃକ୍ଷତାଳରେ ଝଲି ପଡ଼ିଲା ।

ସୁପ୍ତ ରତ୍ନସାଗର

ପ୍ରାଚୀନ କାଳର କଥା । ଲକ୍ଷ୍ମଣ
ନଗରରେ ଜଣେ ବଣିକ ରହୁଥିଲେ ।
ଦିନ ଥିଲା ପେଟେବେଳେ ଦାସ-ଦାସୀ ଧନ
ଦେବାଦେବୀ ଗାଳି ଗାଳି ଗାଳି ଗାଳି ।
କିନ୍ତୁ ସବୁଦିନ ସମାନ ଯାଏ ନାହିଁ । ସେ
ଗହଳ ହୋଇଗଲେ । ଫଳରେ ତାଙ୍କର
ବହୁତ ଦୁଃଖ ହେଲା । ସେହିମାନେ ତାଙ୍କୁ
ଦେଖିଲେ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇ ବାଟ ଛାଡ଼ି
ଯାଉଥିଲେ, ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ନ
ଦେଖିଲେ ପରି ଛାଡ଼ି ଦେଖାଇଲେ ।

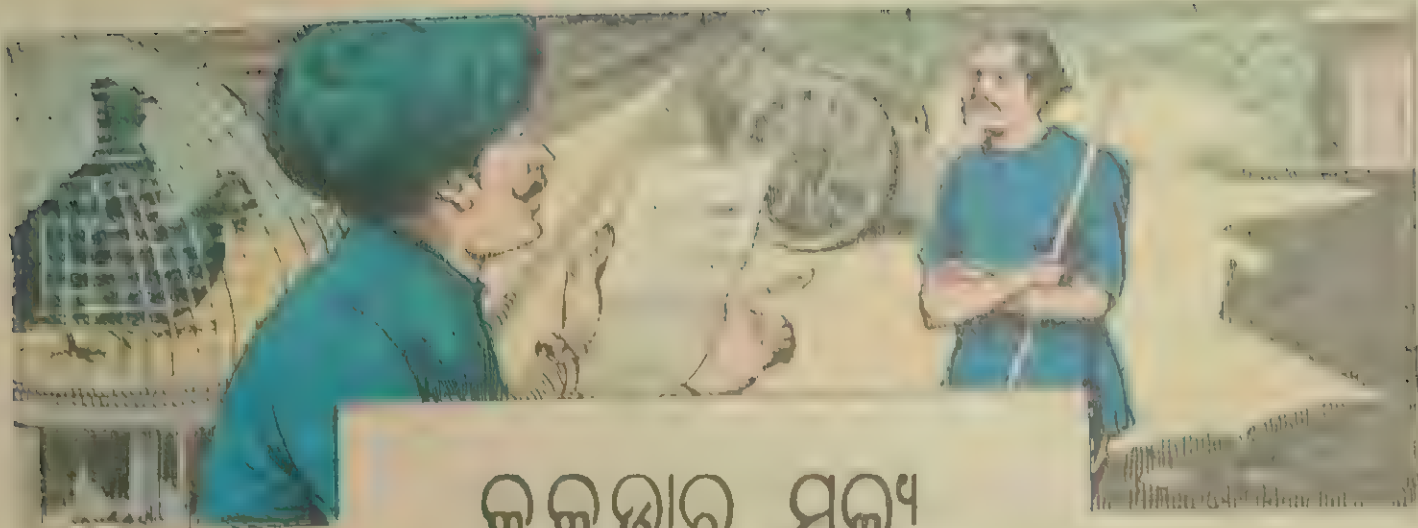
ଦିନେ ରାତ୍ରେ ସେ ବହୁତ ଭାବର
ଛାଦରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ।
ହେଉ ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ ହୁଏ ଦେବତା, କାହିଁ
ଦେବତା ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ ହୁଏ ଦେବତା ଶାନ୍ତ
କହିଲେ, “ହୁଏ ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ ହୁଏ ଦେବତା
କହ । ତୋ ଶ୍ରବଣ ଶୋଭା ପିବ ।”

!ତାଙ୍କେ ଉଠି ବଣିକ ପାଟଳପୁର ଯିବୁଥିଲା
ପାଟଳପୁର ଯିବୁ । ବାଟରେ ଶେ
ହୋଇଗଲା । ସେ ତୋଟାଏ ମଝର
ସ୍ଥାନରେ ଘୋର ପଡ଼ିଲା ।

ସେ ମଝରର ଦେବା ଦେବରେ ଥିଲା
ଠାକୁରଙ୍କର ଗନ୍ତାଘର । ଧନୀ ଭକ୍ତମାନେ
ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ମୁଦବୀନ୍ ଲେଖ ମନ୍ତ୍ର
ସେଇ ଘରେ ସାଜତା ହୋଇଥାଏ । ତା’ଛଡ଼ା
ଠାକୁରଙ୍କର ମୁଦବୀନ୍ ଅଳଙ୍କାର ସବୁ ମଧ୍ୟ
ସେଇ ଘରେ ରଖା ହୋଇଥାଏ । ସେ
ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଗରୁ ଗୌର ଉପାସ ଦେଖା
ଦେଇଥାଏ । ଗୌରମାନେ ବହୁ ଆଗରୁ
ମଝରର ସମ୍ମାନ ନେଇଥିଲେ । ସେଇଦିନ
ବହୁତ ଦୁଃଖର ପଥ ଗଲେ ଯେଉଁ ଘର
ପଥ ମଝର ଘରରେ ପଡ଼ିଲା । ସେଠାରେ
ଦେବତାଙ୍କୁ ମଝର ଘରରେ ଦେଖି ଗଲେ

1) 8

“ବାବୁ, ମୁଁ କେଉଁଠିରୁ ଯିବି ? —
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନଗରର ଉତ୍ତର କୋଣରେ
 ଗୋଟାଏ ଭଙ୍ଗା ମନ୍ଦିର ପଛପଟେ ବଡ଼ ଗଛ
 ତଳେ ଖୋଳିଲେ ପ୍ରଚୁର ଟଙ୍କା ମିଳିବ ।
 ମୁଁ କେବେ ବି ସ୍ୱପ୍ନ ଅନୁସାରେ କାମ
 କରିବାକୁ ମନ ବଳାଇ ନାହିଁ କାରଣ ମୁଁ
 ଶ୍ରବେ ସ୍ୱପ୍ନ ତ ସ୍ୱପ୍ନ ଆଉ କ’ଣ ଯତ୍ନ ଦେବ ?
 ଆଉ ତମେ ଧରେ ମାତ୍ର ସେମିତି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି
 ଘରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲୁ ?”

କୁକୁଡ଼ାର ମୂଲ୍ୟ

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ସୁଦାମ ନାମରେ ଥାଏ କୁମ୍ଭାରଟିଏ, ମାଟିପାତ୍ର ସବୁ ଗଢ଼ି ବିକ୍ରିକରି ସେଇ ପଇସାରେ ସେ ସୁଖେ-ଦୁଃଖେ ଚଳୁଥାଏ । ରଜପବ୍ ଆଗରୁ ଦିନେ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲା, “ପବ୍ ଆସୁଛି, ତମେ କୁକୁଡ଼ାଟିଏ କିଣି ଆଣିଲେ ପିଲାପିଲଙ୍କ ପାଇଁ ମଂସ ରନ୍ଧା ହେବ । ଗାଁର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କୁକୁଡ଼ା ବ୍ୟବସାୟୀ ହେଲା ଗୋକୁଳି ପାତ୍ର ।

ପବ୍‌ର ଦିନକ ଆଗରୁ ଗୋକୁଳି ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ସୁଦାମ ଓ କୁକୁଡ଼ାଟିଏ ପରଦିନ ଦରକାର ବୋଲି କହିଲା । ଗୋକୁଳି ଚତୁର୍ଥଶାତ୍ର ଆଗରୁର ହୋଇ କହିଲା, “କାଲି କାହିଁକି ? ଆଜି ନେଇଯାଅ । କ'ଣ ହାତରେ ପଇସା ଆଣିନାହିଁ ବୋଲି କହୁଛ ? ମୋ ଘର ତ ତମ ଘର ପରି । ପରେ ଦେବ ।”

ପବ୍ ତ ସରିଲା । କିଛିଦିନ ପରେ ଦିନେ ସେଇବାଟେ ଯାଉ ଯାଉ ସୁଦାମର କୁକୁଡ଼ାର ଟଙ୍କା କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ମେ ଗୋକୁଳିର ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ କହିଲା, “କୁହ କୁକୁଡ଼ାର ଦାମ କେତେ । ମୁଁ ଆଜି ପଇସା ଦେଇ ଚାଲିଯିବି, ନଚେତ୍ ଅଳସୁଆମରେ ବସବର ଭୁଲି ଯାଉଥିବି ।”

“ଆରେ ସୁଦାମ, ଇଏ ତ ଆମ ଘର କଥା, ଟଙ୍କା କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଉଛି ନା ତମେ ବା ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଉଛେ । ପରେ ଦେଖିବା ଆଜି ଯାଅ ।” ଗୋକୁଳି କହିଲା ।

ଏମିତି ଦୁଇଗୁରୁଥର ସୁଦାମକୁ ଗୋକୁଳି ଫେରାଇଲା । ଦିନେ ସୁଦାମ ପହଞ୍ଚି ଖୁବ୍ ଜିଦ୍ ଧରି କହିବାରୁ ଗୋକୁଳି ଶାନ୍ତା ଆଣି ଗଣାଗଣି କରି କହିଲା, “କୁକୁଡ଼ାଟିଏର ଦାମ ହେଲା ଅଢ଼େଇଟା ଟଙ୍କା ।”

କୁକୁଡ଼ାର ଦାମ ଶୁଣି ସୁଦାମର ମଥା ଘୁରୁଇଦେଲା ସେ କୌଣସି ମତେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳିନେଇ କହିଲା, “କ’ଣ କହିଲୁ? ଅଡ଼େଇଟି ଟଙ୍କା? ଭଲ ମୋ କାନ ଉଠିଲାହୁଏ କୁକୁଡ଼ାଟିଏର ଦାମ୍ ଯେ ଅଡ଼େଇଟି ଟଙ୍କା ଏକଥା ଶୁଣି ନଥିଲି । କ’ଣ ସେଇଟା ଥିଲା ସୁନାର କୁକୁଡ଼ା?”

“ଦେଖ, ମୋ ହସ୍ତାବରେ କିଛି ଗୋଲମାଲ ନାହିଁ । ତମେ ଯେବେଠାରୁ କୁକୁଡ଼ା ଟ ନେଇଛ ସେଇ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସେ କେତେ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥା’ନ୍ତା ଓ ସେଥିରୁ ସବୁ ବାହାରିଥିବା କୁଆମାନେ ବଡ଼ହୋଇ ପୁଣି କେତେ ଅଣ୍ଡା ଦିଅନ୍ତେ ସବୁ ମିଶାଇ ମୁଁ ହସ୍ତାବ କରୁଛି । କୁହୁପାରିଲ ଏବେ?” ଗୋକୁଳ କହିଲା ।

“ଠିକ୍ ଅଛି । ଏକଥା ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ କହିବି । ତା’ ପୂର୍ବରୁ କାଣାକଉଡ଼ିଟିଏ ଦେବନାହିଁ ।” ସୁଦାମ କହିଲା ।

“ମୁଁ କ’ଣ ମନା କରୁଛି ସେଥିପାଇଁ? ତମର ଯେପରି ଖୁସି ।” ଗୋକୁଳ କହିଲା ।

ତା’ପରେ ଦୁହେଁ ମୁଗିଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲି ଗୋକୁଳ କହିଲା, “ମୁଗିଆବାବୁ, ଆପଣ ଦୟାକରି ଆମ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରନ୍ତୁ । ଗତବର୍ଷ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଦିନ ସୁଦାମ ମୋଠାରୁ କୁକୁଡ଼ାଟିଏ କିଣିଲା । ପଲ୍ଲୀ ଦେବ ଆଜି ଇତିମଧ୍ୟରେ ବର୍ଷେ ବିକିଲେଣି । କୁକୁଡ଼ାଟିର କେତେ ଡମ୍ବ ହୁଅନ୍ତା ଓ ସେଥିରୁ କେତେ କୁଆ ହୁଅନ୍ତେ ଓ ସେମାନେ ପୁଣି ବଡ଼ ହୋଇ କେତେ ଡମ୍ବ ଦିଅନ୍ତେ ସବୁ ତ ହସ୍ତାବ

କରି ମୁଁ ଏବେ ଅଢ଼େଇଟା ଟଙ୍କା ଦାନ କରୁଛି ।
ମୁଁ ଅଧଳ ଏ ମଧ୍ୟ ଅଧିକା ନେଉନାହିଁ । ଆପଣ
ଯାହା କହିବେ ଆମେ ଦୁହେଁ ମାନିନେବୁ ।”

ମୁଣିଆ ଖାତାଟିକୁ ନେଇ ତଳୁ ଉପର ଓ
ଉପରୁ ତଳ କରି ପାଞ୍ଚଥର ହସ୍ତାବଟକୁ ଦେଖ
କହିଲେ, “ଏ ହସ୍ତାବ ତ ଏକବାରେ
ଠିକ୍ ।”

“ମୁଁ ତ ସେଇକଥା ତାକୁ ଆରମ୍ଭରୁ
କହୁଥିଲି । ସେ ଅକାରଣରେ ଆପଣଙ୍କୁ
ହଇରାଣ କଲ । ବିରୁଦ୍ଧ ପାଠଶାଳା ପଢ଼ିନି ତ ।
ହସ୍ତାବ ଜାଣିବ କୁଆଡୁ?” ଗୋକୁଳ ଦୟା
ଦେଖାଇ କହିଲା ।

ସୁଦାମ ହତାଶ ହୋଇ ଘରକୁ ଲେଉଟ
ଆସିଲା । ବାଟରେ ସରପଞ୍ଚଙ୍କ ସହିତ ଦେଖା

ହେଲା । ସୁଦାମକୁ ଦେଖି ସରପଞ୍ଚ ଚିନ୍ତାରେ
“ସୁଦାମ, ତମ ମୁହଁ ଆଜି ଏବେ ଶୁଖିଲା
ଦିଶୁଛି କାହିଁକି? କଥା କ’ଣ?” ସୁଦାମ
ସମସ୍ତ କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲା ।

“ଆରେ ମୁଣିଆ ମଧ୍ୟ ଏପରି ଅନ୍ୟାୟ
କଲ ? ତୁମେ ଗୋଟିଏ କାମ କର,
ଗୋକୁଳକୁ ଯାଇ କୁହ କାଲି ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ
ପଞ୍ଚାୟତ ସଭାରେ ତା’ର ଟଙ୍କାଟା ତମେ
ଦେଇଦେବ । ମୁଁ ତୁମ ପଟରେ ସାକ୍ଷୀ
ହେବି ।” ସରପଞ୍ଚ କହିଲେ ।

ସୁଦାମ ଗୋକୁଳ ଘରକୁ ଯାଇ ଏକଥା
କହିବାରୁ ସେ ରାଗିଯାଇ କହିଲା, “ଥରେ ତ
ସମାଧାନ ହେଲା । ପୁଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସଭାକୁ
କଥା କାହିଁକି ଯିବ ?”

“ତମ ପାଇଁ ସମାଧାନ ହୋଇଛି ସତ,
ମୋ ପାଇଁ ନୁହେଁ । ମୁଁ ଏହାର ଅଗମ୍ୟ
କରୁ ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ । ସରପଞ୍ଚ ମୋ
ପଟରୁ କହିବେ । ତମେ ଯେବେ ହସାବ
ଠିକ୍ ରଖିଛ ଡରୁଛ କାହିଁକି?” ସୁଦାମ
କହିଲା ।

“ଡରୁଛ କାହାକୁ? ଆଉ କାହିଁକି ବା ।
ଆଜ୍ଞା କାଲିକି ଯିବି ।” ଗୋକୁଳ କହିଲା ।

ପରଦିନ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ ମନ୍ଦିର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ
ଗାଁ ଲୋକମାନେ, ମୁଖିଆ, ସୁଦାମ, ଗୋକୁଳ
ସମସ୍ତେ ଯାଇ ଜମା ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ସର-
ପଞ୍ଚଙ୍କର ଦେଖା ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ସୁଦାମକୁ
ଥଟା କରି ହସି ଉଡ଼ାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ସଜ୍ଜ
ଲୋକମାନେ ଚାଲିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଡେରିକରି
ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ସରପଞ୍ଚ ।

“ଡେରା ହୋଇଯିବାରୁ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଦୁଃଖିତ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ମୂଳିଆମାନଙ୍କର ଧାନ
ବୁଣିବାର ଥିଲା । ମୁଁ ସେ ଧାନଗୁଡ଼ିକୁ ସିଝାଇ

ମୂଳିଆମାନଙ୍କୁ ଥରାଇ ଦେଇ ଥିଲି ।
ମେଥିପାଇଁ ଡେରି ହେଲା ।’ ସରପଞ୍ଚ ଚିତ୍କରି
ହେବାର କାରଣ ଦିଶାଇ କହିଲେ ।

“ଏ. କ’ଣ କହିଲେ? ଧାନ ବୁଣିବା
ଆଗରୁ ସିଝାଇ ଦେଲେ? ହାଃ, ହାଃ, ହାଃ,
ହାଃ, କି କଥା କହୁଛନ୍ତି? ଏ ତ ଅଜବ
କଥା ।” ମୁଖିଆ ଏକଥା କହି ହସି ହସି
ଗଡ଼ିଗଲେ ।

“କଥା କ’ଣ କି ସୁଦାମ ଗତବର୍ଷ
ସନ୍ତାପ୍ତରେ ଯେଉଁ କୁକୁଡ଼ାଟି ମାରି ଖାଇଛି
ତା’ର ଯଦି ସାରା ବର୍ଷ ଧରି ଅଣ୍ଡା ଓ ଅଣ୍ଡାକୁ
ହୁଆ ପୁଣି ମେମାନଙ୍କର ଅଣ୍ଡା ଯବୁ ମିଳି
କୁକୁଡ଼ାର ଦାମ ଅଡ଼େଇବେ ହୁଏ ତେବେ
ସିଝାଧାନ ବୁଣାହେଲା ଯେ ଅଜବ କାହିଁକି
ଲାଗିଲା ଆପଣଙ୍କୁ?” ସରପଞ୍ଚ କହିଲେ ।

ଏକଥା ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ହସି ହସି ବେଦମ୍
ହେଲେ । ଗୋକୁଳ ଆଉ କୁକୁଡ଼ାର ମୂଲ୍ୟ
କଥା ଉଠାଇ ନାହିଁ ।

ନରକବାସୀ

କାଶୀ ରାଜ୍ୟରେ ସେତେବେଳେ ରାଜା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତ ଶାସନ କରୁଥା'ନ୍ତି । ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟର ଜଣେ ବଡ଼ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କର ପୁତ୍ର ଥିଲା ମିତ୍ରବନ୍ଦ । ଧନୀ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ହେବା ପରେ ମିତ୍ରବନ୍ଦର ପାପାଚରଣ ହମେ ସ୍ୱଳ୍ପ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଧନେ ତା'ର ବ୍ୟବସାୟ ମା' ପୁଅକୁ ଡାକି କହିଲା, “ପୁଅ, ଥରେ ତୋର ଧାର୍ମିକ ପିତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣ ଦେଖ । ଏସବୁ ଛାଡ଼ି ଦାନଧର୍ମ କର । ନିୟମ, ଶୁଖିଲା ଦିନରେ ଚାଉଳ । ମା'ବାପର ନାମ ରଖ ।” କିନ୍ତୁ ମା'ଙ୍କ କଥାକୁ ସେ ତଳେ ହେଲେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲା ନାହିଁ ।

ଇନ୍ଦ୍ରମଧ୍ୟରେ କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପର୍ବ ଆସିଲା । ମା' କହିଲେ, “ପୁଅ ତୁ ଏଇ ଭଲ ଦିନରେ ବୌଦ୍ଧବନ୍ଧାରକୁ ଯାଇ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ-ମାନଙ୍କର ଉପଦେଶ ଶ୍ରବଣ କର । ସମସ୍ତଙ୍କ

ସହ ମିଶି ଧର୍ମରେଣ କର । ମୁଁ ତେଜ ଏକହଜାର ମୁଦ୍ରା ଦେବ ।”

ଟଙ୍କା ଲେଉଟରେ ମିତ୍ରବନ୍ଦ ରାତରେ ଯାଇ ବୌଦ୍ଧବନ୍ଧାରରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ଧର୍ମ ସଭାରେ ଯୋଗ ଦେଲା । କିନ୍ତୁ ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଲୋଚନା ଆରମ୍ଭ ହେଉ ହେଉ ସେ ସଭାର ଗୋଟାଏ କୋଣରେ ଶୋଇଗଲା । ସକାଳ ହେବାକୁ ଛାଡ଼ିଛୁଡ଼ି ହୋଇ ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

ମା' ପଚାରିଲେ, “ତୁ ଏକେଲା କ'ଣ ଫେରିଲୁ ? ମୁଁ ଶ୍ରବଣ ଧର୍ମସ୍ତ୍ରୀରକଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଆସିବୁ । ମୁଁ ସେଥିପାଇଁ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲି ।

“ମା' ତାକୁ ଏଠାକୁ ଆଣିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଲା କେଉଁଠି ? ମୋର ତ ତାଙ୍କ ସହିତ କିଛି କାମ ନାହିଁ ।” ମିତ୍ରବନ୍ଦ କହିଲା ।

ସେଲି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ସେହିଦିନ ସେ ସମୁଦ୍ର ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । ସାତଦିନ ଧରି ବୋଇତଟି ଭଲରେ ଚାଲୁଥିଲା । ଆଠଦିନ ଦିନ ଆଉ ଆଗକୁ ଚାଲିଲା ନାହିଁ । ମହା ବିପଦ, ମଝିସମୁଦ୍ରରେ ସମସ୍ତେ ଭୁବି ମରିବେ । ସେମାନେ ପୂଜା ଆଦି କରି ଜାଣିଲେ ଜଣେ ଲୋକର ପାପରୁ ଏପରି ହେଉଛି । ସେମାନେ ଧର୍ମଗୁଣ କରି ଦେଖିଲେ ତିନିଅରଯାକ ମିତ୍ରବନ୍ଧୁର ନାମ ଉଠିଲା । ଜଣକ ପାଇଁ କି ସମସ୍ତେ ମରିବେ ? କେସରେ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀ ନୌକାରେ ଓହ୍ଲାଇ ଦେଇ ବୋଇତ ନେଇ ସେମାନେ ଚାଲିଗଲେ ।

ବହୁଦିନ ବିପଦ ମଝିରେ ପଡ଼ି ପଡ଼ି ଅଧାମରା ଅବସ୍ଥାରେ ଗୋଟିଏ ଦ୍ଵୀପରେ ଯାଇ ସେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଥିଲା ଏକ ଶଙ୍ଖମଲମଲ ପଥରର ବଡ଼ ପ୍ରାସାଦ । ସେଥିରେ ଥିଲେ ଗୁରୋଟି ପିତାଗନ୍ଧା । ସେମାନେ ସାତଦିନ ବିଲସପୁର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ କଟାନ୍ତି ଓ ସେସବୁ ପାପକ୍ଷୀଙ୍କ ପାଇଁ ପୁଣି ସାତଦିନ ଧର୍ମାଚରଣ, ଉପବାସ ଆଦି କରନ୍ତି । ମିତ୍ରବନ୍ଧୁ ସେମାନଙ୍କ ମହତ ବିଲସପୁର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ କଟାଇଲା । ସେମାନେ ଉପବାସ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବାରୁ ସେ ତା'ର ଡକା ନେଇ ସେଠୁ ପଳାଇଗଲା ।

କିଛିଦିନ ସମୁଦ୍ର ଯାତ୍ରା କରି ଅନ୍ୟ ଏକ ଦ୍ଵୀପରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଆଠଜଣ

ଯାତ୍ରାହେଉ ମା'ଠାରୁ ହଜାରେ ମୁଦ୍ରା ନେଇ କିଛି ବ୍ୟବସାୟ କରି କିଛିଦିନ ପରେ ସେ କୋଡ଼ିଏ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଇ ପାରିଲା । ସେଥିରେ ସେ ସବୁଷ୍ଟି ନ ହୋଇ ବୋଇତଟିଏ କଣିଲା । ମାଲ ସବୁ କଣି ବୋଇତରେ ଲଦିଲା । ତା' ପରେ ମା'ଙ୍କର ଅନୁମତି ଆଣିବାକୁ ଗଲା ବିଦେଶ ଯିବାପାଇଁ ।

ସବୁକଥା ଶୁଣି ମା' କହିଲେ, “ତୁ ମୋର ଏକମାତ୍ର ସନ୍ତାନ । ଆମ ଘରେ ଯେତେ ଧନ ଅଛି, ବସି ଶାଲିଲେ ମଧ୍ୟ ସରିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଚାହେଁ ତୁ ଘରେ ରହୁ ।”

କିନ୍ତୁ ମିତ୍ରବନ୍ଧୁ ମା'ଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ; ମା'ର ହାତରୁ ହାତ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ମା'କୁ

ପିଣ୍ଡାଚନା ବାସ କରୁଥାନ୍ତି । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ସେଇପରି ଜୀବନ ବିତାଉଥା'ନ୍ତି । ମିତ୍ରବନ୍ଧୁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଥିଲା । ସେମାନେ ବ୍ରତ ଆରମ୍ଭ କରିବାରୁ ସେ ସେଠାରୁ ପଳାଇଗଲା । ସେଠାରୁ ଯାଇ ସେ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଦ୍ଵୀପରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଦ୍ଵୀପରେ ଶୋହଳ ଜଣ ପିଣ୍ଡାଚନା ଥା'ନ୍ତି । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସେଇପରି ଜୀବନ ବିତାଉଥା'ନ୍ତି । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ମିତ୍ରବନ୍ଧୁ କିଛିଦିନ ରହି ସେମାନଙ୍କର ବ୍ରତ ଆରମ୍ଭ ହେବା ମାତ୍ରେ ସେଠାରୁ ପଳାଇଗଲା । ଅବଶେଷରେ ଯାଇ ଏକ ଦ୍ଵୀପରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ଦେଖିଲା ସେଠାରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିକ ପାଚିଲା ପରିବେଷ୍ଟିତ ଏକ ବିରାଟ ନଗରୀ । ଗୁରୁଦିଗରେ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦ୍ଵାର । ସେଇଟା ଥିଲା ପ୍ରକୃତରେ ନରକ । କିନ୍ତୁ ମିତ୍ରବନ୍ଧୁ ସେ ନଗରୀ ଦେଖି ଖୁବ୍ ଖୁସି ହୋଇ ଭାବିଲା, “ମୁଁ ଯଦି ଏଇଠି ରାଜା ହୋଇ ରହନ୍ତି ତ କେତେ ଭଲ ନ ହୁଅନ୍ତା!”

ବହୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ନଗରୀ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରି ସେ ଦେଖିଲା ଜଣେ ଲୋକ ଠିଆ ହୋଇଛି ଓ ତା' ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଲୁହାର ଏକ ଓଜନିଆ ଚକା ଲଦା ହୋଇ ଘୁରୁଛି । ତକାର ଧାର ଯୋଗୁ ଓ ଘୁରିବା ଯୋଗୁ ମୁଣ୍ଡ ସହିତ ଘସି ହୋଇ ଝରଝର ରକ୍ତ ବୋହୁଛି । ତା'ର ଦେହ ଲୁହା ଜଞ୍ଜିରରେ ବନ୍ଦା ହୋଇଛି, ଭୟଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ସେ ଚକ୍ରାର କରୁଛି ।

ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ମଧ୍ୟ ମିତ୍ରବନ୍ଧୁ ଭାବିଲା, “ବୋଧହୁଏ ଏଇ ହେଉଛନ୍ତି ଏ ରାଜ୍ୟର ରାଜା ।” ଭୟଙ୍କର ଚକ୍ର ତା' ଆଖିକୁ ଲାଗିଲା ପଦ୍ମପରି । ତା' ଦେହର ଜଞ୍ଜିର ଏକ ଅଳଙ୍କାର ପରି ତାକୁ ଲାଗିଲା । ତା'ର ମୁମୂର୍ଷୁ ଚକ୍ରାର ମିତ୍ରବନ୍ଧୁ କାନକୁ ଅତି ମଧୁର ଗୀତ ପରି ଲାଗିଲା ।

ସେ ତା'ର ଅତି ନିକଟକୁ ଯାଇ କହିଲା, “ମହାଶୟ, ଆପଣ ବହୁତ ସମୟ ଧରି ଏଇ ପଦ୍ମକୁ ଧାରଣ କରି ରହିଛନ୍ତି । ମୋତେ ମଧ୍ୟ କିଛି ସମୟ ଧାରଣ କରିବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

“ମହାଶୟ, ଇଏ ତ ପଦ୍ମ ନୁହେଁ, ଭୟଙ୍କର ଲୁହାର ଚକା ।” ଲୋକଟି ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ଆପଣ ବୋଧେ ଏଇଟି ମୋତେ ଦେବାକୁ
ଗୁଡ଼ାନ୍ତୁ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଏପରି କହୁଛନ୍ତି ।”
ମିତ୍ରବନ୍ଧ କହିଲା । ଲୋକଟି ଚୁପ୍ ରହିଲା ଓ
ମନେମନେ ଭାବିଲା, “ଆଜିଠାରୁ ମୋର ପାପ
ଶେଷ ହୋଇଗଲା । ଏ ଲୋକ ଠିକ୍ ମୋପରି
ନିଶ୍ଚୟ ନିଜ ମା’କୁ ବାଡ଼େଇଛି ।” ତା’ପରେ
ସେ ନିଜ ମୁଣ୍ଡରୁ ଚକଟି ଉଠାଇ ଆଣି ମିତ୍ରବନ୍ଧର
ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ରଖିଦେଇ ଚାଲିଗଲା ।

ସେତେବେଳେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ଇନ୍ଦ୍ରପଦ୍ମରେ
ଥା’ନ୍ତି ବୋଧସବୁ । ସେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେବ-
ଗଣଙ୍କ ସହ ନରକ ପରିଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଆସି
ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ବୋଧସବୁଙ୍କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେହିଁ ମିତ୍ରବନ୍ଧ
କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା, “ଭଗବାନ୍, ମୋ
ଉପରେ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । କୁହନ୍ତୁ ଏ ଭୟଙ୍କର
ଚକ୍ରର ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ କେବେ ମୁକ୍ତି ପାଇବି ?”

ଇନ୍ଦ୍ରପଦ୍ମୀ ବୋଧସବୁ କହିଲେ, “ତୁମର
ଅବଲମ୍ବ ସମ୍ପତ୍ତି ଥାଇ ମଧ୍ୟ ତମେ ଧନ ପ୍ରତି

ଲୋଭ କଲ । ପଟାଚିନାସ ମଧ୍ୟ ତୁ
ସୁଖଭୋଗ କଲ । ଅଥଚ ମାନବଧର୍ମରେ
ମାର୍ଗ ସବୁ କେବେ ମଧ୍ୟ ଅନୁସରଣ କଲ
ନାହିଁ । ପୁଣି ନିଜର ମା’ ତୁମର ପାଇଁ
ପାଇଁ ଏତେ ସୁନ୍ଦର କଥା ସବୁ କହିଲେ
ଅଥଚ ତମେ ଟଙ୍କେ ବ କାନ ଦେଲନାହିଁ,
ଆହୁରି ତାକୁ ଶାସନ ବ୍ୟବହାର କଲ । ତୁ
ନରକପୁରର ଏଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାଦ୍ୱାରା ତେ
ତୁମକୁ ରାଜହସ ରୂପେ ପ୍ରଜାତ ହେଲା
ବୋଲି ତୁମେ ମାର୍ଗ ନେଇଛ । ତୋର ତୁମ
ଜୀବନ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି
ନାହିଁ ।”

ବୋଧସବୁଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ସେ ନିଜର ପାପ
ପାଇଁ ନୀରବତା ଅଣ୍ଟୁପାତ କଲା ଓ ନିଜର
କର୍ମ ବିଷୟରେ ସତେଜନ ହୋଇ ଭଗବାନଙ୍କୁ
ଆକୁଳ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା ଏବଂ ଶେଷରେ ବୋଧ-
ସବୁଙ୍କ କ୍ଷମା ଲାଭକରି ସେ ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ
ମୁକ୍ତି ପାଇଲା ।

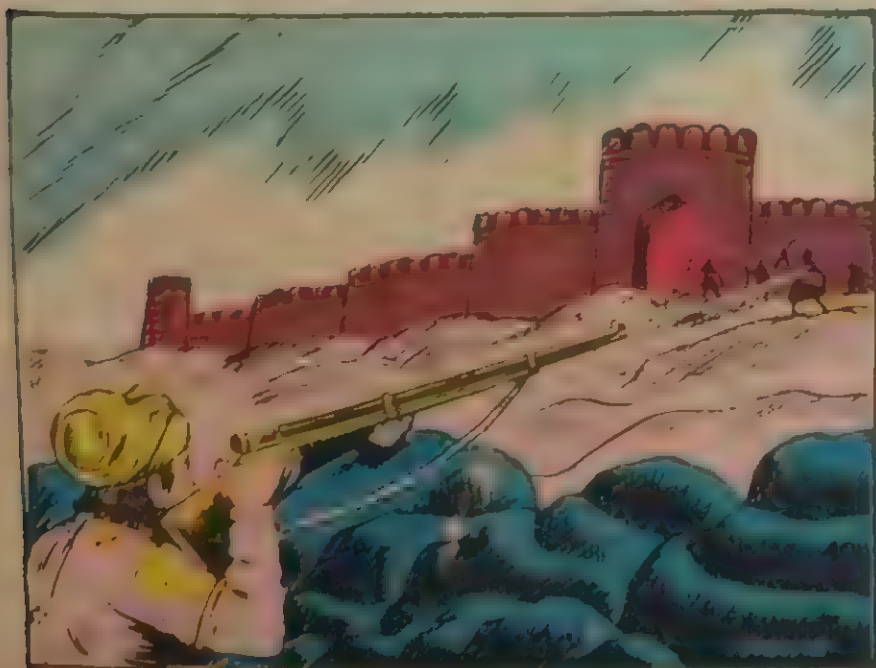
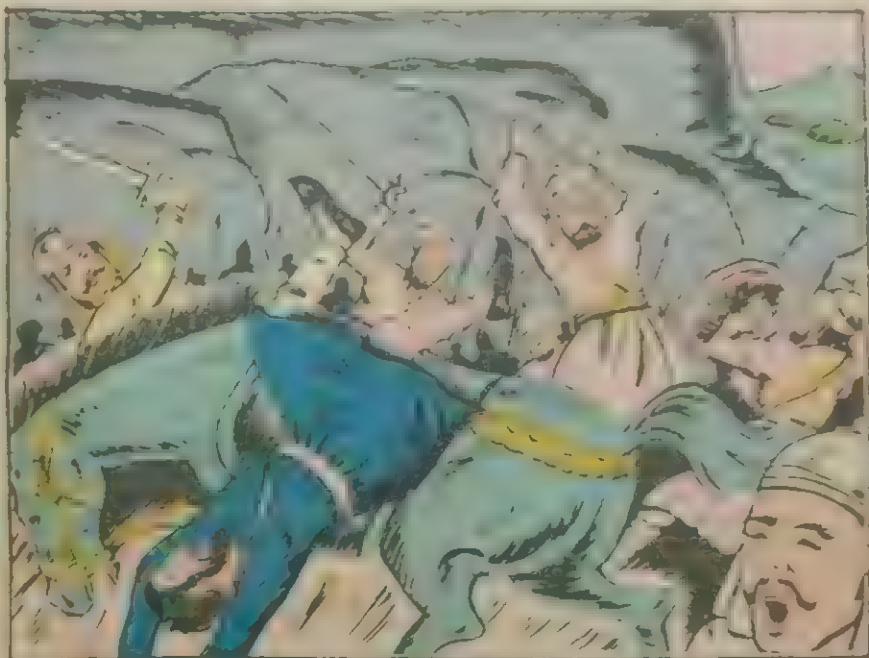

କଳାହସ୍ତି-କାହାଣୀ

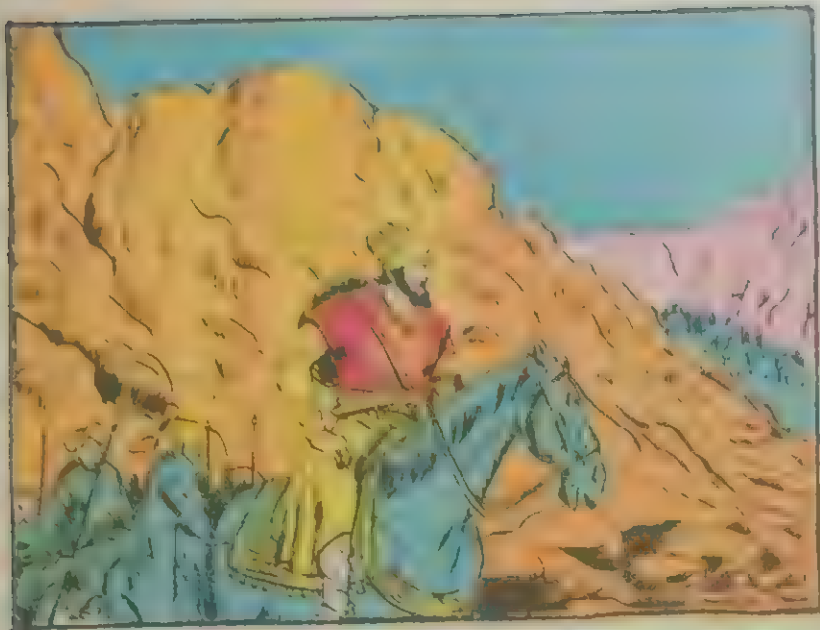
ଗାଣା ପ୍ରତାପ

ଆକବର ଗଜପତିଙ୍କ ସମୟରେ
କଳାହସ୍ତି ହଲେ ବଲେ ବା କେଶଲେ
ନିଜ ଅଧୀନକୁ ଆଣିପାରିଲା ନାହିଁ ।
ମେଢ଼ାଘର ଗାଣା ପ୍ରତାପ ଗଜପତିଙ୍କ
ସମ୍ମୁଖେ ନାହିଁ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ
ଆକବରବାଦୀ ଗଜା ଦେବୀ ଆକବରଙ୍କ
ବନ୍ଧ୍ୟତା ସ୍ତ୍ରୀକାର କଲେ ନାହିଁ ।

ଆକବର ସୁଦୂର ଥରେ ମେଢ଼ାଘର
ରାଜଧାନୀ ଚତୋର ଦୁର୍ଗ ଆକ୍ରମଣ
କରିଥିଲେ । ଗାଣା ପ୍ରତାପଙ୍କ ବାପା,
ରାଣା ଉଦୟ ସିଂହ ସେତେବେଳେ
ଦୁର୍ଗ ସ୍ତବ୍ଧ ପଲାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଜୟମଞ୍ଜି
ଓ ସୁଲ୍ଲ ନାମକ ଦୁଇଜଣ ସାହସୀ
ରାଜପୁତ ସେନାପତି ଦୁର୍ଗ ରକ୍ଷା
କଲେ । ଆକବର କୌଣସି ମତେ
ଦୁର୍ଗ ଉତ୍ତରକୁ ପଶିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

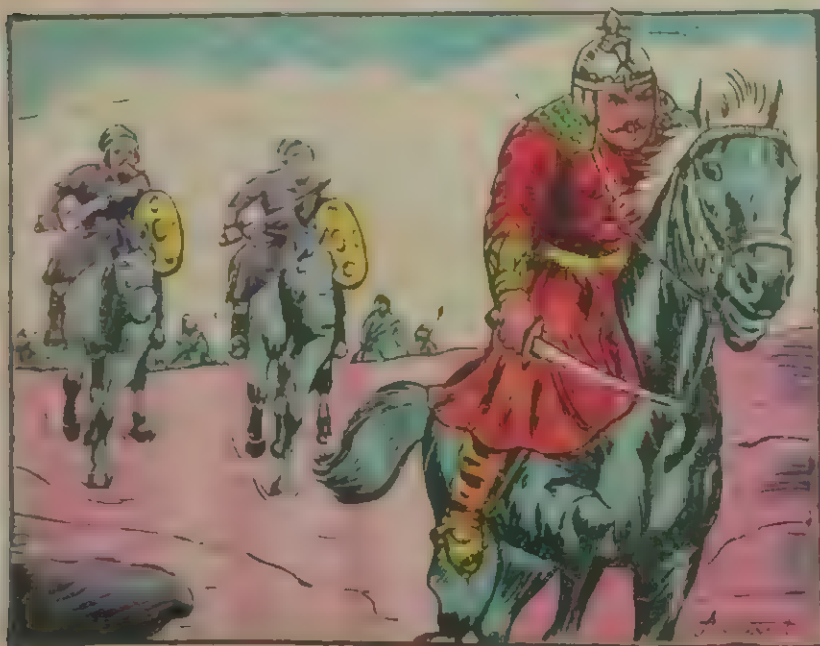
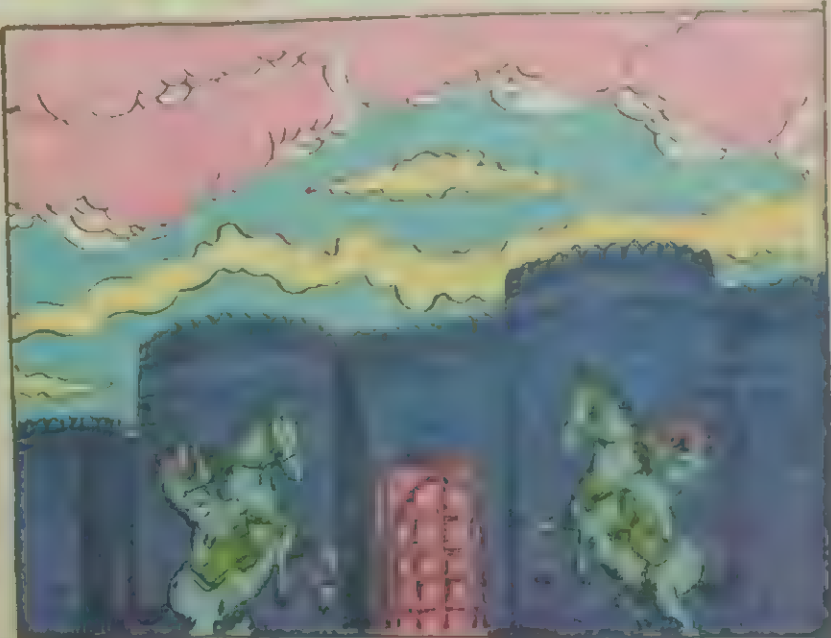

ଦିନେ ଗୁଜରେ ଆକବର ନିଜ ସୈନ୍ୟ
ସ୍ତରଣୀ ଗୁରପଟେ ବୁଲୁଥିବା ବେଳେ
କେତେଜଣ ରାଜପୁତ ମଣାଲ୍ ଧରି
ଦୁର୍ଗ ପ୍ରାଚୀର ପରାଣା କରୁଥିବାର
ଦେଖିଲେ । ସେ ତାଙ୍କର ଜଣେ
ଦେହରଣୀ ହାତକୁ ବନ୍ଧୁକ ନେଇ
ହଠାତ୍ ସେମାନଙ୍କ ଉପରୁ ଜଣକୁ
ଗୁଲ କଲେ । ଜୟମଞ୍ଜି ମଲେ ।
ସୁଲ୍ଲ ଆଗକୁ ମରିଥିଲେ ।

ଆକବର ଦୁର୍ଗ ଅଧିକାର କଲେ
ସକାଳେ ବନ୍ଦୀ ଉପାୟରେ ଦୁର୍ଗ
ହଜାର ରାଜପୁତ ସେନା ଗସ୍ତ
କରିଗଲେ । ସେମାନେ ରାଜପୁତ ସ୍ତ୍ରୀ
ଓ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ହାତ ବାନ୍ଧି ସେମାନଙ୍କୁ
ନେଇଗଲେ । ଆକବରଙ୍କ ପକ୍ଷ
ଭାବରେ, ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ଲୋକେ
ରାଜପୁତ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ
ପାଉଛନ୍ତି ।

ସୁଲ୍ ଓ ଜୟମଲ୍ଲଙ୍କ ଗାଈକୁ ଆକବରଙ୍କୁ
ଅର୍ପଣ କରାଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଫେରିଆସି
ଆକବର ତାଙ୍କ ଦୁର୍ଗ ସମ୍ମୁଖରେ ସୁଲ୍
ଓ ଜୟମଲ୍ଲଙ୍କର ଦୁଇଟି ଅସ୍ତ୍ରାବେହାରୀ
ପ୍ରସ୍ତର ମୁର୍ତ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରି ସେ ଦୁଇ
ଗାଈଙ୍କ ପ୍ରତି ନିଜର ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ
କଲେ । ଏହା ଆକବରଙ୍କ ଚରମର
ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଣ ହେଲା ।

ଚିତୋରର ପତନ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଣା
ପ୍ରତାପ ମୋଗଲମାନଙ୍କ ଚରୁକରେ
ଲଢ଼ିବାରୁ ବରଦ ହେଲେନାହିଁ । ତାଙ୍କ
ସାନଭାଇ ସୁକୁ ଆକବରଙ୍କ ପକ୍ଷରେ
ଯୋଗ ଦେଲେ । ଦିନେ ଏକ
ଗିରିସଙ୍କଟ ଭିତର ଦେଇ ମୋଗଲ
ବାହନ ଆସିବ ଶାଁ, ସୁକୁ ଓ ସେଇମାନଙ୍କ
ନେତୃତ୍ୱରେ ରାଣା ପ୍ରତାପଙ୍କୁ ଗୋଡ଼ାଉ-
ଥାନ୍ତି । ରାଣା ତାଙ୍କ ପ୍ରିୟ ଅସ୍ତ୍ର ବୈଦିକ
ଉପରେ ସକାର ହୋଇଥାନ୍ତି ।

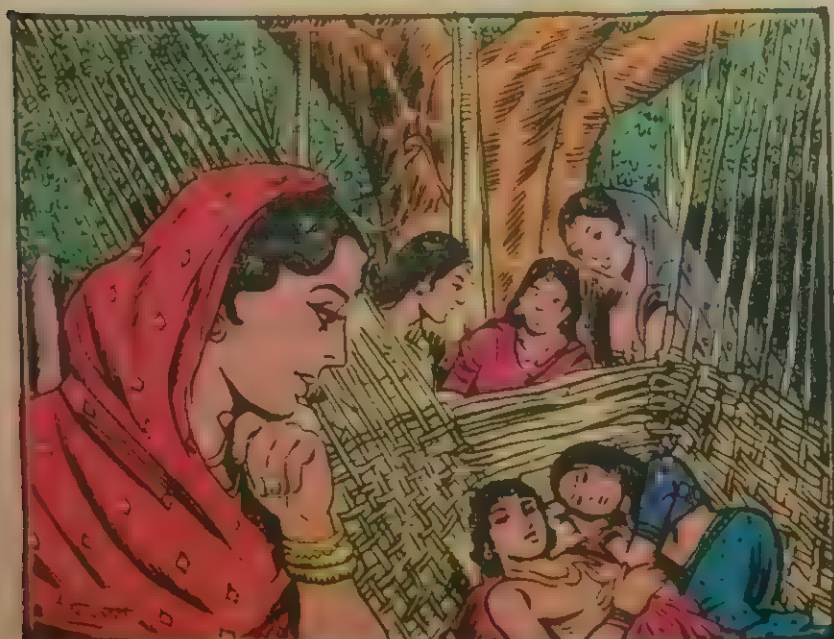

ଘୋଡ଼ା ଶବ୍ଦ ! ସବୁ କିଛି !
 ରାଣା ପ୍ରତାପ ମୁହଁରେ ଦେଖିଲେ, ସୁକୁ
 ପ୍ରାୟ ଗାଧରେ ପଡ଼ି ଗଲେଣି ।
 ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଶେତକ
 ମୁତପ୍ରାୟ ପଡ଼ିଗଲା । “ଭଲ, ତମେ
 ମୋ ଘୋଡ଼ା ନେଇ ଚାଲିଯାଅ !”
 ସୁକୁ କହିଲେ । ରାଣା ତାହାହିଁ କଲେ ।

ବଣରୁ ବଣରୁ ରାଣା ପ୍ରତାପ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ
 ଚିଲିଚିଲିକୁ ନେଇ ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଦୁଃଖ
 କଷ୍ଟ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଖାତର ନଥାଏ ।
 ଥରେ ଶତ୍ରୁ ସେମାନଙ୍କ ଗୋପନ
 ଆଶ୍ରୟ ଘେରିଗଲେ । ବନବାସୀ
 ଭଲ ମାନେ ରାଣା ପ୍ରତାପଙ୍କ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ
 ଫଳ ପାତ୍ର ଆଦିରେ ସୁରକ୍ଷା ସେ ଅଞ୍ଚଳ
 ବାହାରକୁ ନେଇଗଲେ । ଏହିପରି
 ଭବରେ ଦିନ ବଢ଼ିଥାଏ ।

ବଣର ଫଳମୂଳ ଖାଇ ରାଣା ପ୍ରତାପଙ୍କ
 ସନ୍ତାନମାନେ ଶ୍ରେ ଲାଭିଥାନ୍ତି ।
 ଗଛରେ ଟଙ୍କା ହୋଇଥିବା ଘୋଳରେ
 ସେମାନେ ବସାମ କରୁଥାନ୍ତି । (କିନ୍ତୁ
 ବଣ ଭିତରେ ଆଜିଯାଏ ଗଛ ଦେହରେ
 ରାଣାଙ୍କ ପରିଗୁରକମାନେ ଯେଉଁ ଲୁହା
 ବଳ ଲଗାଇଥିଲେ ତାହା ଦେଖିବାକୁ
 ମିଳେ ।) ଏ ସମସ୍ତ କଷ୍ଟ ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଣା
 ପ୍ରତାପ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 ନଥିଲେ ।

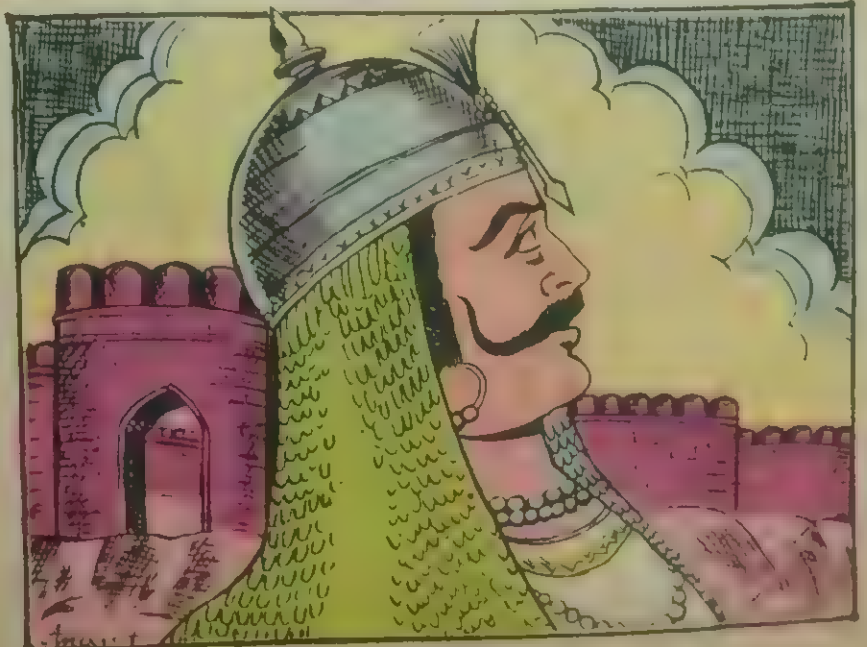

ଦିନେ ରାଣୀ ପ୍ରତାପଙ୍କ କନ୍ୟା ଦ୍ଵାତରୁ
 ଶୁଣି ଏ ପିଠା ଝାମ୍ପିନେଇ ବଣ
 ବଲେଇଟିଏ ପଲାଇଗଲା । ରାଜକନ୍ୟା
 କାନ୍ଦିଲେ । କାନ୍ଦଣ ସେଦିନ ପାଇଁ
 ସେଇ ଖଣ୍ଡିକ ଥିଲା ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର
 ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ । ରାଣୀପ୍ରତାପ ମଧ୍ୟ
 ସେ ଦୁଶ୍ୟ ଦେଖି ଅଶ୍ରୁ ସମ୍ବରଣ
 କରିପାରିଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଚିପଦ
 ପରେ ଚିପଦ ତାଙ୍କୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ
 ଦୁଃଖିନୀ କଲା ।

ସାହସ ଓ ଦେଜର ଉତ୍କଳ ପରାକାଷ୍ଠା
 ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ରାଣୀ ପ୍ରତାପ ନିଜ
 ପ୍ରତିରୋଧ ବଜାୟ ରଖିଲେ । କ୍ରମେ
 ମେଢ଼ାବର ଭଲ ଭଲ ଅସ୍ତ୍ରଲତ୍ତୁ ସେ
 ମୋଗଲ ଅଧିକାରରୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ
 ସମର୍ଥ ହେଲେ । ସେ ହେଲେ ଏକମାତ୍ର
 ରାଜପୁତ୍ର ରାଜା ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାହାଙ୍କୁ
 ଆକର ବଣ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଭାରତ ଇତିହାସରେ ରାଣୀ ପ୍ରତାପଙ୍କ
 ନାମ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକାନ୍ଦରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ
 ରହିଛି । ରାଜପୁତ ଚରିତ୍ରର ସମସ୍ତ
 ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ଉତ୍କଳ
 ଭାବରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଥିଲା ।
 ଆଜାବନ ସହାୟ ଗୁଲ୍ଲା ରଖି ସେ
 ୧୫୯୭ରେ ପ୍ରାଣ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ଆଜି
 ବି ତାଙ୍କ ନାମ ଶିହରଣ ଆଣିଦିଏ ।

ବିଚିତ୍ର

ବିଚାର

ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳର କଥା । କଳିଙ୍ଗ
ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ
ବିରୁର ସକାଶେ ରାଜା ଗୋଟିଏ ବିଚିତ୍ର ପ୍ରଥାର
ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ । ଜଣେ ମହାପୁରୁଷକ-
ଠାରୁ ରାଜା ଗୋଟିଏ ଅପୂର୍ବ କତୁରା
ପାଇଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଦୁଇ ପକ୍ଷ ବିବାଦ
କରି ରାଜାଙ୍କ ଆଖରେ ଆସି ଫେରାଦ
ହେଉଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ରାଜା ସେମାନଙ୍କୁ
ସେ କତୁରା ପାଖକୁ ଯିବାକୁ କହୁଥିଲେ ।
କତୁରା ଟଙ୍ଗା ହୋଇଥାଏ । ତାହାର ଦୁଇ
କରତ ମଝିରେ ହାତ ରଖି ଅଭିଯୋଗକାରୀ
ନିଜ ଅଭିଯୋଗ କହେ । ଯଦି ସେ ମିଛ
ଅଭିଯୋଗ କରୁଥାଏ, ତେବେ କତୁରା ବଳେ
ବଳେ ତା' ହାତ କାଟିଦିଏ । ଯଦି ହାତ ନ
କାଟେ, ତେବେ ଅଭିଯୋଗ ସତ୍ୟ ବୋଲି
ବୁଝା ପଡ଼େ ।

ତାହାପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କତୁରାର
ଦୁଇ କରତ ଭିତରେ ହାତ ରଖି ଅଭିଯୋଗ
ଖଣ୍ଡନ କରେ । ସିଏ ଯଦି ମିଛ କହୁଥିବ,
ତେବେ କତୁରା ନିଶ୍ଚୟ ସେ ବ୍ୟକ୍ତିର ହାତ
କାଟିଦେବ ।

ଦୁଇ ବିବାଦମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଭିତରୁ ଯେ
କୌଣସି ଜଣଙ୍କ ହାତ କଟି ଯାଉଥାଏ ।
ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ଏ ପ୍ରଥା ଚାଲୁ ରହିଥାଏ ।
ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥାନ୍ତି, ସେ ପବିତ୍ର
କତୁରା କେବେହେଲେ ଭୁଲ୍ କରେ ନାହିଁ ।
ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ କତୁରା କାହାର ହାତ
କାଟିବା ଯାଏ କଥା ଯାଉ ନଥାଏ । ଦୁଇ
ବିବାଦମାନ ପକ୍ଷ କତୁରା ପାଖକୁ ଆସିଗଲେ
ସିଏ ଦୋଷୀ, ସେ ନିଜ ହାତ କଟିଯିବା
ଭୟରେ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରି ରାଜା ଯଦି
କିଛି ଦଣ୍ଡ ଦେବେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ

ରାଜ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଯଦି ଅଭିଯୋଗ-
କାରୀ ଶମା କରି ଦେଉଥାଏ, ତେବେ
କଥା ସେଇଠି ଛୁଟି ଯାଉଥାଏ । କରୁଣକୁ
ସମସ୍ତେ ଯେତେକ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସେତେକ ଭୟ
ମଧ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି । ତେବେ କରୁଣ ଯୋଗୁଁ
ରାଜ୍ୟରେ ଯେ ଅପରାଧ କମ୍ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ,
ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ବିଚାରକମାନଙ୍କର
କାମଦାମ ମଧ୍ୟ ସହଜ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।
ଥରେ ଦୁଇ ବେପାରୀଙ୍କ ଭିତରେ କଳହ
ହେଲା । ପ୍ରଥମ ଜଣକ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ
ଅଭିଯୋଗ କଲା କି ସେ ହଜାରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା
ଦ୍ୱିତୀୟ ବେପାରୀ ଜମା ରଖି ବିଦେଶକୁ
ଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ବେପାରୀ ତା' ସହ

ପ୍ରଚାରଣା କରୁଛି । ତା'ର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା
ବୋଲି କହୁଛି ।

ଦୁଇ ବେପାରୀ ରାଜାଙ୍କ ଦରବାରରେ
ହାଜର ହେବା ପାଇଁ ରାଜା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦେଲେ ।

ରାଜା ପଚାରିବାରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ବେପାରୀ
କହିଲା, “ମହାରାଜା ! ଇଏ ବିଦେଶ
ଯାଉଥିଲା କି ତା ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ ।
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା କେଉଁଠାରେ ଥିଲା ତାହା ମୁଁ
ମୋଟେ ଦେଖିନାହିଁ । ଲୋକଟା ତୁମ୍ଭ ମିତ୍ର
କହୁଛି ।”

ରାଜା କହିଲେ, “ବେଶ୍, ତେବେ କରୁଣ
ଦ୍ୱାରା ତୁମର ବିଚାର ହେବ ।” ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର
କଥା, ଏଥିରେ ପ୍ରଥମ ବେପାରୀ ସେତେକ ଶ୍ରଦ୍ଧା
ହେଲା, ଦ୍ୱିତୀୟ ବେପାରୀ କି ମେତେକ ଶ୍ରଦ୍ଧା
ହେଲା ।

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଉଭୟଙ୍କର ଏକା
ପ୍ରକାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖି ରାଜା ଓ
ଅମାତ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଅତନ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହେଲେ ।

କରୁଣ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ଦିନ ଓ
ସମୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ବିଚାର ଦେଖିବା
ନିମନ୍ତେ ଅନେକ ଲୋକ ଜମା ହୋଇ-
ଗଲେ । ରାଜା ନିଜେ ବିଚାର ସ୍ଥାନକୁ ଆସୁ
ନଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଅମାତ୍ୟମାନେ ସବୁ ପରିଚାଳନା
କରୁଥାନ୍ତି ।

ଯଥା ସମୟରେ ପ୍ରଥମ ବେପାରୀ କତୁରା ପାଖକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲା । କତୁରାର ଦୁଇ କରତ ମଝିରେ ହାତ ରଖି ମେ ଭଜ କଣ୍ଠରେ କହିଲା, “ମୁଁ ମୋର ଏ ବନ୍ଧୁ ପାଖରେ ଏକ ହଜାର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଜମା ରଖି ବିଦେଶ ଯାଇଥିଲି । ଏହା ଉପରେ ମୋର ଶତ୍ରୁର ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ବୋଲି ମୁଁ ଏହା କଲି । କିନ୍ତୁ ବିଦେଶରୁ ଫେରି ଆସି ଏହାକୁ ମୋ ସମ୍ପଦ ମାଗିବାରୁ ସେ ତାହା ରଖିନାହିଁ ବୋଲି ଶ୍ରେକ୍ଷୋକ୍ ମୋତେ କହିଦେଲା । ଲୋକେ ଯଦି ଏପରି ବିଶ୍ୱାସ-ଘାତକତା କରିବେ, ତେବେ ଜନସମାଜ ଆଉ ରହିବ କିପରି ? ମୁଁ ଯଦି ମିଛ ଅଭିଯୋଗ କରୁଥିବି, ତେବେ ମୋତେ ଦଣ୍ଡ ମିଳୁ ।”

କତୁରା ନିଶ୍ଚଳ ରହିଲା । ଅଭିଯୋଗ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଲୋକେ ବୁଝିଲେ ଓ କରତାଳି ଧ୍ବନି କଲେ । ସମସ୍ତେ ଏଥର ଦ୍ୱିତୀୟ ବେପାରୀ ମୁହଁକୁ ଅନାଇଲେ । ତା’ ମୁହଁ ଶୁଖି ଯାଇଥିବ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଧରି ନେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେପରି ମନେ ହେଲନାହିଁ । ସେ ଶମ୍ଭୀର ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଦେଖିଲେ ମନେହେବ ସେ ଯେପରି କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ କରିନାହିଁ । ତେଣୁ ତା’ର କାହାକୁ ଭର ନାହିଁ । ଅମାତ୍ୟମାନେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବେପାରୀକୁ କତୁରା ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ।

ସେ ଅବଚଳିତ ଭାବରେ ଶକ୍ତି ଏ ବାଡ଼ି ଧରି କତୁରା ପାଖକୁ ଗଲା ଓ ବାଡ଼ି ଶକ୍ତିକ ପ୍ରଥମ ବେପାରୀକୁ ଧରିବାକୁ କହି କତୁରା ମଝିରେ ହାତ ରଖି ସେ କହିଲା, “ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଏହାର ହଜାରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ରଖିଛି, ଏ ଅଭିଯୋଗ ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ତା’ ସମ୍ପଦ ତା’ ନିଜ ପାଖରେ ଅଛି । ମୋ କଥା ମିଥ୍ୟା ହୋଇଥିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ମୋତେ ଦଣ୍ଡ ମିଳୁ ।”

ସମସ୍ତେ ଶ୍ରବୁଥିଲେ ଏଥର କତୁରା ସଚଳ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ତାହା ନିଶ୍ଚଳ ରହିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ବେପାରୀ ସଗର୍ବେ ହାତ ଫେରାଇ ଆଣିଲା ଓ

ପ୍ରଥମ ବେପାରୀଠାରୁ ନିଜ ବାଡ଼ି ଶକ୍ତିକ
ମେଣ୍ଟର ଆଖି ସେଠାରୁ ଗୁଳିଫିବାକୁ
ଉଦ୍ଦ୍ୟତ ହେଲା ।

ଜନତା ଭିତରେ ଗୁଞ୍ଜରଣ ଖେଳିଗଲା ।
ସେମାନେ କତୁରୀର ଏପରି ବ୍ୟବହାର
କେବେ ଦେଖି ନଥିଲେ । ଉଭୟେ ସତ କହୁ
ନଥିବେ । ସେପରି ହେବା ସମ୍ଭବ ଅସମ୍ଭବ ।
ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ଜଣେ ମିତ୍ର
କହୁଥିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । କିନ୍ତୁ କତୁରୀ ନିଶ୍ଚଳ
ରହିଲା କିପରି ?

“କତୁରୀର ଗୁଣ ଏବେ ଶେଷ ହୋଇ
ଗଲାଣି !” ଜଣେ ଦର୍ଶକ ଏପରି କହିଲେ ।
କେହି କେହି ତାଙ୍କ କଥାରେ ଏକମତ
ହେଲେ ।

ହଠାତ୍ ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ ପାଟି କରି କହିଲେ,
“ବାବୁ ଟିକିଏ ରହିଯାଅ !”

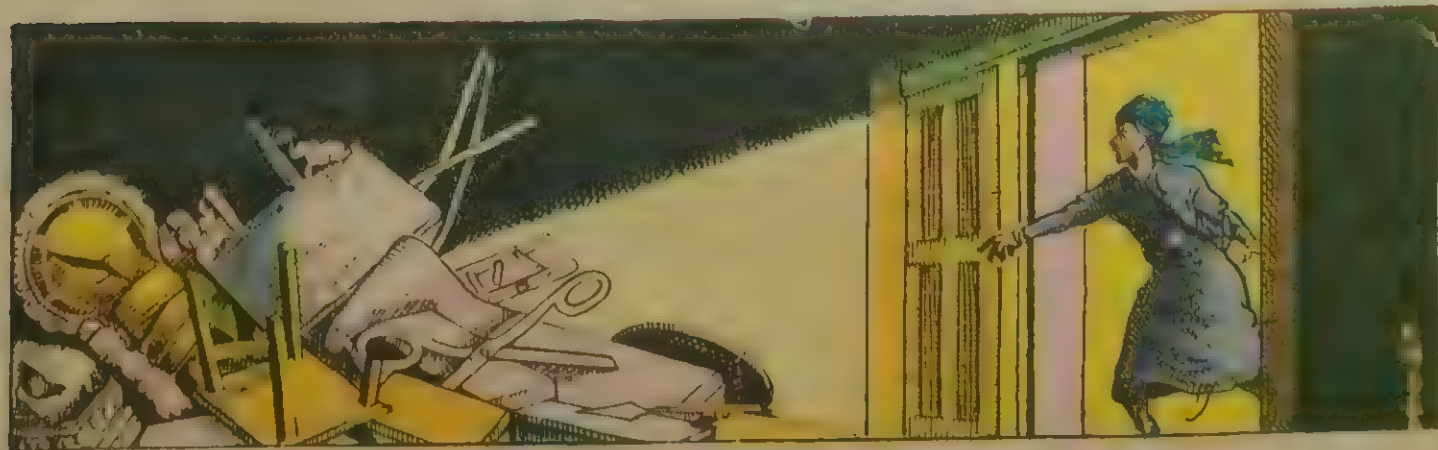
ସେ ଆଗକୁ ଯାଇ ଦ୍ଵିତୀୟ ବେପାରୀ
ହାତରୁ ବାଡ଼ିଟି ଛଡ଼ାଇ ଆଖି ହଠାତ୍ ତାକୁ

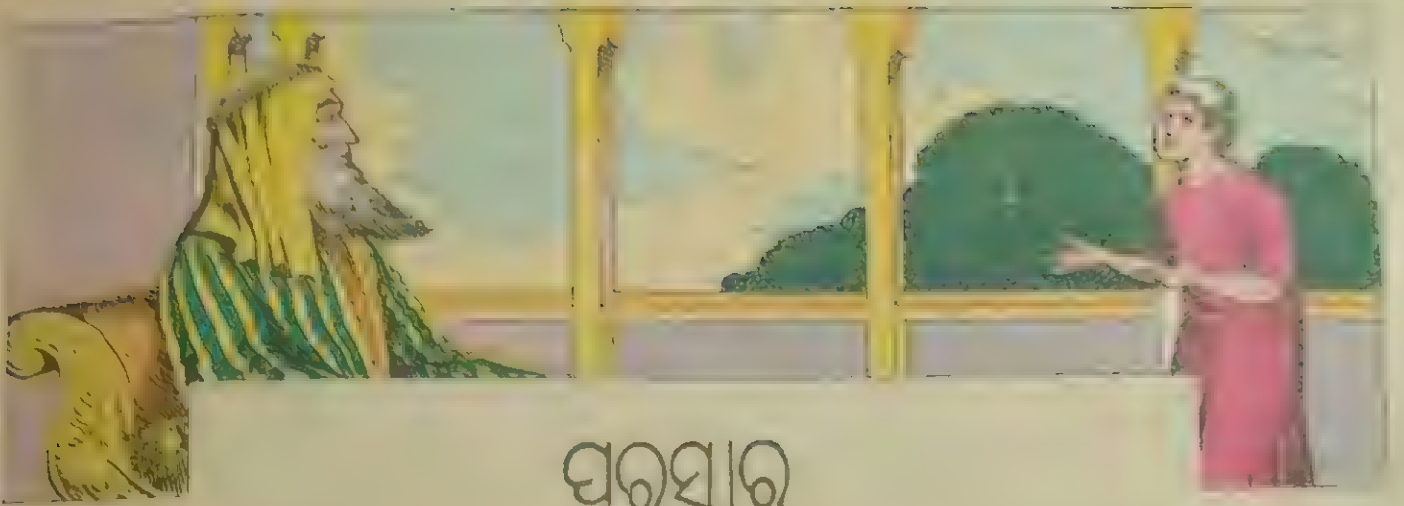
ଶଙ୍ଖ ଦେଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ତା’
ଭିତରୁ ଗଲଗଲା । କେହି ମିତ୍ର ନୁହେଁ
ପଡ଼ିଲା ।

ପ୍ରଥମେ ସମସ୍ତେ ହତବାକ୍ ରହିଲେ ।
ତା’ପରେ ବିପୁଳ କରତାଳି ଧ୍ଵନି ଶୁଣି ଏ ଓ
ସମସ୍ତେ ହସ୍ତଲେ ମନ୍ଦ୍ୟ । ଦ୍ଵିତୀୟ ବେପାରୀ
ବାଡ଼ିଟି ପ୍ରଥମ ବେପାରୀକୁ ଧରି ଦେଇ
କତୁରୀକୁ କହିଥିଲା କି ତା’ ସମ୍ପଦ ତା’ଠି
ରହିଛି । ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋହରତକ
ବାସ୍ତବିକ ପ୍ରଥମ ବେପାରୀ ହାତରେହିଁ
ଥିଲା !

ସମସ୍ତେ ଅମାତ୍ୟଙ୍କ ବୁଦ୍ଧିର ପ୍ରଶଂସା
କଲେ । ରାଜା ମରୁ ଶୁଣି ତାଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀପଦକୁ
ଉନ୍ନୀତ କଲେ ।

ତେବେ ସେହିଦିନରୁ କତୁରୀ ଉପରେ
ନିର୍ଭର ନକରି ରାଜା ବିଚାରକମାନଙ୍କ ଉପରେ
ନିର୍ଭର କଲେ । କତୁରୀକୁ ଯାଦୁଘରେ
ରଖା ହେଲା ।

ପୁରସ୍କାର

ଅନେକ ଦିନ ପୁର କଥା । ବାଗଦାଦ ସହରରେ ଜଣେ ଧନୀ ବୁଦ୍ଧ ବାସ କରୁଥା'ନ୍ତି । ତାଙ୍କର ପ୍ରାସାଦଟି ନଗରର ଠିକ୍ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ଥାଏ । ସୁନ୍ଦର ବଗିଚା ଓ ଶଙ୍ଖମଲ୍ଲମଲ୍ ପଥରର ଘର ସବୁରେ ପ୍ରାସାଦଟି ଅତି ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ପାଖରେ ଥା'ନ୍ତି ଅନେକ ଗୁରୁଜବାକର, ପୁରାଣ, ଶମାସା ଓ ଧନ ରକ୍ଷାକରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଲୋକ । କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବଦଭ୍ୟାସ ଥାଏ । ସେ କୌଣସି ଦୁଃଖି ଭାବକୁ ଦେଖିଲେ ଘରକୁ ଡାକିଆଣି ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ନାନା ପ୍ରକାର ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ଓ ଅନ୍ଧାଧାମସା କରି, ଅପମାନ ଦେଇ ଓ କୌଣସି ପଇସା ନ ଦେଇ ଫେରି ଯେଉଁଥା'ନ୍ତି । ସେଇଟା ଥିଲା ତାଙ୍କର ମନୋ-ରଞ୍ଜନ କରିବାର ଅନ୍ୟତମ ପଦ୍ଧତି ।

ଥରେ ସକ୍ବ୍ୟାସିକ ନାମରେ ଜଣେ ଗଣ୍ଠବ ଦୁଃଖି ଆସି ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ସଲମ କରି କିଛି ଖାଇବାକୁ ମାଗିଲା । ବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଏପରି ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁ ଅନେକ ଦିନ ଧରି କେହି ଆସୁ ନଥିଲେ । ଆଜି ଏତେଦିନ ପରେ ଶୀତ ରଟିଏ ମିଳିଛି ମନୋରଞ୍ଜନ ପାଇଁ ଗଣ୍ଠବ ବୁଦ୍ଧ ଆନନ୍ଦରେ ଅଧିକ ହୋଇ ଉଠି କହିଲେ, “ବେଟା, ତୁମେ କି ପ୍ରକାରର ସାହାଯ୍ୟ ମୋ ପାଖରୁ ଗ୍ରହଣ କରୁଛ । ସକୋଚ ନ କରି କହ । ଗଣ୍ଠବ ଦୁଃଖିଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁହିଁ ମୋ ଜୀବନକୁ ମୁଁ ଉତ୍ତରୀ କରିଛି । କୁହ ତୁମର କ'ଣ ଦରକାର ?”

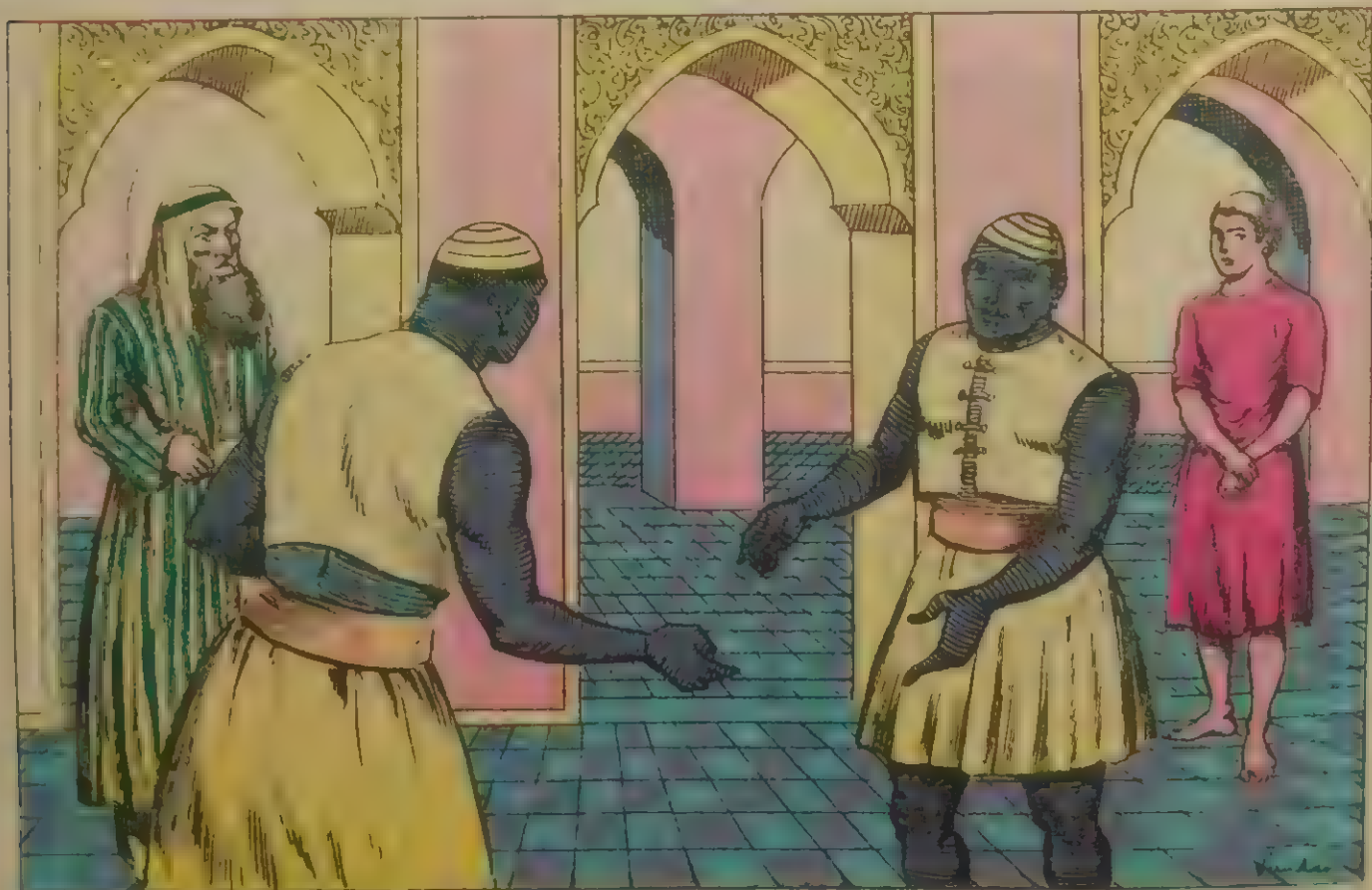
“ମାଲିକ ବହୁତ ଦିନ ହେବ ଗଣ୍ଠି ଏ ଭଲ କରି ଖାଇବାକୁ ମିଳିନି । ଅନ୍ଧାଧାରରେ ମୁଁ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଶକ୍ତି ହରାଇ ବସିଛି । ତେଣୁ ପ୍ରଥମେ ମୋ ସକାଶେ କିଛି ଖାଦ୍ୟର

ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ । ଖାଇପି, ଟଙ୍କିଏ ଶକ୍ତି
ବନ୍ଧୁରେ ମୋତେ ହେଁ କାମ ଦେଇ ପାରିଲେ
ମୁଁ ଶୁଭ ଲାଗୁଛି ଅଛି । ମୋର ବଡ଼ ପ୍ରାଣୀ
ଆଜି ଆସନ୍ତାଙ୍କ ଫଳ ଦୟାକୁ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି
ସହୃଦ ସାମାଜ ହେଲା ।” ସଙ୍କଳ୍ପିତ କହିଲେ ।

“ହେ ଶୁଭା, ଏ କ’ଣ ହେଲା, ଏ
ରାଜ୍ୟରେ ମୁଁ ଆଜି ଆଜି ଲୋକେ ନଖାଇ
ମରିବାକୁ ପାଉଛନ୍ତି । ଏକଥା ମୁଁ କଦାପି
ହେବାକୁ ଦେଖିନାହିଁ । ଏଇ ବର୍ତ୍ତମାନହିଁ
ମୁଁ ତୁମର ସମସ୍ତ ଖାଦ୍ୟପେୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରି ଦେଉଛି । ପ୍ରଥମେ ଭିତରକୁ ଯାଇ
ତୁମେ କିଛି ଖାଇ ନିଅ ପରେ ମୁଁ ଯାହା
କିଛି ଦାନ ଦେବି ଏବଂ ତୁମର ଗୁଳିସର ମଧ୍ୟ
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେବି ।” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

“ଶୁଭା ତୁମର ବୁଦ୍ଧି ଶକ୍ତି । ମୁଁ
ଆରେ କହିଲି । ତୁମର ବୁଦ୍ଧି
ପେଟ ଭିତରେ କି କଷ୍ଟ ।” କହିଲେ ।

“ତେବେ ତୁମେ ମୋ ପ୍ରାଣୀ କେତେ
ଆସ ।” କହି ବୁଦ୍ଧ ତାଙ୍କର ଗୁଳିସରକୁ
ଗୋଡ଼ଢ଼ାତ ଲୋକଙ୍କୁ ପାଣି ଗୋଡ଼ଢ଼ାକୁ
ଓ ଖାଦ୍ୟ ପରଶିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ।
ତା’ପରେ ଦୁହେଁ ଭିତରକୁ ଗଲେ । ମୋତେ
ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ଭଜା ମାଠିଆରୁ ପାଣି
ସଂଗ୍ରହ କରି ସଙ୍କଳ୍ପିତ ହାତ ଧୋଇଲା ।
ବୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ ହାତ ଧୋଇବାର ଓ ପୋଛିବାର
ଅଭିନୟ କଲେ ଓ କହିଲେ, “ଆଜି ମୋର
ସୌସାଗ୍ୟ, ମୁଁ ଅତିଥିଟିଏ ପାଇଛି । ଏକ

ଅବଦାନ କରୁ କରୁଲେ । ତେଣୁ ମନେ ମନେ ସକ୍‌କାମିକ ନିଜ ଆସନରୁ ଉଠ ବୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ଜମିକର ଦୁଇଗୁଣୁଡ଼ା ମାରଲେ ।

ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ, “ହଁ, ହଁ, ଏ କ’ଣ? ହୁଏତ ତ ସତ୍ତ୍ୱ ମହତ୍ତ୍ୱ । ସତ୍ତ୍ୱର ଭାବନା । ହୁଏତ ଧର୍ମକୁ ଧର୍ମ ନାମକରୁ ଦେବାର କି ଏହି ପଳ?”

ଚରଣର ଚକ୍ରର ସକ୍‌କାମିକ କହିଲା, “ମାଲିକ, ମୋତେ ମାପ କରନ୍ତୁ । ଶାଲବା ମନେ ନାହିଁକୁ ଯେଉଁ ଅଙ୍ଗୁର ରସ ଦିଅଗଲା ସେଇଟିରେ ମଦ୍ୟାଗତା ଟଙ୍କ ଏ ବେଶି ଥିବାରୁ ମୋର ମଧ୍ୟ ଠକ୍ ଶାବରେ କାମ କଲନାହିଁ । ମୁଁ ଇଚ୍ଛା କରି କିଛି କରିନି ମାତ୍ର ମଦର ଆବେଶରେ କରିଛି ।”

ହୋ ହୋ କରି ହସି ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ, “ଅନ୍ତର ଚକ୍ରର ଟୋକା, ଏପରିକି ତ ମତେ ଏପରି କେହି ଠକାଇ ନଥିଲେ । ମୁଁ ଏହା ପୁନଶ୍ଚ ଅନେକ ଦରଦକୁ ଏହିପରି ଠକାଇ

ଆନନ୍ଦ ପାଉଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ ଅନେକ ଲୋକ ସେ ହରୁ ଆନନ୍ଦ ଯୋଗୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଘୋଷିଲେ ମଧ୍ୟ କେହି ମୋତେ ସାହସ କରି ପଦେ କଥା କହି ବାରଣ କରି ନାହାନ୍ତି । ଅନ୍ଧା, ଅନ୍ଧା କି ହେ । ଅନ୍ଧ ଅନ୍ଧ ହେଉଛନ୍ତି, କଦାପି ନୁହେଁ । ଆଉ ଦେଖ ତୁମ ପାଇଁ ସବୁ ଭଲ ଜିନିଷ, ଯାହା ଯାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛି, ସବୁ ଆଣି ଦେଉଛି ।”

ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ବସନ୍ଦରେ ଚକ୍ରର ପୁରାସମାନେ ସକ୍‌କାମିକକୁ ପେଟଭରି ଖୁବ୍ ଖୁଆଇଲେ । ତା’ପରେ ବୁଦ୍ଧ ତାକୁ ଅନେକ ଧନରତ୍ନ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଜୀବନର ଗତିଧାରା ବଦଳିଗଲା । ଏଥର ଗରବ, ଦୁଃଖୀ ଦେଖିଲେ ସେ ଭଲକରି ଖୁଆନ୍ତି ଓ କିଛି ଦାନ ଦେଇ ବିଦା କରିନ୍ତି । ଅଳ୍ପଦିନ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ପୁଅ ଦୁର୍ନାମ କୁଆଡ଼େ ଲିଭିଯାଇ ସାରା ବାଗଦାଦ୍ରେ ସୁନାମହଁ ବ୍ୟାପୀ ଗଲେ ।

କୁରୁତମ ପଶୁ

ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ପଶୁରାଜ ସିଂହର ଶାସନରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ପଶୁପକ୍ଷୀ ସୁଖରେ ଜୀବନଯାପନ କରୁଥିଲେ । ସେଇ ଜଙ୍ଗଲ ଥିଲା ଅତି ଘନ ଓ ବରାଟ । ସେଠାରେ କେବେ ମଣିଷର ପାଦ ପଡ଼ି ନଥିଲା । ଏପରି ଏକ ଜଙ୍ଗଲରେ ସବୁ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥାଏ ବତକଟିଏ । ଘନେ ସେ ନିରାଡ଼ି ନିଦରେ ଶୋଇଛି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା ମଣିଷଟିଏ ଅନେକ ଦୂରରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ତାକୁ ଡାକୁଛି । ବତକଟି ମଣିଷ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଛି ଏଇ ସମୟରେ ହଠାତ୍ କିଏ ଯେପରି ତାକୁ ସାବଧାନ କରି ଦେଇ କହିଲା, “ଶୁଣ, ତମେ ସେ ଜରୁରୀ ଦୂରରେ ରୁହ । ସେ ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଭୟଙ୍କର ଓ ସ୍ୱରୂପମୟ ।” ଏକଥା ଶୁଣି ବତକ ତମକ ପଡ଼ି ନିଦରୁ ଉଠିପଡ଼ି ଭୟରେ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲା ।

କିଛି ଦୂର ଦୌଡ଼ିବା ପରେ ମୃଗରାଜ ସିଂହର ରୁଆ ନିକଟରେ ଯୁବରାଜ ସିଂହ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିବାର ବତକ ଦେଖିଲା । ଯୁବରାଜଙ୍କର ବୟସ ଅଳ୍ପ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ମା'ବାପ ତାଙ୍କୁ ବେଶି ଦୂରକୁ ଛାଡ଼ୁ ନଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ରୁଆ ଓ ମା'ବାପଙ୍କ ଛଡ଼ା ବାହାର ଦୁନିଆଁ ସମ୍ପର୍କରେ ଯୁବରାଜଙ୍କର ବେଶି ଜ୍ଞାନ ନଥାଏ ବା ଅନ୍ୟ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ ନଥାଏ ।

ଏପରି ଛଳେ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷୀ ଭୟରେ ଦୌଡ଼ୁଥିବାର ଦେଖି ଯୁବରାଜ ପଚାରିଲେ, “ହେ ପକ୍ଷୀ, ତୁମେ କେଉଁ ଜାତିର ପକ୍ଷୀ? ତମେ ଏପରି ଦୌଡ଼ୁଛ ବା କାହିଁକି?”

“ଯୁବରାଜ ମୁଁ ବତକ ପକ୍ଷୀ । ମୁଁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଜଣେ ମଣିଷକୁ ଦେଖିଲି ଓ ଶୁଣିଲି କି ମଣିଷ ସବୁଠାରୁ ଭୟଙ୍କର

ଜନ୍ମ । ସେଥିପାଇଁ ଭୟରେ ଦୌଡ଼ୁଛି ।”
ବଚକ କହିଲା ।

“ପାଗଳ ନା କ’ଣ? ମୁଁ ଦେଖୁଛି
ପହୁଙ୍କ ସିଂହ । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଅଛି
ତମେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜନ୍ମ ପାଇଁ ଏତେ
କାତର ହେବା ଶୋଷ ପାଏନାହିଁ । ମୁଁ
ରଜା, ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା । ଶୂନ୍ୟ
ତ ଦେଖିବା ।” ଏକଥା କହି ସିଂହ ବଚକ
ଆମିୟବା ହେଲୁ ଶୂନ୍ୟ । ବଚକ ମଧ୍ୟ
କାହାର ଅନୁସରଣ କଲ ।

କିଛିବାଟ ଗଲ ପରେ ଦୂରରୁ ଧୂଳି
ମାଡ଼ିଆଇବା ଦେଖାଗଲା । ସିଂହ ବଚକକୁ
କହିଲା, “ଦେଖ, ଦେଖିବା ମଣିଷ ଏ ଆଡ଼କୁ

ଆସୁଛନ୍ତି । ଦେଖ, ଦେଖିବା ମଣିଷ ଏ ଆଡ଼କୁ
ଆସୁଛନ୍ତି ।”

ତେଣୁ ସିଂହ ବଚକ ଯେଉଁ ଦିଗକୁ
ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଶେଇ, “କିଛି
ପୁଣି କେହି କାହାର ପଶେଇ? ଏହି କିଛି
କାହିଁକି କାହାର ହୋଇ ଦୌଡ଼ୁଛି?”

“ମହାରାଜ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ । ଅପଣ
କଲ୍ଲନା ମଧ୍ୟ କରପାରିବେ ନାହିଁ ସେ ମଣିଷ
ମୋତେ କେତେ କଷ୍ଟ ଦେଇଛି । କୋର
କୋର ଓ ମାଡ଼ ଶାଲ ମୋର ଦିନ ଲେ
ଏବେ ମୋର ଶରୀର କ୍ଷତି ହେଉଛି ।
ଅଧିକ ମାଡ଼ ଦେଉଛି; ସେ ମୋତେ ମରି
ପକାଇବ ।” ଗପ କହିଲା ।

“ଭୟ କ’ଣ? ମୁଁ ପଶୁମାନଙ୍କର ରଜା ।
ମୁଁ ଆଜି ଆଜି ତୁମର କେହି କିଛି କରପାରିବି
ନାହିଁ । ମୋତେ ମଣିଷ ପଶୁକୁ ନେଇଗଲା,
ଦେଖିବ ମୁଁ କିପରି ତାକୁ ମାରଦେବି ।”
ସିଂହ କହିଲା ।

“ମହାରାଜ ଶମା କରନ୍ତୁ । ସେ ଭୟଙ୍କର
ମଣିଷର ଦୃଷ୍ଟିରେ ମୁଁ ପୁନଃବାର ପଡ଼ିବାକୁ
ଶୂନ୍ୟନାହିଁ ।” ଏକଥା କହି ଗପ ଦୌଡ଼ି
ପଳାଇଲା ।

ଟିକିଏ ପରେ ଦୂରରୁ ପୁଣି ଧୂଳି
ଦେଖାଗଲା । ଏଥର ଆସିଲା ଗୋଟିଏ
ଘୋଡ଼ା । ମୁହଁରେ ଫେଣ, ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି
ଧାଇଁ ଘୋଡ଼ା ଦେଖାଗଲା । ସିଂହ ତା’ର

ହୋଇ ବଡ଼ କରି ତାର ନାମ, ଜାତି
ହୋଇବାର କାରଣ ପଚାରିଲା ।

ହୋଇ ଯେମିତି ପଦ୍ମ ଜାଣିଲା
କହିଲା, “ମୁଁ ମଣିଷ ନାମକ ଏକ ଜନ୍ମକୁ
ଜନ୍ମକୁ ଭରି ପଳାଉଛି ।”

“ତମେ ତ ବେଶ୍ ବଡ଼ ଓ ବଳବାନ
ଜନ୍ମ । ତମେ ଏତେ ଉତ୍କଳ କାହିଁକି ?
ମଣିଷ କ’ଣ ତୁମଠାରୁ ବେଶ୍ ବଡ଼ ଜନ୍ମ ?”
ସିଂହ ପଚାରିଲା ।

“ମହାରଜ, ସେ ଅଧିକ ବଳବାନ ନୁହେଁ,
କିନ୍ତୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚତୁର, ଧୂର୍ତ୍ତ ଓ ନରୁ ।
ମୋତେ ଅନେକ ମାରିଛି । ଧୂଣି ମୋ
ପିଠିରେ ମୁଁ ତାକୁ ବୋହୁ ବୋହୁ ଚାଲେ ।
ଏବେ ମୁଁ ବୁଢ଼ା ହୋଇଯିବାରୁ ମୋତେ

ମାରି ନାହିଁ । ମୋର ଶରୀରକୁ କିଛି
କିଛି କଷ୍ଟ ହେବା ଯାଏନା ତାହା ମୋର
ପ୍ରାଣକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ, କିନ୍ତୁ
ମୋର ଶରୀରକୁ କିଛି କଷ୍ଟ ହେବା ନାହିଁ ।
ତା’ପରେ ଆମେ ମୋର ନାମ ନାହିଁ ।

ମଣିଷ ନାମକ ଜନ୍ମକୁ ଭରି ପଳାଉଛି ।
ସିଂହ ତାକୁ ବୁଝାଇଲା, “ବେଶ୍, ତମମାନଙ୍କୁ
ରକ୍ଷା କରବାର ଦାୟିତ୍ୱ ମୋର । ତମେ
ଦୁରକୁ ନ ଯାଇ ଏଇଠାରେ ରୁହ । ମଣିଷକୁ
ମୁଁ ଉଚିତ୍ ଶିକ୍ଷା ଦେବି ।” କିନ୍ତୁ ଓହ୍ଲେଇ
କ୍ଷମା ମାଗି ଭୟରେ କର୍ମ କର୍ମ ଦଉଡ଼ି
ପଳାଇଲା । ସିଂହ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଭାବିଲା
ମଣିଷର ଭୟ ଯୋଗୁଁ ସିଂହ ଉପରେ ଶ୍ରେୟ
ମଧ୍ୟ ରଖିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଦୁଇରୁ ଦେଶାଗଲ ବୁଢ଼ାଟିଏ ସେଇଆଡ଼କୁ ଆସୁଛି । ତା' ମୁଣ୍ଡରେ ବଡ଼େଇ କାମର ହାତହତଆରର ଏକ ଧୁନୁଳି ଥିଲା । ସିଂହକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେହିଁ ସେ ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଉପରୁ ସେ ଅଳିଟ କାଢ଼ି ସିଂହକୁ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କର କହିଲା, “ମହାରାଜଙ୍କର ଜୟ ହେଉ, ମହାରାଜ ହଜାର ବର୍ଷ ବଞ୍ଚ ରହନ୍ତୁ ।” ବୁଢ଼ାକୁ ଦେଖି ସିଂହ ଭାବଲା ଏ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଜନ୍ତୁ ଓ ତାହାର ଲୋଳିତ ଚର୍ମ ଦେଖି ହସି ପକାଇ କହିଲା, “ତମେ କିଏ? ତମେ ବି କ'ଣ ମଣିଷକୁ ଡରି ପଲଉଛ?”

ବଡ଼େଇକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେହିଁ ବଡ଼କଟି ବେହୋସ୍ ହୋଇଗଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେ ସିଂହକୁ କହି ମଧ୍ୟ ପାରିଲାନାହିଁ ଯେ ସେହିଁ ମଣିଷ । ବଡ଼େଇ କହିଲା, “ମହାରାଜ ମୁଁ ଜଣେ ବଡ଼େଇ । ଆପଣଙ୍କ ମଲ୍ଲୀ ଚାଟାବାଘର ଘରଟିଏ ତୋଳିଦେବାକୁ ମୁଁ ଯାଉଛି ।”

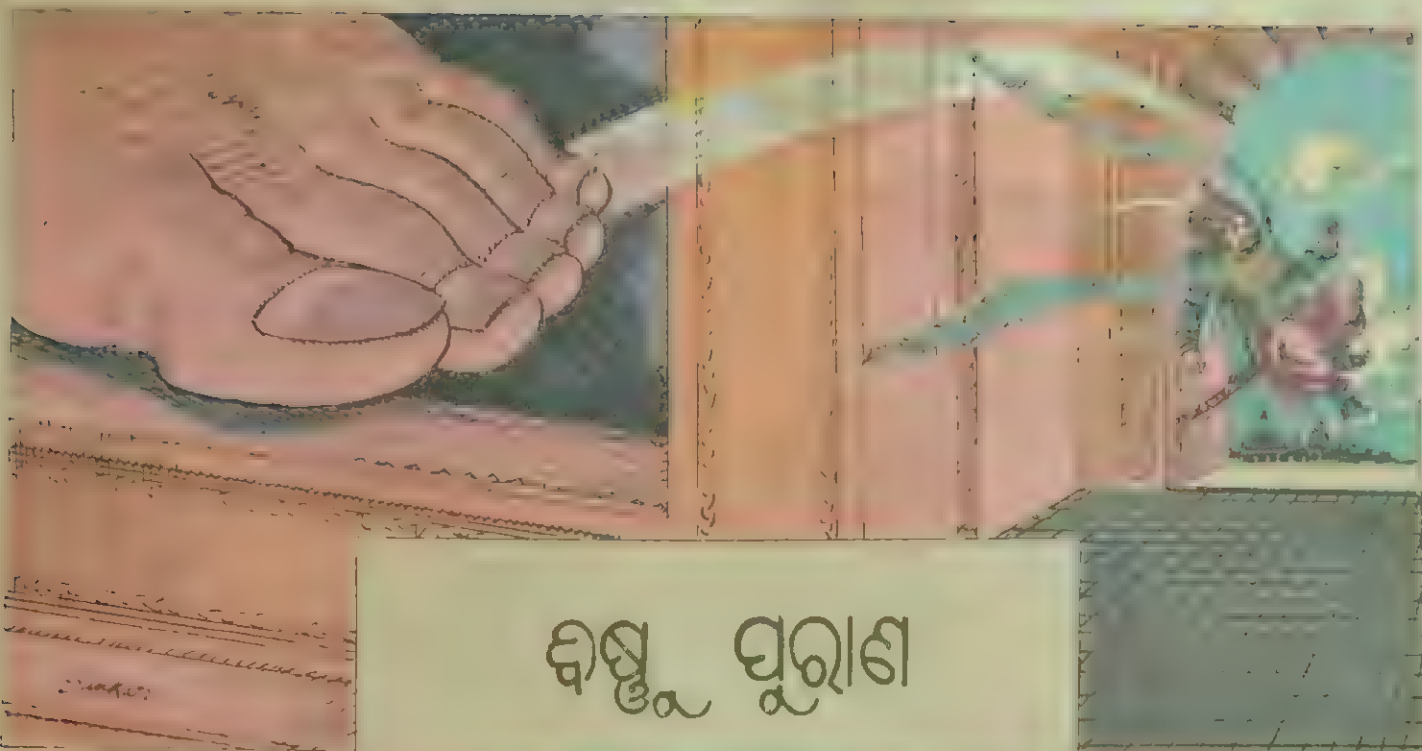
“ଆରେ ତମେ ରାଜା ପରି କିଏ? ମଲ୍ଲୀ ପାଇଁ କଣବାକୁ ଯାଉଛ? ତୋଳିଦେବା ପାଇଁ ଘରଟିଏ କଣଦିଅ?”

“ସ୍ୱାମୀ ଚିତାର ଘର ତୋଳିଦେବା ଆପଣଙ୍କର ହେବ ।” ବୁଢ଼ା କହିଲା ।

“ଆରେ ବଡ଼େଇ ଜାତିର ପଶୁ, ତା'ର ମୁଁ କିଏ?” ଏକଥା କହି ପାଦରେ ବୁଢ଼ାକୁ ଆପଡ଼ିଟିଏ ଦେଲା । ସେଥିରେ ବୁଢ଼ାର ହାତହତଆର ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ବୁଢ଼ା କହିଲା, “ହଜୁର ଆପଣଙ୍କ ଆଦେଶ ଶିରୋଧାରୀ ।” ଏକଥା କହି ସେ ସିଂହ ପଛ ପିଞ୍ଜରଟିଏ ତିଆରି କଲା ଓ କହିଲା, “ଭିତରକୁ ଯାଇ ଦେଖନ୍ତୁ କିମିତି ଘର?” ସିଂହଟି ପିଞ୍ଜରରେ ପଶିବା ମାତ୍ରେ ସେ ଦରଜା ବନ୍ଦ କରିଦେଲା । “ଆରେ ବଡ଼େଇ, ତମେ ଏ କ'ଣ କରୁଛ?” ସିଂହ ପଚାରିଲା । “ମୁଁ ହିଁ ମଣିଷ । ମତେ ଦେଖି ତମେ ଦୁରେଇ ଯିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।”

ଏକଥା କହି ସେ ଅଛନ୍ଦାସ କରି ଉଠିଲା ।

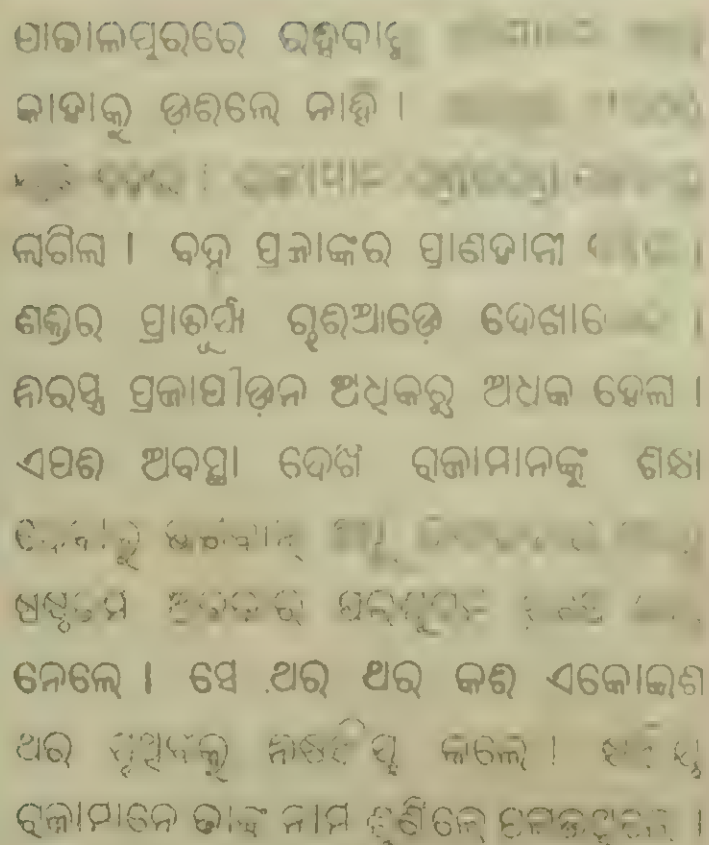

ବିଷ୍ଣୁ ପୁରାଣ

ବଳୀ ପାତାଳପୁରରେ ସମ୍ରାଟ ହୋଇ ରହିଲେ ଏବଂ ବାମନରୂପୀ ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତପ୍ରେମରେ ବାନ୍ଧିହୋଇ ରହିଲେ ବଳୀଙ୍କର ଦ୍ଵାରପାଳ ହୋଇ । ତେଣୁ ସବୁଦିନେ ବଳୀ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଚରଣ ପୂଜା କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ । ସେହି ପୁଣ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ସାରା ସ୍ଵର୍ଗମଣ୍ଡଳ ତଥା ମର୍ତ୍ତ୍ୟମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଅଧିକାରରେ ରହିଲା । ଅନେକ ଯୁଗ ପରେ ଥରେ ରାବଣ ଦିଗ୍‌ବିଜୟ କରିବାକୁ ପାତାଳପୁରକୁ ଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ଥିବା ଦ୍ଵାରପାଳ ବାମନଙ୍କ ନିଶର ଆଘାତରେ ସେ ଅନେକ ଯୋଜନରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲା ଓ ଆଉ କେବେ ପାତାଳକୁ ଯିବାକୁ ମନ କରିନାହିଁ ।

ବଳୀ ସ୍ଵର୍ଗ ଓ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଅଦୃଶ୍ୟ ଭାବରେ ବୁଲି ଦେଖୁଥିଲେ । ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ ଯେଉଁଠି ବର୍ଷା ନଥାଏ, ବା ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିଥାଏ ବା ଅଗ୍ନି ଉତ୍ପତ୍ତି ହେଉଥାଏ ସେସବୁ ସ୍ଥାନରେ ସେ ନିଜ ଶକ୍ତିବଳରେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟବାସୀଙ୍କୁ ସେସବୁ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟରୁ ରକ୍ଷା କରୁଥାନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟବାସୀମାନେ ଶୁଭେଚ୍ଛୁ ବଳୀଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦ୍ଵାପାବଳୀ ପାଳନ କରନ୍ତି । ପୁଣି ହିନ୍ଦୁମାନେ ବାମନଙ୍କର ଆକାଶରେ ପାଦ ଦେବା ଘଟଣାକୁ ମନେ କରିବା ପାଇଁ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ଆକାଶ ଦ୍ଵୀପ ଜଳନ୍ତୁ ଏ ।

ଦକ୍ଷିଣ ମହାସମୁଦ୍ରରେ ଶେଷର୍ତ୍ତୀ ବଳୀ ପାତାଳରୁ ଗୁପ୍ତସ୍ଥରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ

ସେ କାହିଁକି ଶକ୍ତିୟ ନିଧନ ଆରମ୍ଭ କଲେ
ସେ ବସ୍ତୁରେ ଏକ କାହାଣୀ ଅଛି । ସେ
ସୁଗରେ ଚନ୍ଦ୍ରକର ଅବତାର ରୂପରେ
ପୃଥିବୀରେ ଜଣେ ରଜା ଥିଲେ ତାଙ୍କ ନାମ
ଥିଲା କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ୟାନୁନ ।

ଥରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯୋଗନିଦ୍ରାରେ ମଗ୍ନ
ଥିଲେ । ସେଇ ଅବସରରେ ଶଙ୍ଖ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର
ଦୁହେଁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଲାଗିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ର କହିଲେ,
“ସହସ୍ରକରଣଧାରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ତେଜ ନେଇ
ବିଶ୍ୱକର୍ମା ମୋତେ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ସହସ୍ର
କୋଶ ସହିତ ମୁଁ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଗତିରେ
ଚାଲୁଛି ଓ ଏତେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯେ ସମସ୍ତ ବଡ଼
ବଡ଼ ଅସୁରଙ୍କୁ ମୁହଁ ସଢ଼ାଇ କରିଛି । ମୋତେ
ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲିହିଁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ନାମ

“କହୀ” । ଆଉ ତୁମେ ତ କେବଳ ଧନ
ଚରୁଥାଅ ଆଉ କିଛି କାମ କରନ୍ତି
କେବେ?”

ଏକଦା ଶୁଣି ପାଣିବଳୀ ସେଇ ଦିନେ କହିଲେ,
“ହେ ଚନ୍ଦ୍ରପୁରୁଷ, ତୁମର ଏତେ ଶବ୍ଦ ?
ଦେଖ ତୁମେ ଗୁମାସ୍ତାରେ ଏକ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ
ଦେଇ ଜନ୍ମ ହୋଇ ଏକ ବସ୍ତୁ ତୁମ ଗର୍ଭର
ତୁମର ଶିରଚ୍ଛେଦନ କରିବେ ।”

ଅତୀତ ହେଇ କାହିଁକି କହିଲେ ତୁମର
ଜନ୍ମ ନେଲେ । ସେ ଥିଲେ ଦଶହେପୁର
ରାଜା । ଗୁମାସ୍ତା ବଳରେ ତା ଗର୍ଭର
ଲଜିମା ଆଉ ସିଦ୍ଧି କରୁଥିଲେ । ତା ଗର୍ଭର
ବଦ୍ୟାରେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହଲେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କର
ହେଲେ ଆଶୁପଥରେ ଗର୍ଭର ବଳରେ ତା
ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିଲେ ।

ଏ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଗୁମାସ୍ତା ଗୁମାସ୍ତା
କହିଲେ, “ଗୁମାସ୍ତା, ଆମ ଗୁମାସ୍ତା
ବଳରେ ଗୁମାସ୍ତା ଆମର ଗୁମାସ୍ତା
ଓ କାହିଁକି ସେ ଏଇ ନାମ ନେଲେ ଓ ଜନ୍ମ
କରିବେ ତାହା ଆମ ଗୁମାସ୍ତା । ତାହା
କରିବେ ତାହା ଗୁମାସ୍ତା କରୁଥିଲେ
କରିବେ ତାହା ।”

ତୁମ ଗୁମାସ୍ତା କରୁଥିଲେ ତାହା
କହିଲେ, “ମହାରାଜା ଆମ ଗୁମାସ୍ତା
କରିବେ ତାହା କରୁଥିଲେ ତାହା କରୁଥିଲେ ।
ତାହା କରୁଥିଲେ ସବୁଠାରୁ ହେଉ ବସ୍ତୁ,

କହିଲେ ତାହା କରୁଥିଲେ ତାହା କରୁଥିଲେ
ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇ କହିଲେ, “ଆମ ଜନି
ଦେବତାଙ୍କ ଆଶୁ ଆମେ ଦତ୍ତ କରି
କରିବେ ତାହା କରୁଥିଲେ ତାହା କରୁଥିଲେ
ତା’ର ନାମ ରଖିବ ଦଶହେପୁ” ତା’ପରେ
ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଲେ ।

ସେହି ସମୟରେ ଅନେକ ଦୂରରେ
ଆଶ୍ରମରେ ଆ’ନ୍ତ ଅନ୍ତ ପତ୍ନୀ ଅନୁସୂୟା ।
ତାଙ୍କର ସଖୀ ଓ ସାଧନା ଯୋଗୁ ସେ ଶୁଭ
ବିଶ୍ୱାସ ହୋଇଥା’ନ୍ତି । ଦିନେ ନାରଦ ଜନି
ଦେବତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାବିତ୍ରୀ ଓ
ପଦ୍ମାବତୀ ଦେବତାଙ୍କ ଅନୁସୂୟା କରୁଥିଲେ
ମହାଶୟୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବର୍ତ୍ତମାନ କରୁଥିଲେ

ବାଜିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଅଧିକ କଷ୍ଟ ହେଲା ଓ ସେ
ଅଭିଶାପ ଦେଲେ କି ଏପରି ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ
ପରିସ୍ଥିତିରେ ତାଙ୍କ କଷ୍ଟକୁ ନିଜ ସଙ୍ଗରେ
ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟଦୟ ପୁରୁଷ ମରିଯିବ । ସୁମତ
ହଲେ ବଡ଼ ସନ୍ତାପ । ସେ ସୁମତିଙ୍କୁ କେତେକ କିଛି
ଯାଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଦୟ ବନ୍ଦ କରି ଦେଲେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ବିନା ସ୍ୱପ୍ନାର ଅତଳ ରହିଲା
ଘୋର ବିପଦ ଦେଖାଗଲା । ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ
ମଧ୍ୟ ଅନୁସୂୟା ସୁମତକୁ ଅନୁରୋଧ କରି
ସୂର୍ଯ୍ୟଦୟ କରାଇଲେ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ
ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚାଇଲେ ।

ଅନୁସୂୟାଙ୍କର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କର୍ମ ସବୁ ଶୁଣି
ଦେବମାନେ ତାଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ
ନିଜ ନିଜର ସ୍ୱାମୀମାନଙ୍କୁ କହିଲେ । ପତ୍ନୀ-
ମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ବ୍ରହ୍ମା, ଶିବ ଓ ବିବି
ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ତପସ୍ୱୀଙ୍କ ବେଶଧରି ଅନୁସୂୟାଙ୍କ
ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଅନୁସୂୟା ପାଦ୍ୟ
ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଇ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କଲେ ଓ
ସେଠାରେ ଖାଇବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ।
ସେତେବେଳେ ଅତି ମୁନି ତପସ୍ୟା କରିବା
ପାଇଁ ଦୂରକୁ ଚାଲି ଯାଇଥାନ୍ତି । ଅନୁସୂୟାଙ୍କ
ଅନୁରୋଧରେ ଭିନ୍ନ ତପସ୍ୱୀ କହିଲେ, “ଆମେ
ଏଠାରେ ଭିକ୍ଷାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବୁ ଯେ କିନ୍ତୁ
ଏକ ସର୍ବ ଅଛି । ତମେ ଯଦି ଦେହରୁ ଲଗା
କାଢ଼ି ଦେଇ ଆମକୁ ଖୁଆଇବ ତେବେ ଯାଇ
ଆମେ ଖାଇବୁ ।”

ସେ ଅନେକ ଅସାଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ଦେବ
ଗଣଙ୍କ ଉପରେ ଉପଦ୍ରବ କରୁଥିବା ପିଶା-
ଚିନୀଙ୍କୁ ଅନୁସୂୟା ନିଜ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମୂଳ
କରିଥିଲେ, ଲହରୀ ଚଣାକୁ ସିଝାଇ
ପାରିଥିଲେ । ସତ୍ତା ଅନୁସୂୟାଙ୍କର ମିଶ୍ରୀ ପଡ଼ି
ଥିଲେ ସତ୍ତା ସୁମତ । ଥରେ ସେ ତାଙ୍କର
ଅଧିକ ସ୍ୱାମୀକୁ କାନ୍ଦରେ ବୋହୁ ବୋହୁ
ଅଦାରରେ ଯାଉଥିଲେ । ସେହିଦିନ ସେହି
ବାଟ କଡ଼ରେହିଁ ଋଷି ଅଶ୍ୱିମାତ୍ରବ୍ୟଙ୍କୁ ରଜା
ଗୋଟିଏ ଭୁଲ ବୁଝାମଣା ଯୋଗୁ ଶୁଳୀ
ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଶୁଳୀ ଉପରେ ବସି
ଶୁର କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଅନ୍ଧକାରରେ
ସୁମତଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦେହ ତାଙ୍କ ଦେହରେ

ଶୁଣିବା ପରେ । ଆଜି ଦେଖିବା ପରେ ଏକ
ଅଦମ୍ୟ ରାଜା ।

ସେତେବେଳେ ଏକ ଦିନ ଏକ ଗ୍ରାମ
ଧନୀ ପଣ୍ଡିତ ଆସି ଦ୍ଵାର ପାଖରେ
ହୋଇ ତା'ର ପାଦରେ ଧରି ଧରି
ଶବ୍ଦ କଲା । ଏକ ବିଶାଳ ପକ୍ଷୀ ଅନ୍ତର
ଗୁରୁପାଖରେ ଉଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଆଦୁର
ଏକ ରାଜହଂସ ଚଞ୍ଚୁରେ ଏକ ବିକଳିତ ପ
କ୍ଷୀ ଉଡ଼ିଲା । ଅନ୍ତରାଳରେ ଏକ
ରାଜହଂସ ଏକ ଭିତରକୁ ଉଡ଼ିମାନେ
ତା' ପଛରେ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ।
ରୁଲୁଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ତା'ପରେ ପଡ଼ିଲେ
ନାରଦ । ହାତରେ ମହତାବଶାରେ ସେ
ଗାଳମୁଣ୍ଡା ଗଗର ଆଲପ କରୁଥା'ନ୍ତି । ଆଉ
ତାଙ୍କ ସହିତ ଥିଲେ ତନିଦେବୀ ।

ନାରଦ ଅନୁସୂୟାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମା’
ଦେବୀମାନେ ଆପଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରରେ ରହିବା
ବାହନମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ସେମାନେ ଏଠାରେ
ଆସି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ବାହନମାନେ ନିଜ
ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଓ ଦେବୀମାନେ ସ୍ଵାମୀମାନଙ୍କୁ
ନପାଇ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେଣି, ଆପଣ ଦୟାକରି
ସେମାନଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ଅନୁସୂୟା ବିନୟପୂର୍ବକ ଭାବେ ଦେବୀଙ୍କୁ
ପ୍ରଣାମ କରି କହିଲେ, “ମା’ମାନେ, ସେଇ
ଭଲୋଟି ଗୁରୁର ଆଦେଶ ଧରି ମନେ
ଶିଖୁଛୁପରେ ଶେଷ ହେଉ । ନେଇଯାନ୍ତୁ ।”

“ଓ ଏପରି କଥା? ଠିକ୍ ଅଛି ।”
ଅନୁସୂୟା କହିଲେ ଓ ଅଳ୍ପ ଚିନ୍ତା କରି
କହିଲେ, “ମା’ମାନେ ଏକ ଦିନ ଏକ
ଏକ ଭଲୋଟି ତପସ୍ଵୀ ଭଲୋଟି ଶିଶୁ
ହୋଇଥିବେ ।” ଅନୁସୂୟା ଆଖି ଖୋଲି
ଦେଖିଲେ ଭଲୋଟି କୁନି କୁନି ହୁଆ ହାତ
କରି ଥିଲା । ଅନୁସୂୟା କହିଲେ,
“ମା’ମାନେ ଏକ ଦିନ ଏକ ଦେବୀ ସେମାନଙ୍କୁ
କୋଳରେ ଧରି ଶୁଆଇ ଦେଲେ । ବାହନ
ଦେବୀର ପାଦରେ ଧରି । କେତେବେଳେ ତାଙ୍କର
ଭାବ ନଥିଲା । ଆଉ ସେ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଶୁଆଇ
ଧରି ନିଜ ବାହୁ ଗାତ ଗାଇ ହୋଇ କହି

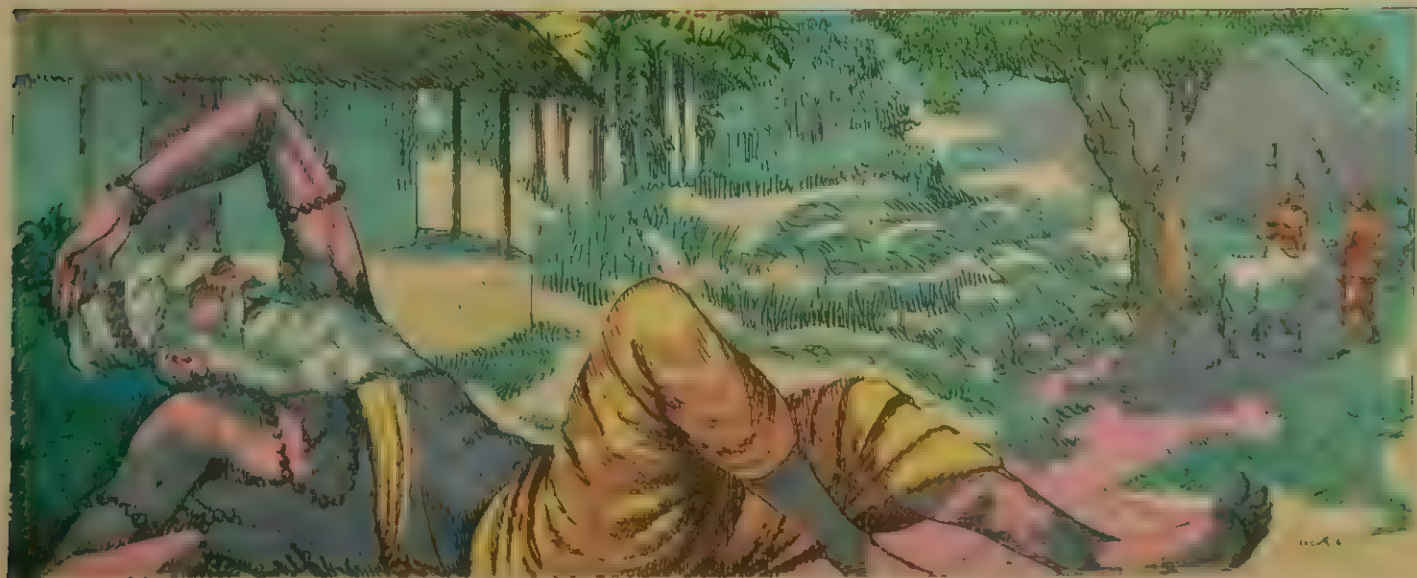
ପରଶୁ ବା କୁପାରହସ୍ୟ ଧରି ମେ ଜଙ୍ଗଲ କାଟି
ଜନପଦ ନିର୍ମାଣ କରୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ନାମ
ହେଲା ପରଶୁରାମ । ତା ହିମାଳୟରେ ଚପମ୍ୟା
କରି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରସନ୍ନ କରି ବହୁ ଅସୁଖକୁ ଲଭ
କରିଥିଲେ । ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଜାତ ବୋଲି
ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ନାମ ଶ୍ରୀବତ୍ସମ ।

ଥରେ ପଶୁରାମଙ୍କ ମା' ରେଣୁକାଦେବୀ
ସ୍ନାନ କରିବାକୁ ଯାଇ ଫେରିବାକୁ ଡେରି
କଲେ । ଜମଦଗ୍ନି ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ
କାରଣ କ'ଣ । ସେ ସୁଷ୍ମଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖି-
ପାରିଲେ ଯେ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିଯାଉଥିବା ଏକ
ଗନ୍ଧବକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ତାଙ୍କର ଏତେ ଡେରି
ହେଉଛି । ଜମଦଗ୍ନି ହୋଧରେ ଫାଟି
ପଡ଼ିଲେ ଓ ବଡ଼ ପୁଅକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ
ମା'କୁ ହାଣି ଦେବାକୁ ।

ବଡ଼ ଦୁଇପୁଅ ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
ପଶୁରାମ ନିଜ ମା'କୁ ହାଣି ଦେଲେ ।
ଜମଦଗ୍ନି ଶୁଣି ହୋଇ ପୁଅକୁ ବର ମାଗିବାକୁ

କୁହନ୍ତେ ସେ ବର ମାଗିଲେ ମା'କୁ ବଞ୍ଚାଇ
ଦେବାକୁ । ରେଣୁକା ଦେବୀ ପୁନର୍ଜୀବିତା
ହେଲେ ।

କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟାକୁଳ ଦଶବିଜୟ ଶେଷ କରି
ନିଜର ରାଜଧାନୀ ମାହେଶ୍ୱରୀ ନଗରକୁ
ଫେରୁଥା'ନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ବନ ମଧ୍ୟରେ
ଜମଦଗ୍ନିଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ଦେଖି ମେଘଦାସେ ବହନ
କଲେ । ଜମଦଗ୍ନି ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଥିବା
କାମଧେନୁଙ୍କ ଅଂଶରେ ଜାତ ହୋମଧେନୁଙ୍କ
ସାହାଯ୍ୟରେ ରାଜାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ପାରିଷଦବର୍ଗ
ଓ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଅତିଥିସଙ୍ଗର
କଲେ । ଏତେ ଲୋକଙ୍କୁ କିପରି ଜଣେ ରକ୍ଷି
ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ଲଗିଲା । ତା'ପରେ ରାଜା ହୋମଧେନୁଙ୍କର
ସନ୍ତାନ ପାଇଲେ । ସେ ଲୋଭରେ ପଡ଼ି
ଗାଈଟିକୁ ରକ୍ଷିଙ୍କୁ ମାଗିଲେ । ସେ ନ ଦେବାରୁ
ବଳପୁରୁଷ ହରଣ କରିନେଇ ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ
ଫେରିଗଲେ ।

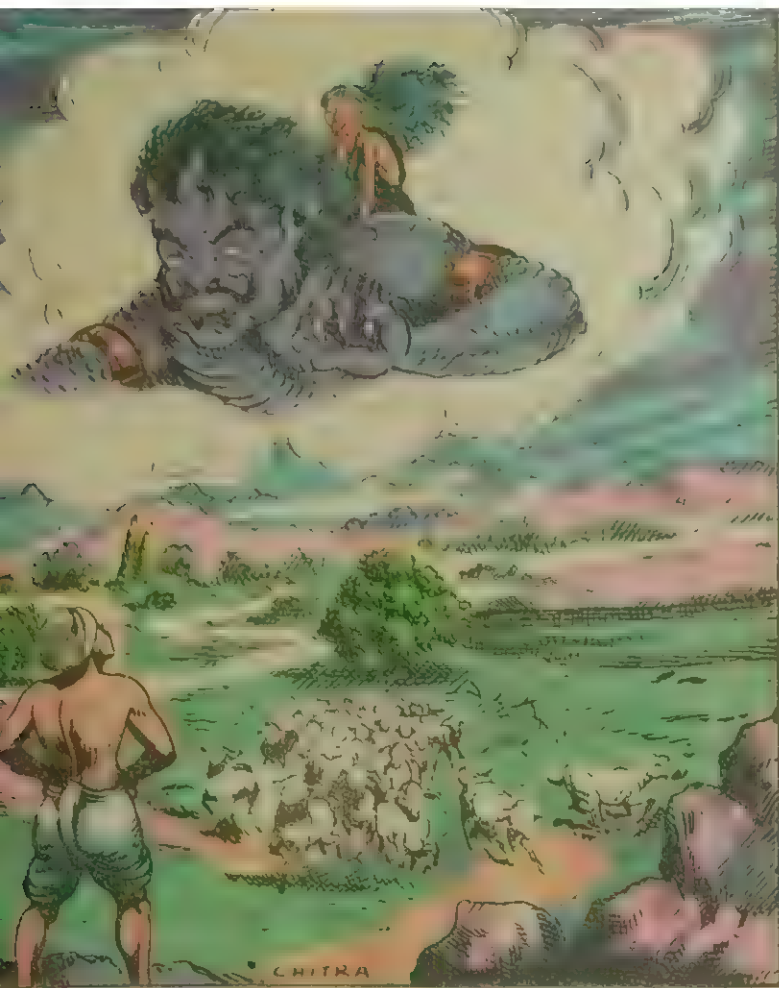

ଗୋଟାଏ ମୂଲକରେ ଜଣେ ଯାଦୁକରଣୀ ରହୁଥାଏ । ତା' ନାମ ପଡ଼ିଲେ ସମସ୍ତେ ଡରି ଯାଉଥାନ୍ତି । ସେ କୁଆଡ଼େ କୁକୁରକୁ ଛେଳି କରିଦେଇ ପାରୁଥାଏ ଓ ମଣିଷକୁ ମଧ୍ୟ ଗଛ ବନାଇ ଦେଉଥାଏ । ଆଦୁରୀ, ସେହି ଗଛ କାଟି ସେ କାଠ ଜାଳ ସେ ଛେଳକୁ ସେଇଥିରେ ସିଢ଼ାଇ ଖାଉଥାଏ ।

ସେ ଯାଦୁକରଣୀକୁ ସମସ୍ତେ କଙ୍କାଳଦେବୀ ବୋଲି ଡାକୁଥାନ୍ତି । ପାତାଳପୁରରେ ରାକ୍ଷସ-ମାନଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳ ଅଛି । କଙ୍କାଳ-ଦେବୀ କଥା ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରଚୁର ହୋଇଗଲା । ଗୋଟାଏ ରାକ୍ଷସ ଭବନ, ଯଦି ସେ କଙ୍କାଳଦେବୀକୁ ପାତାଳପୁର ଭିତରକୁ ନେଇଆସି ପାରିବ, ତେବେ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ବାହାଦୁର ବୋଲି କହିବେ ।

ଆଉ ସେ କଙ୍କାଳଦେବୀ ଦ୍ଵାରା ତା'ର ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧିତ ହେବ । ତା' ଯୋଗୁ ସେ ଅନେକ ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ମଣିଷକୁ ଗଛ ବନାଇ ଦେଇ ପାରିବ ଓ ଅନେକ କୁକୁରକୁ ଛେଳି ବନାଇ ଖାଇ ପାରିବ । ଏଇପରି ଅନେକ ଚିନ୍ତା କରି କଙ୍କାଳ-ଦେବୀକୁ କୌଣସି ମତେ ଭୁଲାଇ ଆଣିବାର ଉପାୟ ପାଞ୍ଚିଲା ।

ସେ ଗୋଟାଏ ସୁନ୍ଦର ଯୁବକ ବନିଯାଇ କଙ୍କାଳଦେବୀ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ କହିଲା, “କଙ୍କାଳଦେବୀ! ତମକୁ କୁଆଡ଼େ ବହୁତ ଅଭୂତ କାମ କରିଆସେ ବୋଲି ଲୋକେ କହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ବାସ୍ତବିକ ସେସବୁ କିଛି ଶୁଣି ନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମ ରୂପରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଆସିଛି । ମୋତେ ବାହା ହେବାକୁ ତମର ଆପତ୍ତି ଅଛି?”

କଙ୍କାଳଦେବୀ ତା' ପାକୁଆ ପାଟିରେ ଖିଲି ଖିଲି ହସି ଉଠିଲା ଓ ପରିହାସ କରି କହିଲା,
“ତମେ ତ ପାତାଳସୁନ୍ଦର ବାସିନ୍ଦା । ମୋତେ ସେଠାକୁ ନେବ କିପରି?”

“ଏଇ କଥା? ମୋ ପିଠିରେ ବସିଯାଅ । ମୁଁ ନେଇଯିବି ।” ରାକ୍ଷସ କହିଲା ।

କଙ୍କାଳଦେବୀ ତା' ପିଠିରେ ଚଢ଼ି ବସିଲା । ରାକ୍ଷସ ପାଦେ ଦୁଇପାଦ ଯାଇ ଏମିତି ଭ୍ରଷଣ ଭାବରେ ମାଟିରେ ଗୋଡ଼ି ଠୁକିଲା ଯେ ପାତାଳକୁ କ୍ଳାନ୍ତ ଖୋଲିଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେତେ ବାଟ ଯାଉଥାଏ, ତା' ଅଞ୍ଚଳରେ ପହଞ୍ଚି ଯିବୁ ନଥାଏ । ଏଣେ ଯେତେ କହିଲେ ତ କଙ୍କାଳଦେବୀ ତା' ପିଠିରୁ

ଓଲଟାଇବାକୁ ନାହାନ୍ତି । ସେ ଖାଲି ଅଛନ୍ତି କରୁଥାଏ । ରାକ୍ଷସ ମହା ବିପଦରେ ପଡ଼ିଲା । ଏବେ ମନେ ମନେ ଶୁଣି ହେଉ ଯାଇଥିଲା ଯେ କଙ୍କାଳଦେବୀକୁ ନେଇ ବହୁତ ଦିନେ ଲଉକାନ୍ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଏବେ ଉପସ୍ଥିତ ବିପଦରୁ କିପରି ରକ୍ଷା ପାଇବ ସେହି ଚିନ୍ତା । ଚିନ୍ତା କରି ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ଦେଖିଲା ଜଣେ ରାକ୍ଷସ ଦୂରରୁ ଆସୁଛି । ତା' ମନରେ ଟିକିଏ ଆଶା ଦେଖାଦେଲା । ବୁଦ୍ଧରାକ୍ଷସକୁ ପାଖରେ ଦେଖି ସେ ସବୁ କହି ତା' ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ିବାରୁ ବୁଦ୍ଧରାକ୍ଷସ କହିଲା,
“ତୁ ରାକ୍ଷସ କୁଳର କଳଙ୍କ । ତୋର ସାଥୀମାନଙ୍କୁ କି ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ । ଯା, ଯେଉଁଠାରୁ ଏ ଯାଦୁକରଣୀକୁ ଆଣିଛୁ, ସେଠାରେ ନେଇ ଏହାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେ ।”

ରାକ୍ଷସ ସେଉଁଠୁ ବୁଲିପଡ଼ି ଘୁଣି ଘୁଣୁଡ଼ି ବାହାରି ଆସିଲା । ବାଟରେ ସେ ଜଣେ ଶଗଡ଼ିଆକୁ ଭେଟିଲା । ଶଗଡ଼ିଆ ଅଛାଳିଆ ଭାବରେ ପଚାରିଲା, “କହୋ, ଏ ବୋଝ କେବେଠୁଁ ବୋହୁଛୁ?”

ରାକ୍ଷସ ବଡ଼ ବିଷଣୁ ଭାବରେ ଶଗଡ଼ିଆକୁ ନିଜ ଦୁଃଖ କହିଲା । ଶଗଡ଼ିଆ କହିଲା,
“ହଉ । ତମେ ଏହାକୁ ମୋ ପିଠିରେ ବସାଇ ଦିଅ ।”

ରାକ୍ଷସ ସେଇଆ କଲା । ଶଗଡ଼ିଆ ଗାଡ଼ି ଧରି ଚାଲିଗଲା । ରାକ୍ଷସ ଭାବିଲା, “ଆଜ୍ଞା

ସମସ୍ତ ପରେ ଯେତେବେଳେ ଶଗଡ଼ିଆ ବୋଟ
ଯୋଗୁଁ ତାକୁ ସ୍ଥଳେ ଡେଇଁ, ସେ ଖୋର ଆସି
ମୋତେ ଧରିବ । ବରଂ ତା' ପୁଅକୁ ମୁଁ
ପଳାଇବି !”

ଏହା କହି ସେ କେରପାଦ ଅବସ୍ଥାରେ
ହେଲା, ପଛକୁ ତାକୁ କିଏ ଡାକିଲା, “ହେ
ବାବୁ !”

ରାସ୍ତା ଦୌଡ଼ିବାକୁ ପୁର କଲା । କାରଣ
ସେ ଶଗଡ଼ିଆର କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ବାରି ପାରିଲା ।
କିନ୍ତୁ ଥରେ ପଛକୁ ଅନାଇ ସେ ଦେଖିଲା,
ଶଗଡ଼ିଆ କାନ୍ଥରେ କାହିଁ କଳାକଦେବା ନାହିଁ !

ସେ ରହିଗଲା ଓ ଶଗଡ଼ିଆ ପାଖକୁ
ଆସିବାରୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ତମେ
ତା'କୁ କ'ଣ କଲ ?”

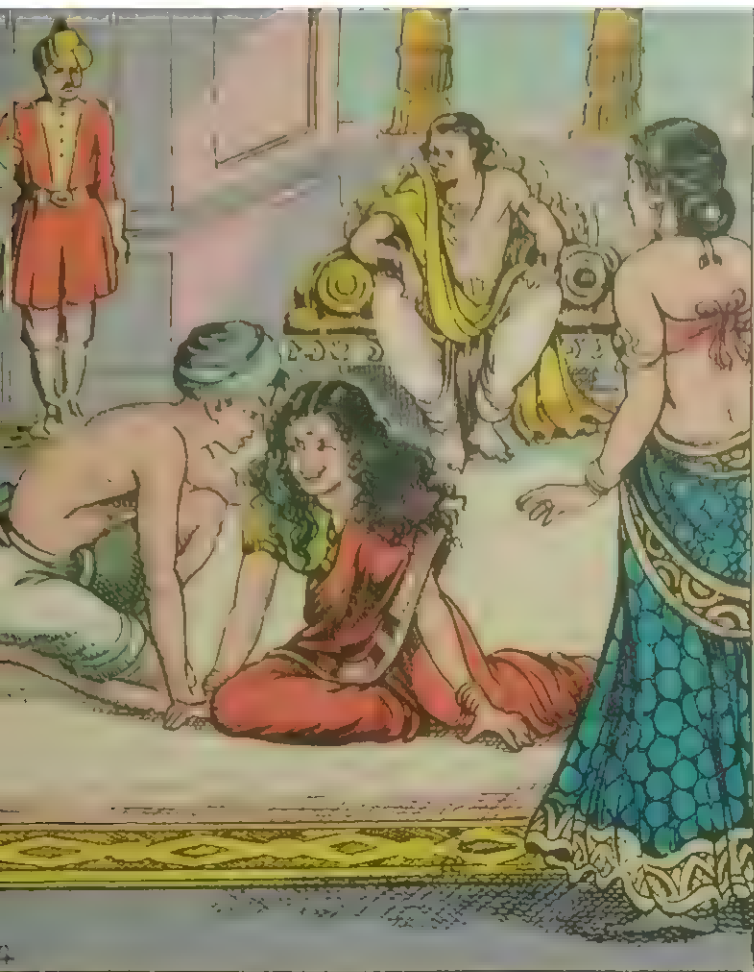
“ଆରେ ବାବୁ, ଏପରି ଏକ ସ୍ଥାନର ମୁଁ
ସନ୍ଦାନ ଜାଣିଥିଲି, ଯାହା ଭିତରେ ପଡ଼ିଲେ
କେହି ବାହାରି ଆସି ପାରେ ନାହିଁ । ସେହି
ପୁରୁଣା କୁଅ ଭିତରକୁ କଳାକଦେବାକୁ ଠେଲି
ପକାଇଦେଲି । ମୋ ମୋ କମ୍ବଳ ଜାବୁଡ଼ି
ଧରିଥାଏ । ମୁଁ କମ୍ବଳ ସହ ତାକୁ ପକାଇ
ଦେଲି । ଆଉ ଯିବ କୁଆଡ଼େ ?” ଶଗଡ଼ିଆ
ଭରସା ଦେଲା ।

ରାସ୍ତା ଏଡ଼େ ଖୁସି ହୋଇଗଲା ଯେ ସେ
କହିଲା, “ଭାଇ, ତମ କମ୍ବଳ ବାବଦରେ
ତମକୁ କି ବକା କରିଦେବି । ତମେ ମୋତେ
କି ମୋତେ କୁଆଡ଼େ ଯିବ । ଶୁଣିବ, ମୋତେ

ହେଲା ରାଜକନ୍ୟା ଅନ୍ଧ ଓ ମୁକ ହୋଇ
ଯାଇଛନ୍ତି । କେହି ତାକୁ ଭଲ କରିପାରୁ
ନାହାନ୍ତି । ଅସଲ କଥା ହେଲା, ମୁଁ ତାଙ୍କ
ଭିତରେ ପଶି ତାଙ୍କୁ କଲବଲ କରିବା । ମୋର
ସେଥିରେ ଆନନ୍ଦ । ତମେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ
କାନ ପାଖରେ କହିବ କି ତମେ ଶଗଡ଼ିଆ ।
ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେବି । ତେଣିକି ତମକୁ
ରକ୍ତା କେଡ଼େ ଆଦର କରିବେ, ବୁଝି
ପାରୁଥିବ । ଶବରଦାର, ଦୁର୍ଜୟାର ଆଉ
କାହା ଘରେ କେବେ ଏ ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦାରଣ
କରିବ ନାହିଁ !”

ଶଗଡ଼ିଆ ମାମଳା ପରେ ରାଜଧାନୀରେ
ମହାଶୟ ଶୁଣିଲା ବାହାରିବା ବାବଦରେ । ତାଙ୍କ

ସେ ଦୁଃଖୀର ସାଥୀ କହିଲେ ଭଲ କାହିଁକି ବୋଲି । ତା'ର କଥାର ଦୁଃଖ ଯେଉଁ ଯାକା ଟଙ୍କା ଆଶାବାସ ଦେଇ ଉଠିଲେ । ତେଣୁ ସେ କହିଲେ, “ମୟା କଣ ଦେଖୁ ଯାହା ଭାଗ୍ୟରେ ଥିବ ।

ପ୍ରଥମେ ତା' କଥାରେ କେହି ପରତେ ଗଲେନାହିଁ । ତେବେ ସେତେବେଳକୁ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ପଛଦୁଆ ଦେଇଥିବାରୁ ଶଗଡ଼ିଆକୁ ଗୋଟାଏ ସୁଯୋଗ ଦିଆଗଲା ।

ସେ ରାଜକୁମାରଙ୍କ କାନ ପାଖରେ କହିଲା, “ରକ୍ଷସ ଭାଇ, ମୁଁ ଶଗଡ଼ିଆ !”

ଭିତରୁ ସେ ଶୁଣିଲା, “ବେଗ୍ । ମୁଁ ଯାଉଛି । ଶବରଦାର, ଆଉ କେବେ କାହାକୁ ଏ ମନ୍ତ୍ର ଶୁଣାଇବ ନାହିଁ । ଶୁଣାଇଲେ ମରିବ ।”

ରକ୍ଷସ ଅଦୃଶ୍ୟ ଭାବରେ ବାହାରିଗଲା । ରାଜକୁମାର ଆଖି ଖୋଲିଲେ ଓ ହସିଲେ । ସମସ୍ତେ ବୁଝିପାରିଲେ କୌଣସି ଯାଦୁ ବଳରେ ସେ ଭଲ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ରାଜାଙ୍କର ଆଉ କେହି ପୁଅଟିଏ ନଥିଲେ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ସହ ଶଗଡ଼ିଆର ବିବାହର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଲେ ଓ ଶଗଡ଼ିଆକୁ ରାଜା କରିଦେଇ ଡାଏରେ ଯାଇ ରହିଲେ ।

କିଛିଦିନ ସୁଖରେ କଟିଗଲା । ଶତ୍ରୋଣୀ ରାଜ୍ୟର ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଯାଇ ଏହାପରେ ରୋଷ

ଅଭୂତ ପ୍ରକାର ବେମାରରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । କେତେବେଳେ ହସୁଛନ୍ତି ତ କେତେବେଳେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ନଖାଇ ନପିଇ ତାଙ୍କର କଣ୍ଠା ଦୋହଲିଲଣି । ରାଜାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟା ଯୋଗୁ ରାଜା ତଥା ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜାବର୍ଗ ସମସ୍ତେ ବହୁତ ଦୁଃଖିତ । ବଡ଼ ବଡ଼ ବୈଦ୍ୟ ଓ ଆୟୁର୍ବେଦାଚାର୍ଯ୍ୟମାନେ ବହୁ ଦେଶ ବଦେଶରୁ ଆସି ହାରିଗଲେଣି । କୌଣସି ଔଷଧ କାଟୁ କରୁନାହିଁ । ଏପରି ଏକ ଦୁଃସମୟରେ ଭାରି ଯାଉଥିବା ଲୋକ କୁଟାଣିଏ ଧରି ରହିବା ପରି ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ଆସି ପଡ଼ିଥିଲା ଶଗଡ଼ିଆ ଓ ଅଗଣ୍ୟା ରାଜା ତା' କଥାରେ ରାଜ ହେଲେ । କାରଣ ପ୍ରଥମରୁହିଁ

ଆମଝଣ କଲ ଓ ଫଳରେ ସେ ଦୃଷ୍ଟି ଓ
 ଶ୍ରବଣ ଶକ୍ତି ହରାଇଲେ । ପଡ଼ୋଶୀ ରଜା
 ମହା ପରାସ୍ତମୀ । ତାଙ୍କ ସୈନ୍ୟବାହନ
 ଶଗଡ଼ିଆ-ରଜାର ସୈନ୍ୟବାହନୀ ତୁଳନାରେ
 ଦୁର୍ବଳ । ପଡ଼ୋଶୀ ରଜା ଶୁଣିଥିଲେ, ଏ
 ଦେଶର ନୂଆ ରଜା ଜଣେ ସାଧୁକର ।
 ରଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ସେ ଭଲ କରି ଦେଇଥିଲେ ।
 ତେଣୁ ପଡ଼ୋଶୀ ରଜା ଶଗଡ଼ିଆ-ରଜାକୁ
 ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ପଠାଇଲେ ।

ଶଗଡ଼ିଆ ରଜା ଶବର ଦେଲ, “ଆଜ୍ଞା,
 ମୋତେ ମନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁଣି ଗାରେଡ଼ି କିଛି
 ଆସେ ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ବର ପାଇଥିଲି ।
 ସେଥିପାଇଁ ଏ ରଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ଭଲ କରିଦେଇ
 ପାରିଥିଲି । ଏଣିକି ସେ ବର ଆଉ ନାହିଁ ।
 ତେଣୁ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ।”

ପଡ଼ୋଶୀ ରଜା ସହ ଯୁଦ୍ଧ କୋଇଲେ
 ରଜ୍ୟ ଯିବ, ଜୀବନ ବି ଯିବ । ତା’ ଅପେକ୍ଷା
 ରାଷ୍ଟ୍ର ସହ ଥରେ ମୁକାବଲ କରାଯାଉ । ଏହା

ଭାବ ଶଗଡ଼ିଆ-ରଜା ପଡ଼ୋଶୀ ରଜ୍ୟକୁ ଲେ
 ଓ ରଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଜାନ ପାଖରେ କହିଲେ,
 “ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାଇ, ମୁଁ ତମ ସର୍ବ ଲଂଘନ କରୁଛି
 ବୋଲି ଭାବ ନାହିଁ । କଥା ହେଲା, ତମେ
 ଯେଉଁ କକାଳଦେବୀକୁ କୁଅ ଭିତରେ ପକାଇ
 ଦେଇଥିଲ, ସେ କୌଣସି ମତେ ଚହଁ ଭିତରୁ
 ଉଠି ଆସି ତମକୁ ଖୋଜୁଛି । ମନେହୁଏ,
 ଏ ରଜ୍ୟର ସୀମାରେ ଆସି ସେ ପହଞ୍ଚି
 ଗଲାଣି । ତମକୁ ଏକଥା ଜଣାଇଦେବା ଉଚିତ
 ହେବ ବୋଲି ଭାବିଲି ।”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଷ୍ଟ୍ର ରଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ
 ପଳାଇଗଲା ।

ରଜା ଏଡ଼େ ଖୁସି ହୋଇଗଲେ ଯେ
 ଶଗଡ଼ିଆ-ରଜାକୁ ସେ ନିଜ ରଜ୍ୟରୁ ଅଧା
 ଦେଇ ଦେଲେ । ସେ ଅଧକ ଶଗଡ଼ିଆ-ରଜା’ର
 ପୁର ଅର୍ଜିତ ରଜ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଦୁଇଗୁଣ ।
 ତେଣୁ ସେ ଗୋଟାଏ ବେଶ୍ ବଡ଼ ରଜ୍ୟର
 ରଜା ହୋଇ ରହିଲା ।

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କାର ପରିଚୟୋତ୍ତ ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୩ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

Devidas Kasbekar

Madana Gopal

- ★ ଭୟସ୍ୱର ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାତୁରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ
- ★ ସେପଟେମ୍ବର ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରିଚୟୋତ୍ତ ପତ୍ରସ୍ୱରା ଦରକାର ।
- ★ ସଦାଧିକ ଉପସ୍ଥାପନ ବେଳେ ପରିଚୟୋତ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୧୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଜୁଲାଇ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚନ୍ଦ୍ର : ଭୟସ୍ୱର ଛଳନା ସିନା, ଭରୁଛ ବା ବଏ !

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚନ୍ଦ୍ର : ଭୟସ୍ୱର ଛଳନା ନାହିଁ, ନ ଭରେ ବା ବଏ !!

ପୁରସ୍କାର ବଜୟୀ : କାନ୍ତକେଶବ ପ୍ରଧାନ, କଟକ ।

ବଜୟୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନମାଳାର ଉତ୍ତର

୧. ଗୋବସୁର । ୨. ରାଜା ଉଗ୍ରସେନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବୋଲି ଆଗ୍ରାର ନାମ ଆଗ୍ରାବନ ହୋଇଥିଲା । ୩. ଦୋଳେ ଜାତିର ଲେକ ବାସସ୍ଥାନରୁ ଏ ନାମ । ୪. କାଶି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଦୁଃଖ । କାଶୀ ଧର୍ମଗ୍ରାଣ୍ଥଙ୍କ ଜୀବନକୁ ଦୁଃଖମୟ କରିଥାଏ । ବରୁଣ ଓ ଅସୀ ନାମକ ଦୁଇ ନଦୀ ମଝିରେଥିବାରୁ ବାରଣାସୀ । ୫. ଚଣ୍ଡୀଗଡ଼ରେ ଜାକୀର୍ ହୁସେନଙ୍କ ଗୋଲ୍ଡ ବଗିଚା । ୬. ଦାର୍ଜିଲିଂଠାରୁ ଆଠ କଲେମିଟର ଦୂରବର୍ତ୍ତି ଘର । ୭. ଆଗ୍ରା ଦୁର୍ଗ ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ ମୋତି ମସଜିଦ୍ ।

LIKE TO FLY INTO
THE EXCITING
WORLD OF
ADVENTURE AND
HUMOUR?

DOLTON
SUPER COMICS
CAN TAKE YOU THERE
EVERY FORTNIGHT!

IT COSTS ONLY 10 P. TO A COPY -
EVIDENTLY THE MOST EASILY
AVAILABLE COMICS MAGAZINE
YOU'VE EVER READ:

ITS 32 FULL COLOUR PAGES TAKE YOU
THROUGH MYSTERY AND EXCITEMENT TO A
RENDEZVOUS WITH THE SUPER HEROES —

SUPERMAN &

BATMAN

DOLTON PUBLICATIONS
MADRAS 600 026

ପ୍ରବେଶିକା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାନ

ଜୟମାମୁଁ କ୍ୟାମେଲ

ରଙ୍ଗ ପ୍ରତିଯୋଗୀତା

ପୁରସ୍କାର କିତବୁ

କ୍ୟାମେଲ

ପ୍ରଥମ ପୁରସ୍କାର ଟ. ୧୫/-
 ୩ ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରସ୍କାର ଟ. ୧୦/-
 ୧୦ ତୃତୀୟ ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫/-
 ୧୦ ସାତ୍ତାଳିକେଟ

ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗୀତାରେ ୧୨ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୟସର ପିଲାମାନେ ଭାଗନେଇ ପାରିବେ । କ୍ୟାମେଲ ରଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରଟିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ରଙ୍ଗ କରନ୍ତୁ ଓ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଠିକଣାକୁ ପଠେଇ ଦିଅନ୍ତୁ—ପୋ. ବକ୍ସ ନଂ. ୯୯୨୮, କୋଲକା, ବନ୍ଦେ-୪୦୦ ୦୦୫ ।

ବିଭିନ୍ନକମ୍ପ୍ୟୁଟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ରୂପାନ୍ତ ଓ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେବ । ଏ ସଂପର୍କରେ କୌଣସି ଚିଠିପତ୍ରକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଅନୁଗ୍ରହ କରି କୁପନକୁ କେବଳ ଇଂରାଜୀରେ ପୂରଣ କରନ୍ତୁ ।

Name: Kanuka Lata Mahanti Age: 12

Address: Nehru nagar - 4, Berhampur - 3
Orissar (Rangjiman)

ପୂର୍ବରୁ ପଠାନ୍ତୁ : 30-୫-1983

CONTEST NO.32